

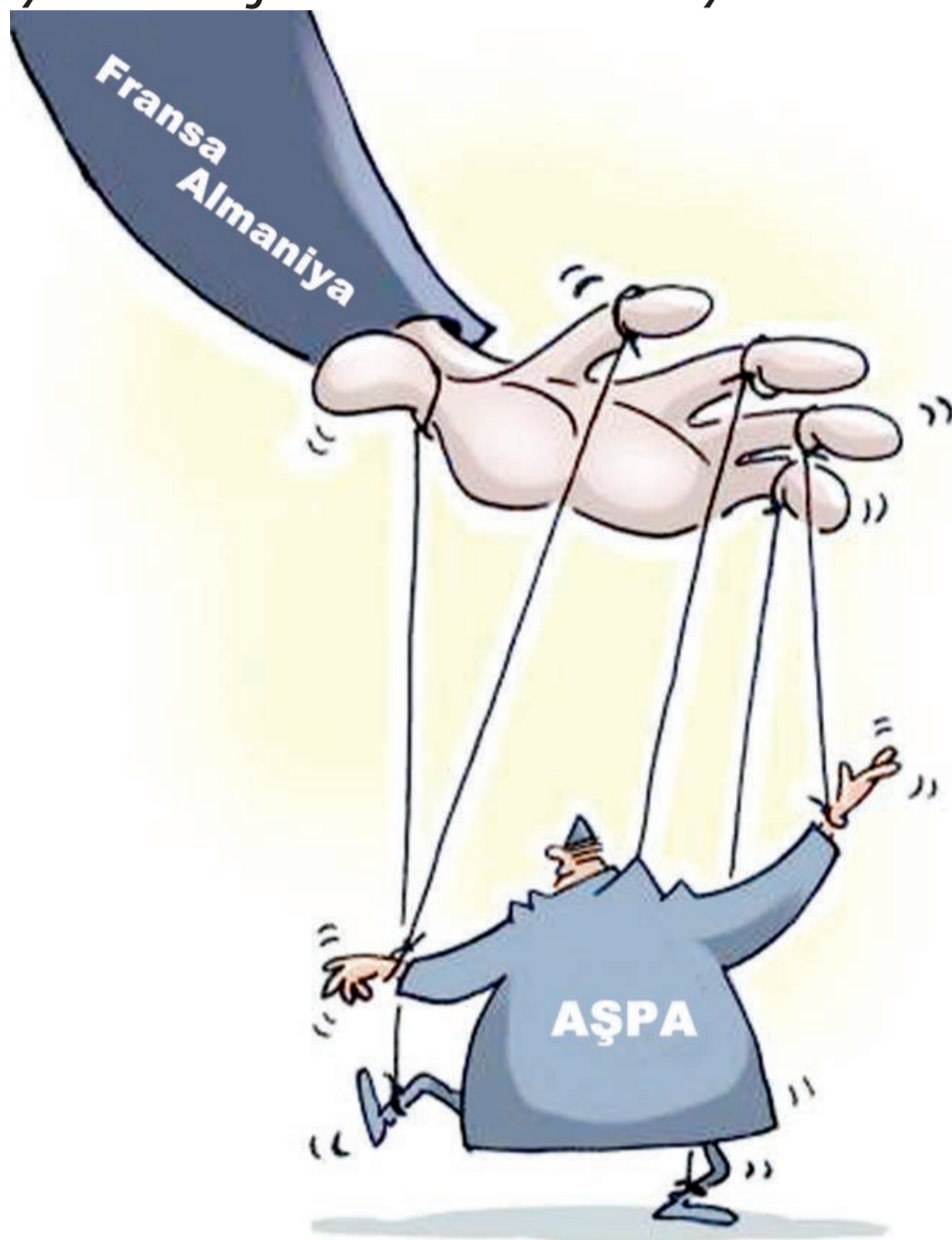
Uğursuz qəsd

AŞPA kimlərin əlində alətə çevrildiyini bir daha aşkar etdi

1992-ci ildən BMT, ATƏT və İKT-nin üzvü olan Azərbaycan həyata keçirdiyi ardıcıl siyasət nəticəsində 2001-ci ildə Avropa Şurasına qəbul edilib, Avropa Birliyi, NATO və başqa təşkilatlarla sıx əlaqələr yaradıb, bu qurumlar çərçivəsində qarşılıqlı faydalı münasibətlərin inkişaf etdirilməsi üçün fəal xarici siyasət yürüdü. Çox mühüm coğrafi-strateji məkanda yerləşən Azərbaycan malik olduğu mövqeden həm özünün, həm də tərəfdaşlarının maksimum bəhrələnməsi üçün hərtərəfli şərait yaradıb, milli mənafelərin və təhlükəsizliyin təmin olunması istiqamətində zəruri tədbirlər həyata keçirib.

Amma son 20 ildə Azərbaycanın tarixinin ən güdrətli dövlətinə çevrilməsi, öz gücü hesabına ərazi bütövlüyünü və suverenliyini tam təmin etməsi Qərbdə bəzi dairələri çox ciddi şəkildə narahat edib. Öncə Avropa İttifaqına, ardınca isə Avropa Şurası Parlament Assambleyasının Azərbaycanla qarşı açıq qərəzi bütün çirkinlikləri ilə üzə çıxıb.

AŞPA-nın son "oyunu" da bunun bariz təəcəssümüdür. Belə ki, Azərbaycana qarşı ədalətsiz davranış bu təşkilatın əsl üzünü aşkara çıxardı. Belli oldu ki, dünyadakı bəzi qərəzli və ədalətsiz təsisatlar kimi, Avropa Şurası da Azərbaycanın qələbələrini, son za-

manlar qazandıqı uğurları qəbul edə bilmir. Qurumun deputatları bu məsələlərlə bağlı ermənipərəst, ədalətsiz və qərəzli mövqelərini xüsusilə Azərbaycanın siyasi proseslərin astanasında olduğu bir vaxtda daha açıq şəkildə nümayiş etdirirlər.

Əgər xatırlayırınsızsa, 2020-ci ildə keçmiş qondarma "Dağlıq Qarabağ"da separatçı rejimin keçirdiyi "seçkiləri" dünyanın əksər böyük dövlətləri, beynəlxalq təşkilatları qınadıqları halda AŞPA susqun qaldı. Əlbəttə, səbəbi bəlli idi.

AŞPA-nın əsas hədəflərindən biri Azərbaycanı ləkələmək, ölkəmizi gözəndə salmaq, uydurmalar yaymaq, saxta məruzələr qəbul etmək, işğalçı Ermənistanın tərəfini dəstəkləmək idi. Ona görə Avropa Şurası bu saxta seçkilərlə bağlı səsinə belə çıxarmadı.

Belə olan halda hansı obyektivlikdən, hansı ədalətdən söhbət gedə bilər və bu təşkilatdan hansı ədaləti gözləmək olar?!

AŞPA-nın bu cür yaşamasına həmin zaman Azərbaycanın dövlət rəhbərliyi səviyyəsində verilən cavabda isə bildirilir ki, bu təşkilatda anti-Azərbaycan meyilləri hökm sürür və ölkəmizə ünvanlanmış bütün itihamların təməlinə möhür azərbaycanofobiya dayanır.

8

Dahi Azərbaycan şairi Məhəmməd Füzulinin 530 illiyinin qeyd edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin SƏRƏNCAMI

2024-cü ildə dahi Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri Məhəmməd Füzulinin anadan olmasının 530 ili tamam olur.

Məhəmməd Füzuli Azərbaycan ədəbi-bədii fikrinin inkişafında müstəsna yer tutan, Yaxın və Orta Şərqlər ölkələri ədəbiyyatına mühüm təsir göstərən güdrətli sənətkardır. Hərtərəfli biliyə malik mütəfəkkir kimi onun həyata, insana dərindən mənəvi baxışına və daim gözəllik duyğusuna, ictimai ideallarla yaşamağa çağıran çoxcəhətli bədii-fəlsəfi irsi Azərbaycan xalqının bəşər mədəniyyəti xəzinəsinə böyükdü misilsiz mənəvi sənətlərdən. Məhəmməd Füzuli anadilli poeziyanın mükəmməl nümunələrini yaratmış, Azərbaycan bədii dilini daha da zənginləşdirərək yeni zirvəyə yüksəlmişdir. Onun parlaq dühasının təəcəssümü olan və bu gün də sevilə-sevilə oxunan əsərləri yarandıqı ilk vaxtlardan geniş coğrafiyada yayılmış və müəllifinə böyük şöhrət qazandırmışdır.

Məhəmməd Füzuli istedadlı nümayəndələri ilə tanınan bütövlük bir ədəbi məktəb formalaşdırılmışdır. Öz müasirlərindən başlayaraq, sonrakı dövrlərdə Füzuli ənənələrinin davamçısı olmuş bütün görkəmli sənətkarlar bu nəhəng söz ustasının adı hər zaman ehtiramla yad edilmişdir.

Füzulinin yubileyinin UNESCO tərəfindən qəbul olunmuş qərarla beynəlxalq səviyyədə

layiqli şəkildə qeyd edilməsi milli mədəni dəyərlərin qorunmasına həmişə xüsusi diqqət və qayğı göstərmiş Ümmümilli Lider Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Ölməz şairin 500 illiyi müstəqil Azərbaycan Respublikasında keçirilən ilk dünya miqyaslı möhtəşəm mədəniyyət və sənət bayramı olmuşdur.

Məhəmməd Füzuli Azərbaycan ədəbiyyatı və mədəniyyəti tarixinin iftixarıdır.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, dahi Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri Məhəmməd Füzulinin anadan olmasının 530 illiyinin qeyd olunmasını təmin etmək məqsədilə **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyi və Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası ilə birlikdə dahi Azərbaycan şairi Məhəmməd Füzulinin 530 illiyinə dair tədbirlər planı hazırlayıb həyata keçirsin.

2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Baki şəhəri, 25 yanvar 2024-cü il

Siyasi partiyalar prezident seçkilərinə böyük maraq göstərməklə şəffaflığın təmin olunmasında da yaxından iştirak edirlər

"Seçki-2024" Müstəqil Media Mərkəzinin məlumatına bildirilir ki, Mərkəzi Seçki Komissiyası seçkilərə öz namizədləri ilə qatılmaq istəyən bütün siyasi partiyaların namizədlərinin irəli sürülməsini təsdiq edib və həmin siyasi qərarla beynəlxalq səviyyədə

zəsi aparən 7 namizəddən 5-i möhür siyasi partiyalar tərəfindən irəli sürülmələrdir.

Əsas məramı siyasi proseslərdə iştirak olan siyasi partiyaların müxtəlif statuslarla da seçkilərə qatıldığını aydın görmək mümkündür.

10

Fransa kimi ölkələrin oyuncağına çevrilmiş mənasız qurum

Otuz ildən çox torpaqlarımız işğal altında olduğu bir dövrdə bəzi beynəlxalq təşkilatlar kimi, AŞPA da susmuş, Azərbaycan haqq-qədrini, onun haqq-ədalət mübarizəsini dəstəkləmək əvəzinə ermənipərəst mövqeyi ilə fərqlənib. Bu gün də bu yolu tutub. AŞPA-da ölkəmizə qarşı ardıcıl olaraq qərəzli, realitələri əks etdirməyən qətnamələr qəbul edilir, yalan, saxta məlumatlar yayılır. Belə olan halda AŞPA-da fəaliyyətini dayandırmamaq Azərbaycanın haqqıdır, çünki biz uzun illər bu təşkilatdan müsbət heç nə görmədik, əksinə, yaramazlıqlarının, AŞPA deputatlarının qərəzli fikirlərinin, düşüncələrinin, qətnamələrinin şahidi olduq. Azərbaycan nümayəndə heyətinin bu qurumla bağlı bəyanat verməsi, AŞPA-nın qərəzli mövqeyini ortaya qoyması və bu təşkilatda öz fəaliyyətini dayandırmaması obyektiv faktlara əsaslanır.

9

AŞPA Azərbaycana qarşı məkrli ssenaridə rol alıb

Avropa Şurası Parlament Assambleyasının (AŞPA) ölkəmizə qarşı qərəzli davranışı ilk belə hadisə deyil. Azərbaycan 2001-ci ildə bu quruma üzv olduğundan bəri daim ermənipərəst münasibətlə üz-üzə qalıb. Son hadisələr də sübut edir ki, bu təşkilatdan ədalətli davranış gözləməkdə yanlışlıq. AŞPA-nın Azərbaycanı insan hüquqlarının pozulmasına görə günahlandırması riyakarlığın son həddidir. Əslində isə demokratiyadan və insan haqlarından ağız dolusu danışan bu təşkilat elə özü bütün bu dəyərlərdən məhrumdur.

Avropa Şurasına üzv olduğumuz 23 il ərzində keçirilən iclaslarda, qəbul edilən qərarlarda Ermənistanın işğalçı siyasətini pisləyən bir cümlə də səslənməyib. Bu azmış kimi, indi Azərbaycanı hədəfə alır, bizə qara yaxmağa çalışırlar. Belə olan halda Azərbaycan nümayəndə heyətinin korrupsiyalıq, islamofob düşüncəli qüvvələrlə dolmuş bir təşkilatda fəaliyyətini dayandırması məntiqlidir.

9

Qərbin seçimi Şər, şantaj, yalan

Görəsən, bu nə hoqqadır fransızlar çıxarırlar? Hardasan ay Məstəli şah, bəlkə gələsən, bu Parisi bir də xışmalayıb-xışlayıb yerinə otuzdurasan. Çünki Paris qiy vurub demokratiya zurnasını pülüyəndə də erməni faşizminə tumar verir. Fransızlar tullandı irəli düşmək istəsələr də, sürüşüb elə hey dala gedirlər. Əlinizə bir çubuq alıb, bizə "diplomatiya dərsi" verən Parisin gönünü yüngülvari çırpın. Görəcəksiniz ki, altından faşist pırtlayıb çıxır.

Maraqlısı odur ki, bu kor erməni sevdasının daha dərindən kökləri mövcuddur. Bunun üçün bir qədər Fransa tarixində eşələnək lazımdır. Məlum olacaq ki, əslində, Parisin bu çabalarının nə diplomatiyaya, nə də beynəlxalq hüquqa bir dəxli var. Düzdür, fransızlar bizə "diplomatiya dərsi" verməkdən yana dərindən-qabıqdan çıxırlar. Amma biz qələbəni siyasi və diplomatik müstəvidə ədalətin bərpası hesabına qazanmışıq. Bu baxımdan bizim qələbəmiz də, qazandıqımız diplomatik uğurlar da böyük əhəmiyyət kəsb edir.

9

İkili standartlar siyasəti Avropa üçün normaya çevrilib

Avropa Şurasının (AŞ) Azərbaycana qarşı tətbiq etdiyi ikili standartlar təsadüfi xarakter daşıyır. Məsələnin mahiyyəti ondan ibarətdir ki, Avropa strukturları dünyanın müxtəlif bölgələrində, o cümlədən Cənubi Qafqazda münafiq vəziyyətin davam etməsində və bununla da regiona müdaxilə edib qlobal siyasətdə dominant rolunda qalmağa maraqlıdırlar. Bu tezisi sübuta yetirmək üçün 1994-cü ildə Qarabağ münaqişəsinin həll olunması üçün yaradılan ATƏT-in Minsk qrupunun fəaliyyətini, daha doğrusu, fəaliyyətsizliyini göstərmək olar. BMT-nin Qarabağın Azərbaycanla məxsus olduğunu rəsmi sənədlərlə təsdiqləməsinə baxmayaraq, qurum ötən 30 ildə münaqişənin həlli üçün heç bir müsbət addım atmadı.

9

AŞPA Azərbaycanın uğurlarını həzm edə bilmir

Bu təşkilatın ölkəmizə qarşı nümayiş etdirdiyi ikili standartlar siyasəti faydasızdır

AŞPA nümayəndə heyətimizin səsvermə hüququnu məhdudlaşdırmaqla Azərbaycana təzyiqlər, Ermənistanı isə dəstək göstərməyə çalışır. Ancaq bu səmərəsiz beynəlxalq təşkilatdakılar unutmamalıdırlar ki, Azərbaycana qarşı nümayiş etdirilən bütün ikili standartlar siyasəti faydasızdır.

Əslində, 44 günlük Vətən müharibəsinin nəticələri Avropanın bəzi dövlətlərini ciddi narahat edir. Xüsusilə də Azərbaycanın separatizmə son qoyaraq ərazi bütövlüyünü bərpa etməsi "köhnə dünya"dakıların geosiyasi ambisiyalarını suya salıb.

8

Azərbaycan hava nəqliyyatı sahəsində də regionun lider dövlətidir

11

Azərbaycana AŞPA lazım deyil

AŞPA özünün təməl prinsiplərindən uzaq olan və yalnız bir-iki dövlətin maraqlarına xidmət edən beynəlxalq qurumdur. Ölkəmizə qarşı sərgilənən bu qərəzin kökündə Fransanın Azərbaycanı gözünə gətirməliyi dayanır. Yəni qurumun ədalətsiz davranışlarının hər birinin möhür Fransadan qaynaqlandığını hesab edir.

Azərbaycan Fransanın bütün anti-Azərbaycan addımlarını haqlı olaraq cavablandırır və dünya ictimaiyyəti qarşısında onun lokali tarixini açıq şəkildə ifşa edir. Azərbaycan haqq yolundadır və atdığı bütün addımlar beynəlxalq hüquqa əsaslanır. Azərbaycana qarşı öz parlamentlərində qəbul etdikləri qərarların heç bir gücünün olmadığını, ölkəmiz üçün həmin qərarların kağız parçalarından başqa bir əhəmiyyət kəsb etmədiyini görən Fransa düşmənçiliyini daha geniş miqyasda davam etdirir.

8

Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosesual Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 6-cı bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosesual Məcəlləsində (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 1, maddə 17, № 5, maddə 323; 2002, № 5, maddə 236; 2003, № 1, maddələr 23, 24, № 6, maddə 279; 2004, № 7, maddə 505, № 8, maddə 598, № 10, maddə 761; 2005, № 4, maddələr 277, 278; 2006, № 2, maddə 64, № 12, maddə 1006; 2007, № 1, maddələr 3, 4, № 2, maddə 68, № 5, maddə 439, № 6, maddə 560, № 7, maddə 712, № 8, maddə 756; 2008, № 6, maddə 462, № 7, maddə 602, № 12, maddə 1046; 2009, № 6, maddə 402; 2010, № 2, maddə 75, № 4, maddə 276; 2011, № 6, maddələr 471, 476, № 7, maddələr 583, 619, № 12, maddələr 1096, 1105; 2012, № 5, maddə 411, № 6, maddə 511; 2013, № 5, maddə 472, № 6, maddə 625, № 11, maddələr 1266, 1307; 2015, № 6, maddə 677, № 12, maddə 1435; 2016, № 5, maddə 836, № 6, maddə 1016, № 11, maddələr 1761, 1763, № 12, maddə 2047; 2017, № 2, maddə 155, № 4, maddə 523, № 5, maddələr 706, 750, № 11, maddələr 1935, 1975; 2018, № 5, maddə 879, № 8, maddə 1672, № 11, maddələr 2209, 2225, № 12 (I kitab), maddələr 2524, 2534; 2019, № 1, maddə 23, № 5, maddələr 792, 812, № 7, maddə 1197, № 12, maddələr 1897, 1907; 2020, № 7, maddə 832, № 11, maddə 1333; 2021, № 4, maddə 309, № 7, maddələr 711, 713, № 8, maddə 894, № 12, maddə 1346; 2022, № 6, maddə 580, № 8, maddə 828; 2023, № 1, maddələr 19, 23, 40, № 2, maddə 200, № 6, maddə 742, № 7, maddə 892, № 8 (I kitab), maddə 1111; Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 24 oktyabr tarixli 1008-VIQD nömrəli Qanunu) aşağıdakı dəyişikliklər edilir:

- 4.6-cı maddədə "Kommersiya mübahisələri, həmçinin ailə" sözləri "Ailə" sözü ilə əvəz edilsin.
- 29-cu maddə üzrə:
 - adında "münsiflər" sözü "arbitraj" sözü ilə əvəz edilsin;
 - mətnində "münsiflər" sözü "arbitraj" sözü ilə əvəz edilsin və həmin maddədən, işdə iştirak edən şəxslərin yazılı razılığı ilə" sözləri çıxarılsın.
 - 73.3-cü maddə ləğv edilsin.
 - 4.74.2-ci maddədə, 167.1.5-ci maddədə və 183-cü maddənin üçüncü cümləsində "münsiflər" sözü "arbitraj" sözü ilə əvəz edilsin.
 - 85.1-ci maddəyə "şəxslər" sözdən sonra ", o cümlədən arbitraj icraatının tərəfləri və ya arbitraj məhkəməsi" sözləri əlavə edilsin.
 - 86-cı maddə üzrə:
 - 86.1-ci maddəyə aşağıdakı məzmununda ikinci cümlə əlavə edilsin:

"Arbitraj icraatının tərəfləri və ya arbitraj məhkəməsi özünü arbitrajın yerini müəyyənləşdirilməmişdir və ya xarici ölkədədir, yurisdiksiyası Bakı şəhərini əhatə edən müvafiq kommersiya məhkəməsinə də verə bilər".
 - 86.2-ci maddəyə aşağıdakı məzmununda ikinci cümlə əlavə edilsin:

"Arbitraj icraatının tərəfləri və ya arbitraj məhkəməsi özünü arbitrajın yerini müəyyənləşdirilməmişdir və ya xarici ölkədədir, yurisdiksiyası Bakı şəhərini əhatə edən müvafiq kommersiya məhkəməsinə də verə bilər".
 - 87-ci maddə üzrə:
 - 87.3-cü maddəyə "şəxslər" sözdən sonra ", həmçinin arbitraj icraatının tərəfləri və ya ərizinin arbitraj məhkəməsi tərəfindən verildiyi halda arbitraj məhkəməsi" sözləri əlavə edilsin;
 - 87.5-ci maddəyə "məhkəməyə" sözdən sonra ", həmçinin özərib arbitraj icraatının tərəfləri və ya arbitraj məhkəməsi tərəfindən verildikdə, arbitraj məhkəməsinə" sözləri, "və işdə iştirak edən şəxslərə" sözlərdən sonra "və ya arbitraj icraatının tərəfləri və ya arbitraj məhkəməsinə" sözləri əlavə edilsin.
 - 104.4.7-cü maddənin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 104.4.7-ci maddə əlavə edilsin:

"104.4.7. arbitraj icraatı zamanı məlum olan hallar barədə - arbitrlər".
 - 108-cü maddə üzrə:
 - 108.1.5-ci maddəyə "verildikdə" sözdən sonra "(arbitraj icraatının başlanılmasına qədər və ya arbitraj icraatı zamanı müvəqqəti təminat tədbirlərinin tətbiqi haqqında ərizələr istisna olmaqla)" sözləri əlavə edilsin;
 - 108.1.9-cü maddənin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 108.1.10-108.1.14-cü maddələr əlavə edilsin:

"108.1.10. arbitraja münasibətdə yardım və nəzarət funksiyalarının yerinə yetirilməsi ilə bağlı ərizələr verildikdə;

108.1.11. müvəqqəti təminat tədbirlərinin tətbiqi barədə arbitraj məhkəmələrinin qərarlarının tanınması və icrası ilə bağlı ərizələr verildikdə;

108.1.12. arbitraj məhkəmələrinin qərarlarının ləğv edilməsi ilə bağlı ərizələr verildikdə;

108.1.13. yerli arbitraj məhkəmələrinin qərarlarının məcburi icrasının təminat edilməsi ilə bağlı ərizələr verildikdə;

108.1.14. xarici arbitraj məhkəmələrinin qərarlarının tanınması və icrası ilə bağlı ərizələr verildikdə".
 - 120-cü maddənin birinci cümləsindən "və ya iddia qarşı mübahisə etmiş" və "və ya dövlətin" sözləri çıxarılsın.
 - 153.2.3-cü maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"153.2.3. məhkəmə, eyni tərəflər arasında, eyni predmet barəsində və eyni əsaslar üzrə mübahisəyə dair arbitraj məhkəməsinin qərarının tanınmasından

- 157.1-ci maddəyə "şəxslərin" sözdən sonra "və ya arbitraj mübahisəsi tərəfinin" sözləri əlavə edilsin;
- 157.2-ci maddəyə "cavabdehin" sözdən sonra ", arbitraj mübahisəsi tərəfinin" sözləri əlavə edilsin;
- 157.3-cü maddəyə "gedişində" sözdən sonra ", habelə mübahisənin arbitraj məhkəməsi tərəfindən həll edilməsi üçün arbitraj icraatının başlanılmasına qədər və ya arbitraj icraatı zamanı" sözləri əlavə edilsin;
- 157.4-cü maddənin birinci cümləsinə "verilənə" sözdən sonra "və ya arbitraj icraatının başlanılmasına qədər" sözləri, üçüncü cümləsinə "verilərsə" sözdən sonra "və ya arbitraj icraatı başlanırsa" sözləri əlavə edilsin;
- 157.5-cü maddəyə "şəxslər" sözdən sonra "və ya arbitraj icraatının başlanılmasına qədər və ya arbitraj icraatı zamanı müvəqqəti təminat tədbirlərinin tətbiqi haqqında ərizə verilən məhkəmə belə ərizəni vermiş arbitraj mübahisəsi tərəfindən uyğun təminatın verilməsini tələb edə bilər. Təminat məhkəmənin mülahizəsinə əsasən bank qantıyası formasında və ya təminat üçün müəyyən edilmiş pul məbləğinin notariusun depozit hesabına qoyulması yolu ilə təqdim edilə bilər. Belə təminatın təqdim edilməsi müvəqqəti təminat tədbirlərinin tətbiqi barədə ərizənin rədd edilməsi üçün əsasdır.
- 157.9. Arbitraj icraatının başlanılmasına qədər və ya arbitraj icraatı zamanı müvəqqəti təminat tədbirlərinin tətbiqi haqqında ərizəyə həmçinin bu Məcəllənin 479-cü maddəsində müəyyən edilmiş tələblər tətbiq edilir.":
 - 158-cü maddə üzrə:
 - 158.1.1-ci maddəyə "cavabdehdə" sözdən sonra "və ya arbitraj mübahisəsi tərəfində" sözləri, "cavabdehdə" sözdən sonra "və ya arbitraj mübahisəsi tərəfinə" sözləri əlavə edilsin;
 - 158.1.2-ci maddəyə "cavabdehdə" sözdən sonra "və ya arbitraj mübahisəsi tərəfinə" sözləri əlavə edilsin;
 - 158.3.1-ci maddəyə "cavabdehin" sözdən sonra "və ya arbitraj mübahisəsi tərəfinin" sözləri əlavə edilsin;
 - 158.4-cü maddəyə "Cavabdehin" sözdən sonra "və ya arbitraj mübahisəsi tərəfinin" sözləri əlavə edilsin;
 - 158.6-cı maddəyə "şəxslər" sözdən sonra "və ya arbitraj mübahisəsində maraqlı şəxslər" sözləri əlavə edilsin.
 - 159-cü maddə üzrə:
 - 159.3-cü maddəyə "şəxslərə" sözdən sonra "və ya arbitraj mübahisəsi tərəfinə" sözləri əlavə edilsin;
 - 159.4.2-cü maddənin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 159.4.3-cü maddə əlavə edilsin:

"159.4.3. arbitraj icraatının başlanılmasına qədər və ya arbitraj icraatı zamanı müvəqqəti təminat tədbirlərinin tətbiqi haqqında ərizə bu Məcəllənin 479-cü maddəsində müəyyən edilmiş tələblərə cavab vermədikdə.":
 - 159.5.1-ci maddədə "159.4.1-ci və 159.4.2-ci" sözləri "159.4.1-159.4.3-cü" sözləri ilə əvəz edilsin.
 - 161-cı maddə üzrə:
 - 161.1-ci maddəyə "şəxsin" sözdən sonra "və ya arbitraj mübahisəsi tərəfinin" sözləri əlavə edilsin;
 - 161.2-ci və 161.3-cü maddələr müvafiq olaraq 161.3-cü və 161.4-cü maddələr hesab edilsin və aşağıdakı məzmununda 161.2-ci maddə əlavə edilsin:

"161.2. Arbitraj mübahisəsi tərəfləri müvəqqəti təminat tədbirlərinin tətbiqi üçün əsas olmuş hallarda baş vermiş əhəmiyyətli dəyişikliklər, habelə arbitraj icraatının başa çatması və mübahisəni mahiyyəti üzrə həll edən yekun arbitraj qərarının çıxarılması barədə məhkəməyə dərhal məlumat verməlidirlər. Məhkəmə bu halları qiymətləndirdikdən sonra öz mülahizəsi əsasında müvəqqəti təminat tədbirlərinin bir növünün digəri ilə əvəz edilməsi barədə qərar qəbul edə bilər.":
 - 161.3-cü maddənin ikinci cümləsinə "İşdə iştirak edən şəxslər" sözlərindən sonra "və ya arbitraj mübahisəsi tərəfləri" sözləri əlavə edilsin.
 - 162-cü maddə üzrə:
 - 162.1-ci maddəyə "şəxslərin," sözdən sonra "arbitraj mübahisəsi tərəflərinin," sözləri əlavə edilsin;
 - 162.2-ci maddənin ikinci cümləsinə "şəxslər" sözdən sonra "və ya arbitraj mübahisəsinin tərəfləri" sözləri əlavə edilsin;
 - 162.5. Arbitraj mübahisəsi tərəfləri müvəqqəti təminat tədbirlərinin tətbiqi üçün əsas olmuş hallarda baş vermiş əhəmiyyətli dəyişikliklər, habelə arbitraj icraatının başa çatması və mübahisəni mahiyyəti üzrə həll edən yekun arbitraj qərarının çıxarılması barədə məhkəməyə dərhal məlumat verməlidirlər. Məhkəmə bu halları qiymətləndirdikdən sonra öz mülahizəsi əsasında müvəqqəti təminat tədbirlərinin ləğvi, habelə müvəqqəti təminat tədbirlərinin nə zaman qüvvədən düşəcəyi barədə qərar qəbul edir.":
 - 164-cü maddənin mətni 164.1-ci maddə hesab edilsin və aşağıdakı məzmununda 164.2-ci maddə əlavə edilsin:

"164.2. Müvəqqəti təminat tədbirlərinin tətbiqi üçün əsasların olmadıqdan sonradan müəyyən edilərsə,

- 259.0.5-cü maddədə "münsiflər məhkəməsinə" baxılması üçün müqavilə" sözləri "arbitraj məhkəməsinə baxılması üçün arbitraj sazişi" sözləri ilə, "cavabdehdə" sözü "tərəflərdən hər hansı biri" sözləri ilə əvəz edilsin və həmin maddəyə "olarsa" sözdən sonra ", yaxud belə etiraz məhkəmə baxışı zamanı daxil olarsa, o şübhə ki, tərəflər işə baxılmasına qədər etiraz edilməsinə ondan əvvəl olmayan səbəblərə görə mümkün olmadığını əsaslandırın" sözləri əlavə edilsin.
- 261.0.6-cü maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"261.0.6. eyni tərəflər arasında, eyni predmet barəsində və eyni əsaslar üzrə mübahisəyə dair məhkəmənin arbitraj məhkəməsinin qərarının tanınmasından sonra "və ya məcburi icrasının təminat edilməsindən imtina etdiyi hallar istisna olmaqla, arbitraj məhkəməsinin qərarını qüvvəyə minmiş qərarı olarsa.":
- 47-cü fəslin adında "və arbitrajların qətnamələrinin icrası və tanınması" sözləri "qətnamələrinin tanınması və icrası" sözləri ilə əvəz edilsin.
- 242-cü maddə üzrə:
 - adında "və arbitrajların qətnamələrinin icrası və tanınması" sözləri "qətnamələrinin tanınması və icrası" sözləri ilə əvəz edilsin;
 - mətnində "və arbitrajların" sözləri çıxarılaraq "və eyni maddədə "icra edilə və tanınma" sözləri "tanma və icra edilə" sözləri ilə əvəz edilsin.
 - 463-cü maddənin mətnində "və arbitrajların" və "arbitraj məhkəmələrinin qətnamələri," sözləri çıxarılsın.
 - 464-cü maddə üzrə:
 - adında "və arbitraj qətnamələrinin icrası və tanınması" sözləri "qətnamələrinin tanınması və icrası" sözləri ilə əvəz edilsin;
 - mətnində "dövlət məhkəmələri və arbitrajların qətnamələrinin məcburi qaydada icra olunması" sözləri "dövlətlərin məhkəmələrinin qətnamələrinin tanınması və məcburi qaydada icra olunması" sözləri ilə əvəz edilsin.
 - 465-cü maddə üzrə:
 - adında "və arbitrajların qətnamələrinin məcburi qaydada icra etməkdən və tanınmaqda" sözləri "qətnamələrinin tanınmaqdan və məcburi qaydada icra etməkdən" sözləri ilə əvəz edilsin;
 - 465.2-cü maddənin birinci və ikinci cümlələrində "məcburi icrası və tanınması" sözləri "tanınması və məcburi icrası" sözləri ilə əvəz edilsin.
 - 50-cü fəslin adı aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"Fəsil 50
XARİCİ ARBITRAJ MƏHKƏMƏLƏRİNİN QƏRARLARININ TANINMASI VƏ İCRASI".
 - 474-cü maddənin mətni aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"Xarici arbitraj məhkəmələrinin qərarlarının tanınması və icrası qaydası "Xarici arbitraj qərarlarının tanınması və icrası haqqında" 1958-ci il 10 iyun tarixli Nyu-York Konvensiyası, "Arbitraj haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu və bu fəslin müddəaları ilə tənzimlənir.":
 - Aşağıdakı məzmununda 474-1-ci maddə əlavə edilsin:

"Maddə 474-1. Xarici arbitraj məhkəmələrinin qərarlarının tanınması və icrası barədə ərizələrə baxan məhkəmə
Xarici arbitraj məhkəmələrinin qərarlarının tanınması və icrası barədə ərizələr Azərbaycan Respublikasının Ali Məhkəməsi baxır.":
 - 475-cü və 476-cü maddələr aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"Maddə 475. Xarici arbitraj məhkəməsinin qərarının tanınması və icrası barədə ərizə
475.1. Ərizə məhkəməyə yazılı şəkildə verilir.
475.2. Ərizədə aşağıdakılar göstərilməlidir:
475.2.1. ərizənin verildiyi məhkəmənin adı;
475.2.2. arbitraj sazişinin tərəflərinin soyadı, adı, atasının adı (hüquqi şəxsə münasibətdə) və yaşadığı (hüquqi şəxslərin olduqları) yer, olduğu halda - telefon nömrələri, o cümlədən mobil telefon nömrələri, elektron poçt ünvanı;
475.2.3. qərarı qəbul etmiş xarici arbitraj məhkəməsinin tərkibi;
475.2.4. daimi arbitraj təşkilatının adı və olduğu yer (əgər arbitraj prosesini daimi arbitraj təşkilatı idarə etməmişdirsə);
475.2.5. arbitraj məhkəməsi qərarının tarixi və yeri;
475.2.6. arbitraj məhkəməsi qərarının tanınması və icrası tələbi;
475.2.7. əlavə edilən sənədlərin siyahısı.
475.3. Ərizə onun təqdim edən şəxs (şəxslər) və ya onun nümayəndəsi tərəfindən imzalanır. Nümayəndə tərəfindən verilən ərizəyə onun səlahiyyətini təsdiq edən sənəd əlavə edilməlidir.

- 475.4. Ərizəyə aşağıdakı sənədlər əlavə edilir:
 - 475.4.1. ərizənin cavabdehdə tərəfindən alındığını təsdiq edən sübutlar;
 - 475.4.2. arbitraj məhkəməsinin qərarı və ya onun notariat qaydasında təsdiq edilmiş surəti və yaxud arbitraj icraatı daimi arbitraj təşkilatı tərəfindən idarə edildikdə, arbitraj qərarının həmin icraatı idarə edən daimi arbitraj təşkilatı tərəfindən təsdiq edilmiş nüsxəsi;
 - 475.4.3. arbitraj sazişi və ya onun notariat qaydasında təsdiq edilmiş surəti, yaxud bu mümkün olmadıqda, arbitraj sazişinin bağlandığını təsdiqləyən hər hansı sənəd;
 - 475.4.4. müraciətin əsaslılığını təsdiq edən sənədlər;
 - 475.4.5. dövlət rüsumunun ödənilməsinə təsdiq edən sənəd;
 - 475.4.6. arbitraj məhkəməsinin qərarı və ya arbitraj sazişi xarici dildədirsə, bu sənədlərin Azərbaycan dilinə notariat qaydasında təsdiq edilmiş tərcüməsi;
 - 475.4.7. ərizənin surəti.
- Maddə 476. Xarici arbitraj məhkəməsinin qərarının tanınmaqdan və ya icra etməkdən imtina**
476.1. Xarici arbitraj məhkəməsinin qərarının tam və ya qismən tanınmasından sonra "və ya icra edilməsindən yalnız aşağıdakı hallarda imtina edilə bilər:
 - 476.1.1. öleyhinə qərar çıxarılmış tərəf tanınma və ya icra haqqında ərizəyə baxan məhkəməyə aşağıdakı sübutları təqdim etdikdə:
 - 476.1.1.1. arbitraj sazişinin tərəflərindən birinin ölərkən münasibətdə tətbiq edilən qanunvericiliyə uyğun olaraq həmin sazişin bağlandığı vaxtda fəaliyyət qabiliyyəti olmayan şəxs olması və ya arbitraj sazişinin tərəflərinin həmin sazişə tətbiq edildikləri qanunvericiliyə və ya sazişə belə göstəriş olmadıqda arbitraj qərarının çıxarıldığı dövlətin qanunvericiliyinə əsasən etibarsız olması barədə;
 - 476.1.1.2. öleyhinə qərar çıxarılmış tərəfin arbitrin təyini edilməsi və ya arbitraj icraatı haqqında müvafiq qaydada xəbərdar edilməməsi və ya başqa səbəblərdən ona öz etiraz və sübutlarını təqdim etmək imkanının yaranmaması barədə;
 - 476.1.1.3. qərarın tərəflərin arbitraj sazişində nəzərdə tutulmuş və ya onun şərtlərinə aid olmayan mübahisə üzrə çıxarılması və yaxud qərarın arbitraj sazişinin və ya iddia tələbinin hədlərindən kənara çıxan məsələləri əhatə etməsi barədə (arbitraj sazişi və ya iddia tələbi ilə əhatə olunan məsələlər üzrə qərarlar bu saziş və ya iddia tələbi ilə əhatə olunmayan məsələlər üzrə qərarlardan ayrılma bildikdə, arbitraj sazişi və ya iddia tələbi ilə əhatə olunan məsələlər üzrə qərarları ehtiva edən hissələr tanınma və icraya yönəldilə bilər);
 - 476.1.1.4. arbitraj məhkəməsinin tərkibinin və ya arbitraj icraatının tərəflərinin razılaşmasına və ya belə razılaşma olmadıqda arbitrajın keçirildiyi yerin qanunvericiliyinə uyğun olmaması barədə;
 - 476.1.1.5. qərarın tərəflər üçün məcburi hüquqi qüvvəyə minməməsi və ya qərarın çıxarıldığı və ya qanunvericiliyinə uyğun olaraq çıxarıldığı dövlətin məhkəməsi tərəfindən ləğv edilməsi və ya icrasının dayandırılması barədə;
 - 476.1.2. məhkəmə aşağıdakı halları müəyyən etdikdə:
 - 476.1.2.1. mübahisənin Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə əsasən arbitrajda həll edilə bilməməsi;
 - 476.1.2.2. arbitraj qərarının tanınmasının və icrasının Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına və ya publik qaydaya, yəni xarakterinə görə imperativ, universal və xüsusi ictimai əhəmiyyətə malik olan, Azərbaycan Respublikasının siyasi, iqtisadi və hüquqi quruluşunun əsasını təşkil edən fundamental hüquqi əsaslara (prinsiplərə) zidd olduğunu.
 - 476.2. Bu Məcəllənin 476.1.1.5-ci maddəsində göstərilən məhkəməyə arbitraj qərarının ləğvi haqqında ərizə verilməmişdirsə, arbitraj qərarının tanınması və ya icra edilməsi üçün müraciət edilən məhkəmə zəruri hesab etdiyi təqdirdə öz qərarının çıxarılmasını təxirə sala və arbitraj qərarının tanınması və ya icrası barədə ərizə verməyi tərəfin vəsatəti ilə digər tərəfdən uyğun təminatın təqdim edilməsini tələb edə bilər. Təminat məhkəmənin mülahizəsinə əsasən bank qantıyası formasında və ya təminat üçün müəyyən edilmiş pul məbləğinin notariusun depozit hesabına qoyulması yolu ilə təqdim edilə bilər.
 - 476.3. Arbitraj qərarının tanınması və ya icrası haqqında ərizəyə baxarkən məhkəmənin arbitraj məhkəməsinin qərarına mahiyyəti üzrə yenidən baxmaq səlahiyyəti yoxdur.
 - 476.4. Xarici arbitraj məhkəməsinin qərarının tanınması və icraya yönəldilməsi haqqında ərizəyə onun məhkəməyə daxil olduğu gündən 3 (üç) ay müddətində baxılır.
 - 476.5. Məhkəmə arbitraj məhkəməsinin qərarının tam və ya qismən tanınması və icrası və ya bundan imtina barədə bu Məcəllə ilə müəyyən edilmiş qaydada qərar çıxarır. Arbitraj məhkəməsinin qərarının tam və ya qismən tanınması və icrası haqqında qərar əsasında icra vərəqəsi verilir.":
 30. 477-ci maddə ləğv edilsin.
 - Aşağıdakı məzmununda beşinci bölmə əlavə edilsin:

"Beşinci bölmə
ARBİTRAJA MÜNASİBƏTDƏ YARDIM FUNKSIYALARININ YERİNƏ YETİRİLMƏSİ İLƏ BAĞLI İŞLƏR ÜZRƏ İCRAAT
Fəsil 51
ARBİTRAJA MÜNASİBƏTDƏ YARDIM FUNKSIYALARININ YERİNƏ YETİRİLMƏSİ İLƏ BAĞLI İŞLƏR ÜZRƏ İCRAAT
 - Maddə 478. Arbitraja münasibətdə məhkəmənin yardım funksiyaları və ərizənin verilməsi**

- 478.1. Tərəflər arasında digər razılıq yoxdursa, məhkəmələr arbitraja münasibətdə aşağıdakı yardım funksiyalarını yerinə yetirirlər:
 - 478.1.1. arbitrin təyini edilməsi ilə bağlı məsələlərin həlli;
 - 478.1.2. arbitrə etiraz edilməsi ilə bağlı məsələlərin həlli;
 - 478.1.3. arbitrin səlahiyyətlərinə (mandatına) xitam verilməsi ilə bağlı məsələlərin həlli;
 - 478.1.4. müvəqqəti təminat tədbirlərinin tətbiqi;
 - 478.1.5. sübutların təminat edilməsinə dair yardım.
- 478.2. Məhkəmənin yardım funksiyalarının yerinə yetirilməsi ilə bağlı "Arbitraj haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş qaydada və hallarda arbitraj sazişinin tərəfi, yaxud arbitraj məhkəməsi müraciət edə bilər.
- 478.3. Bu Məcəllənin 478.1.2-civə 478.1.3-cü maddələrində nəzərdə tutulmuş hallarda ərizə müraciət edən şəxsin müraciəti əsas verən halları bildiyi və ya bilməli olduğu gündən 30 (otuz) gün ərzində verilir.
- 478.4. Bu Məcəllənin 478.1.1 - 478.1.5-ci maddələrində göstərilən yardım funksiyalarına münasibətdə ərizə arbitrajın yerini müəyyənləşdirilməmişdirsə və ya xarici ölkədədirsə, yurisdiksiyası Bakı şəhərini əhatə edən müvafiq kommersiya məhkəməsinə verilir.
- 478.5. Sübutların təminat edilməsinə dair yardım üzrə işlərdə ərizə həmçinin müvafiq prosesual hərəkətlərin yerinə yetirilməli olduğu yer üzrə kommersiya məhkəməsinə verilir.
- 478.6. Tərəflərin razılığı olduğu təqdirdə, beynəlxalq arbitraja münasibətdə arbitrajın yerini müəyyənləşdirilməmişdirsə və ya arbitraj mübahisəsi tərəflərindən azı birinin sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olduğu yer və ya tərəf sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olmadıqda, həmin tərəfin adətən yaşadığı yer (tərəf fiziki şəxsdirsə) və ya daimi fəaliyyət göstərən orqanının yerləşdiyi yer (tərəf hüquqi şəxsdirsə) Azərbaycan Respublikası ərazisində yerləşdikdə, bu Məcəllənin 478.1.1 - 478.1.3-cü maddələrində qeyd edilən yardım funksiyalarına münasibətdə ərizə yurisdiksiyası Bakı şəhərini əhatə edən müvafiq kommersiya məhkəməsinə verilir.
- Maddə 479. Ərizənin forması və məzmunu**
479.1. Ərizə məhkəməyə yazılı şəkildə verilir.
479.2. Ərizədə aşağıdakılar göstərilməlidir:
479.2.1. ərizənin verildiyi məhkəmənin adı;
479.2.2. arbitrajın yeri;
479.2.3. arbitraj sazişinin tərəflərinin soyadı, adı, atasının adı (hüquqi şəxsə münasibətdə) və yaşadıqları (hüquqi şəxslərin olduqları) yer, olduğu halda - telefon nömrələri, o cümlədən mobil telefon nömrələri, elektron poçt ünvanı;
479.2.4. mübahisəyə baxan arbitraj məhkəməsinin tərkibi (əgər arbitraj məhkəməsi təşkil olunmuşdursa);
479.2.5. daimi arbitraj təşkilatının adı və olduğu yer (əgər arbitraj prosesini daimi arbitraj təşkilatı idarə edərsə);
479.2.6. məhkəməyə müraciət etmək üçün əsas olan hallar;
479.2.7. müraciət edənün xahişi;
479.2.8. əlavə edilən sənədlərin siyahısı.
479.3. Ərizə onu təqdim edən şəxs (şəxslər) və ya onun nümayəndəsi tərəfindən imzalanır. Nümayəndə tərəfindən verilən ərizəyə onun səlahiyyətlərini təsdiq edən sənəd əlavə edilməlidir.
479.4. Ərizəyə aşağıdakı sənədlər əlavə edilir:
479.4.1. ərizənin cavabdehdə tərəfindən alındığını təsdiq edən sübutlar (bu Məcəllənin 480.5-ci maddəsinin müddəalarına nəzər alınmaqla);
479.4.2. arbitraj sazişi və ya onun notariat qaydasında təsdiq edilmiş surəti, yaxud bu mümkün olmadıqda, arbitraj sazişinin bağlandığını təsdiqləyən hər hansı sənəd;
479.4.3. müraciətin əsaslılığını təsdiq edən sənədlər;
479.4.4. dövlət rüsumunun ödənilməsinə təsdiq edən sənəd;
479.4.5. arbitraj sazişi xarici dildədirsə, bu sənədin Azərbaycan dilinə notariat qaydasında təsdiq edilmiş tərcüməsi;
- 479.4.6. ərizənin surəti.

- Maddə 480. Ərizəyə baxılması qaydası və nəticələri**
480.1. Ərizəyə onun məhkəməyə daxil olduğu gündən 30 (otuz) gün ərzində (bu Məcəllənin 478.1.1 - 478.1.3-cü maddələrində göstərilən yardım funksiyalarına münasibətdə) bu fəsilə müəyyən edilmiş xüsusiyyətlər nəzərə alınmaqla, bu Məcəllədə nəzərdə tutulmuş birinci instansiya məhkəməsi tərəfindən işə baxılması qaydalarına uyğun olaraq baxılır.
480.2. Bu Məcəllənin 478.1.4-cü maddəsində müəyyən edilmiş yardım funksiyalarına dair ərizələrə bu fəsilə müəyyən edilmiş xüsusiyyətlər nəzərə alınmaqla, bu Məcəllənin 85 - 87-ci maddələrində tələblərə uyğun olaraq baxılır.
480.3. Bu Məcəllənin 478.1.5-ci maddəsində müəyyən edilmiş yardım funksiyalarına dair ərizələrə bu fəsilə müəyyən edilmiş xüsusiyyətlər nəzərə alınmaqla, bu Məcəllənin 85 - 87-ci maddələrində tələblərə uyğun olaraq baxılır.
480.4. Arbitraj mübahisəsinin tərəfləri məhkəmə iclasının vaxtı və yeri haqqında xəbərdar ediliblər. Lakin onların gəlməmələri işə baxılmasına mane olmur.
480.5. Tərəflər arasında digər razılaşma yoxdursa və müvəqqəti təminat tədbirləri barəsində əvvəlcədən məlumat verilməsi belə tədbirlərin tətbiqinin məqsədinə xələf gətirə bilsə, məhkəmə müvəqqəti təminat tədbirlərinin tətbiqi barədə qərarı bu tədbirlərin yənlədiləcəyi tərəfə xəbər vermədən qəbul edə bilər.

Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosesual Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Əvvəli 2-ci səh.

480.6. Məhkəmə işə baxarkən irəli sürülən tələb və etirazların əsaslandırıldığı sübutları araşdıraraq ərizənin tələblərinin təmin edilməsi üçün əsasların olub-olmadığını müəyyən edir.

480.7. İşin həllinə dair məhkəmənin qərarı bu Məcəllə ilə müəyyən edilmiş qaydada qəbul edilir. Bu Məcəllənin 478.1.1 - 478.1.3-cü və 478.1.5-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş məsələlər üzrə məhkəmə qərarlarından şikayət verilə bilməz. Bu Məcəllənin 478.1.4-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş məsələlər üzrə məhkəmə qərarlarından bu Məcəllə müəyyən edilmiş qaydada və müddətdə apellyasiya şikayəti verilə bilər. Apellyasiya instansiyası məhkəməsinin qərarı qətidir.

Fəsil 52

YERLİ ARBITRAJ MƏHKƏMƏLƏRİNİN QƏRARLARINDAN VERİLMİŞ ŞİKAYƏTLƏR ÜZRƏ İCRAAT

Maddə 481. Arbitraj məhkəməsinin qərarından məhkəməyə şikayət verilməsi

481.1. Arbitraj icraatının tərəfləriarbitraj məhkəməsinin qərarının ləğv edilməsi haqqında məhkəməyə ərizə verə bilərlər.

481.2. Arbitraj məhkəməsinin qərarının ləğv edilməsi haqqında ərizə "Arbitraj haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda müəyyən edilmiş müddətlər ərzində arbitrajın yeri üzrə kommersiya məhkəməsinə verilir.

Maddə 482. Ərizənin forması və məzmunu

482.1. Ərizə məhkəməyə yazılı şəkildə verilir. 482.2. Ərizədə aşağıdakılar göstərilməlidir: 482.2.1. ərizənin verildiyi məhkəmənin adı; 482.2.2. arbitraj sazişinin tərəflərinin soyadı, adı, atasının adı (hüquqi şəxsə münasibətdə adı) və yaşadıqları (hüquqi şəxslərin olduqları) yer, olduğu halda - telefon nömrələri, o cümlədən mobil telefon nömrələri, elektron poçt ünvanı; 482.2.3. qərarı qəbul etmiş arbitraj məhkəməsinin tərkibi; 482.2.4. daimi arbitraj təşkilatının adı və olduğu yer (əgər arbitraj prosesini daimi arbitraj təşkilatı idarə edirsə); 482.2.5. arbitraj məhkəməsi qərarının tarixi və yeri; 482.2.6. mürciəti edən şəxsin arbitraj məhkəməsinin qərarını aldığı tarix; 482.2.7. mürciəti edən şəxsin tələbi və onu əsaslandırdığı hallar; 482.2.8. əlavə edilən sənədlərin siyahısı. 482.3. Ərizə onu təqdim edən şəxs (şəxslər) və ya onun nümayəndəsi tərəfindən imzalanır. Nümayəndə tərəfindən verilən ərizəyə onun səlahiyyətlərini təsdiq edən sənəd əlavə edilməlidir.

482.4. Ərizəyə aşağıdakı sənədlər əlavə edilir: 482.4.1. ərizənin cavabdeh tərəfindən alındığını təsdiq edən sübutlar; 482.4.2. arbitraj məhkəməsinin qərarı və ya onun notariat qaydasında təsdiq edilmiş surəti və yaxud arbitraj icraatı daimi arbitraj təşkilatı tərəfindən idarə edildikdə, arbitraj qərarının həmin icraatı idarə edən daimi arbitraj təşkilatı tərəfindən təsdiq edilmiş nüsxəsi; 482.4.3. arbitraj sazişi və ya onun notariat qaydasında təsdiq edilmiş surəti, yaxud bu mümkün olmadıqda, arbitraj sazişinin bağlandığını təsdiqləyən hər hansı sənəd; 482.4.4. mürciətin əsaslılığını təsdiq edən sənədlər; 482.4.5. dövlət rüsumunun ödənilməsinə təsdiq edən sənəd; 482.4.6. arbitraj məhkəməsinin qərarı və ya arbitraj sazişi xarici dildədirsə, bu sənədlərin Azərbaycan dilinə notariat qaydasında təsdiq edilmiş tərcüməsi; 482.4.7. ərizənin surəti.

482.5. Ərizənin bu Məcəllənin 482-cü maddəsi ilə müəyyən olunmuş formasına və məzmununa riayət edilmədikdə, yaxud bu Məcəllənin 152.1.2-ci, 152.1.3-cü, 152.1.5-ci və 152.1.9-cü maddələri ilə müəyyən edilmiş əsaslar olduqda hakim ərizəni və ona əlavə olunmuş sənədləri geri qaytarır. Ərizənin qaytarılması həmin nöqsanlar aradan qaldırıldıqdan sonra ümumi qaydada yenidən məhkəməyə mürciəti etməyə mane olur.

Maddə 483. Arbitraj qərarının ləğvi üçün əsaslar

483.1. Arbitraj qərarı məhkəmə tərəfindən aşağıdakı hallarda tam və ya qismən ləğv edilə bilər: 483.1.1. ərizəni verən tərəf aşağıdakı sübutları təqdim etdikdə: 483.1.1.1.arbitraj sazişinin tərəflərindən birinin ona münasibətdə tətbiiq edilən qanunvericiliyə uyğun olaraq həmin sazişin bağlandığı vaxtda fəaliyyət qabiliyyəti olmayan şəxs olması və ya arbitraj sazişinin tərəflərinin həmin sazişə tətbiiq edildikləri qanunvericiliyə və ya sazişə və qanunə göstərilməmiş olduqda Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə görə etibarsız olması barədə; 483.1.1.2. ərizəni verən tərəfin arbitrin təyin edilməsi və ya arbitraj icraatı haqqında müvafiq qaydada xəbərdar edilməməsi və ya başqa səbəblərdən ona öz etiraz və sübutlarını təqdim etmək imkanını yaradılmaması barədə; 483.1.1.3. qərarın arbitraj sazişində nəzərdə tutulmayan və ya onun şərtlərinə aid olmayan mübahisə üzrə çıxarılması, yaxud qərarın arbitraj sazişinin və ya iddia tələbinin həllərindən kənarə çıxan məsələləri əhatə etməsi barədə (arbitraj sazişini və ya iddia tələbini əhatə edən məsələlər üzrə qərarlar həmin sazişin və ya iddia tələbinin əhatə etmədiyi məsələlər üzrə qərarlardan ayrılı bəhrə, yalnız arbitraj sazişi və ya

iddia tələbi ilə əhatə olunmayan məsələlər üzrə qərarları ehtiva edən hissələr ləğv edilə bilər);

483.1.1.4. arbitraj məhkəməsinin tərkibinin və ya arbitraj icraatının tərəflərin razılaşmasına və ya belə razılaşma olmadıqda, "Arbitraj haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olmaması barədə;

483.1.2. məhkəmə aşağıdakıları müəyyən etdikdə: 483.1.2.1. Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə görə mübahisənin arbitrajda həll edilə bilməməsinə; 483.1.2.2. arbitraj qərarınınAzərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına və ya publik qaydaya zidd olduğuna.

Maddə 484. Ərizəyə baxılma qaydası və nəticələri

484.1. Ərizəyə onun məhkəməyə daxil olduğu gündən 30 (otuz) gün ərzində bu fəsil ilə müəyyən edilmiş xüsusiyyətlər nəzərə alınmaqla, bu Məcəllədə nəzərdə tutulmuş birinci instansiya məhkəməsi tərəfindən işə baxılması qaydalarına uyğun olaraq baxılır.

484.2. İşə baxan məhkəmə işdə iştirak edən şəxslərin vəsətəti ilə prosesin hazırlıq mərhələsində tərəflərdən və ya tərəflərə iş materiallarının təqdim edilmədiyi hallarda daimi arbitraj təşkilatından və ya arbitraj işinin materiallarını saxlamaq səlahiyyəti olan qurumdan ləğv edilməsi barədə ərizə verilmiş arbitraj qərarına aid iş materiallarını tələb edə bilər.

484.3. İşdə iştirak edən şəxslər məhkəmə iclasının vaxtı və yeri haqqında xəbərdar edirlər. Lakin onların gölməmələri işə baxılmasına mane olur.

484.4. Məhkəmə işə baxarkən irəli sürülən tələb və etirazların əsaslandırıldığı sübutları araşdıraraq arbitraj məhkəməsinin qərarının ləğv edilməsi üçün əsasların olub-olmadığını müəyyən edir. Arbitraj qərarının ləğvi haqqında ərizəyə baxarkən məhkəmənin arbitraj məhkəməsinin qərarına mahiyyəti üzrə yenidən baxmaq səlahiyyəti yoxdur.

484.5. İşə baxılma nəticəsində məhkəmə arbitraj məhkəməsinin qərarının tam və ya qismən ləğv edilməsi və ya ləğv edilməsindən imtina barədə bu Məcəllə ilə müəyyən edilmiş qaydada qərar çıxarır.

484.6. Arbitraj qərarı ləğv edildikdə, arbitraj icraatının tərəfləri arasındakı razılaşmada ayrı qayda nəzərdə tutulmuşdursa və arbitraj sazişinin etibarsızlığı arbitraj qərarını ləğv edən qərar ilə müəyyən edilməmişdirsə, arbitraj sazişi qüvvədə qalır. Bu halda arbitraj icraatının tərəfləri müvafiq mübahisənin həll olunması üçün yenidən arbitraj məhkəməsinə mürciəti edə bilərlər.

484.7. Arbitraj məhkəməsinin qərarının ləğv edilməsi və ya ləğv edilməsindən imtina barədə məhkəmə qərarlarından bu Məcəllə ilə müəyyən edilmiş qaydada və müddətdə apellyasiya şikayəti verilə bilər. Apellyasiya instansiyası məhkəməsinin qərarı qətidir.

Maddə 485. Arbitraj məhkəməsinin öz səlahiyyəti haqqında ilkin qərarının ləğv edilməsi barədə ərizəyə baxılma

485.1. Arbitraj icraatının tərəfləri "Arbitraj haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş hallarda arbitraj məhkəməsinin öz səlahiyyəti haqqında ilkin qərarının ləğv edilməsi üçün arbitrajın yeri üzrə kommersiya məhkəməsinə ərizə ilə mürciəti edə bilərlər.

485.2. Ərizə arbitraj məhkəməsinin öz səlahiyyəti haqqında ilkin qərarının alındığı gündən 30 (otuz) gün ərzində verilə bilər.

485.3. Məhkəmə tərəfindən ərizəyə baxılanədək arbitraj məhkəməsi mübahisənin həllinə dair qərar qəbul etdikdə, arbitraj icraatının başa çatması ilə əlaqədar ərizə baxılmamış saxlanılır. Bu halda mürciəti edən tərəf arbitraj məhkəməsinin qərarının ləğv edilməsi və ya məcburi icrasının təmin edilməsi barədə işə baxılması zamanı bu Məcəllənin 485-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş ərizəsinin əsasını təşkil edən hallara istinad etmək hüququnu itirir.

485.4. İşə baxılma nəticəsində məhkəmə arbitraj məhkəməsinin öz səlahiyyəti haqqında ilkin qərarının ləğv edilməsi və ya ləğv edilməsindən imtina barədə bu Məcəllə ilə müəyyən edilmiş qaydada qərar çıxarır. Arbitraj məhkəməsinin səlahiyyəti olmaması barədə məhkəmənin qəbul etdiyi qərardan apellyasiya instansiyası məhkəməsinə şikayət verilə bilər. Apellyasiya instansiyası məhkəməsinin qərarı qətidir.

Fəsil 53

YERLİ ARBITRAJ MƏHKƏMƏSİNİN QƏRARININ MƏCBURİ İCRASININ TƏMİN EDİLMƏSİ İLƏ BAĞLI İŞLƏR ÜZRƏ İCRAAT

Maddə 486. Yerli arbitraj məhkəməsinin qərarının məcburi icrasının təmin edilməsi barədə məhkəməyə mürciəti edilməsi

486.1. Yerli arbitraj məhkəməsinin qərarının məcburi icrasının təmin edilməsi məsələsinə maraqlı tərəfinərizəsi əsasında baxılır.

486.2. Yerli arbitraj məhkəməsinin qərarı arbitraj qərarında müəyyən edilmiş müddət ərzində və ya belə müddət müəyyən edilmədikdə, arbitraj qərarının çıxarıldığı gündən 3 (üç) ay ərzində könüüllü icra edilmədikdə, arbitraj qərarının məcburi icrasının təmin edilməsi barədə məhkəməyə mürciəti edilə bilər.

486.3. Yerli arbitraj məhkəməsinin qərarı məhkəmə tərəfindən bu Məcəllədə müəyyən edilmiş qaydada ləğv edilməmişdirsə, bu qərarın məcburi icrasının təmin edilməsi barədə ərizə verilmiş məhkəmə ərizəni qəbul etməkdən imtina edir.

486.4. Ərizə borclunun yaşadığı (hüquqi şəxsin olduğu) yer üzrə, borclunun yaşadığı yer (hüquqi şəxsin olduğu yer) məlumi olmadıqda işə əmlakının olduğu yer üzrə kommersiya məhkəməsinə verilir. Arbitraj icraatının tərəflərinin razılığı ilə ərizə arbitrajın keçir-

rildiyi yer üzrə və ya ərizəni təqdim etmiş tərəfin yaşadığı (hüquqi şəxsin olduğu) yer üzrə kommersiya məhkəməsinə verilə bilər.

486.5. Ərizə arbitraj qərarının könüüllü icrası müddətinin bitdiyi tarixdən 3 (üç) ildən gec olmayaraq verilə bilər.

Maddə 487. Ərizənin forması və məzmunu

487.1. Ərizə məhkəməyə yazılı şəkildə verilir. 487.2. Ərizədə aşağıdakılar göstərilməlidir: 487.2.1. ərizənin verildiyi məhkəmənin adı; 487.2.2. arbitraj sazişinin tərəflərinin soyadı, adı, atasının adı (hüquqi şəxsə münasibətdə adı) və yaşadıqları (hüquqi şəxslərin olduqları) yer, olduğu halda - telefon nömrələri, o cümlədən mobil telefon nömrələri, elektron poçt ünvanı; 487.2.3. qərarı qəbul etmiş arbitraj məhkəməsinin tərkibi; 487.2.4. daimi arbitraj təşkilatının adı və olduğu yer (əgər arbitraj prosesini daimi arbitraj təşkilatı idarə etmişdirsə); 487.2.5. arbitraj məhkəməsi qərarının tarixi və yeri; 487.2.6. arbitraj məhkəməsi qərarının məcburi icrasının təmin edilməsi tələbi; 487.2.7. əlavə edilən sənədlərin siyahısı. 487.3. Ərizə onu təqdim edən şəxs (şəxslər) və ya onun nümayəndəsi tərəfindən imzalanır. Nümayəndə tərəfindən verilən ərizəyə onun səlahiyyətlərini təsdiq edən sənəd əlavə edilməlidir.

487.4. Ərizəyə aşağıdakı sənədlər əlavə edilir: 487.4.1. ərizənin cavabdeh tərəfindən alındığını təsdiq edən sübutlar; 487.4.2. arbitraj məhkəməsinin qərarı və ya onun notariat qaydasında təsdiq edilmiş surəti və yaxud arbitraj icraatı daimi arbitraj təşkilatı tərəfindən idarə edildikdə, arbitraj qərarının həmin icraatı idarə edən daimi arbitraj təşkilatı tərəfindən təsdiq edilmiş nüsxəsi; 487.4.3. arbitraj sazişi və ya onun notariat qaydasında təsdiq edilmiş surəti, yaxud bu mümkün olmadıqda, arbitraj sazişinin bağlandığını təsdiqləyən hər hansı sənəd; 487.4.4. mürciətin əsaslılığını təsdiq edən sənədlər; 487.4.5. dövlət rüsumunun ödənilməsinə təsdiq edən sənəd; 487.4.6. arbitraj məhkəməsinin qərarı və ya arbitraj sazişi xarici dildədirsə, bu sənədlərin Azərbaycan dilinə notariat qaydasında təsdiq edilmiş tərcüməsi; 487.4.7. ərizənin surəti.

Maddə 488. Ərizəyə baxılma qaydası və nəticələri

488.1. Ərizəyə onun məhkəməyə daxil olduğu gündən 30 (otuz) gün ərzində bu fəsilə müəyyən edilmiş xüsusiyyətlər nəzərə alınmaqla, bu Məcəllədə nəzərdə tutulmuş birinci instansiya məhkəməsi tərəfindən işə baxılması qaydalarına uyğun olaraq baxılır.

488.2. İşə baxan məhkəmə işdə iştirak edən şəxslərin vəsətəti ilə prosesin hazırlıq mərhələsində tərəflərdən və ya tərəflərə iş materiallarının təqdim edilmədiyi hallarda daimi arbitraj təşkilatından və ya arbitraj işinin materiallarını saxlamaq səlahiyyəti olan qurumdan məcburi icrasının təmin edilməsi barədə ərizə verilmiş arbitraj qərarına aid iş materiallarını tələb edə bilər.

488.3. Arbitraj icraatının tərəfləri məhkəmə iclasının vaxtı və yeri haqqında xəbərdar edirlər, lakin onların gölməmələri işə baxılmasına mane olur.

488.4. Məhkəmə işə baxarkən irəli sürülən tələb və etirazların əsaslandırıldığı sübutları araşdıraraq arbitraj qərarının məcburi icrasının təmin edilməsindən imtina edilməsi üçün əsasların olub-olmadığını müəyyən edir. Yerli arbitraj məhkəməsinin qərarının məcburi icrasının təmin edilməsi barədə ərizəyə baxarkən məhkəmənin arbitraj məhkəməsinin qərarına mahiyyəti üzrə yenidən baxmaq səlahiyyəti yoxdur.

488.5. Məhkəmə yalnız bu Məcəllənin483.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş əsaslar üzrə arbitraj məhkəməsinin qərarının məcburi icrasından imtina edə bilər.

488.6. Eyni məhkəmənin icraatında həm arbitraj məhkəməsinin qərarının məcburi icrasının təmin edilməsi, həm də həmin qərarın ləğv edilməsi barədə işə vardsa, həmin işlər bu Məcəllənin 169.4-cü maddəsinə uyğun olaraq bir icraatda birləşdirilir.

488.7. Müxtəlif məhkəmələrin icraatında arbitraj məhkəməsinin qərarının məcburi icrasının təmin edilməsi və həmin qərarın ləğv edilməsi barədə işlər vardsa, arbitraj məhkəməsinin qərarının məcburi icrasının təmin edilməsi barədə işi qəbul etmiş məhkəmə digər məhkəmədə iş həll ediləndək iş üzrə icraatı bu Məcəllənin 254.1.4-cü maddəsinə uyğun olaraq dayandırır.

488.8. Yerli arbitraj məhkəməsinin qərarının bu Məcəllənin 483-cü maddəsinin müddəalarına uyğun olaraq ləğv edilməsi barədə məhkəməyə mürciəti edilməmişdirsə, bu arbitraj qərarının ləğvi üçün irəli sürülmüş əsaslar arbitraj qərarının məcburi icrasının təmin edilməsi barədə mürciəti edilən məhkəmə tərəfindən yenidən nəzərdən keçirilə bilməz.

488.9. İşə baxılma nəticəsində məhkəmə arbitraj məhkəməsinin qərarının məcburi icrasının təmin edilməsi və ya bundan imtina barədə bu Məcəllə ilə müəyyən edilmiş qaydada qərar çıxarır. Arbitraj məhkəməsinin qərarının tam və ya qismən məcburi icrasının təmin edilməsi haqqında qərar əsasında icra vərəqəsi verilir.

488.10. Arbitraj məhkəməsinin qərarının məcburi icrasının təmin edilməsi və bundan imtina barədə məhkəmə qərarlarından bu Məcəllə ilə müəyyən edilmiş qaydada və müddətdə apellyasiya şikayəti verilə bilər. Apellyasiya instansiyası məhkəməsinin qərarı qətidir.

Fəsil 54

MÜVƏQQƏTİ TƏMİNAT TƏDBİRLƏRİNİN TƏTBİQİ BARƏDƏ ARBITRAJ MƏHKƏMƏLƏRİNİN QƏRARLARININ TANINMASI VƏ İCRASI

Maddə 489. Arbitraj məhkəmələrinin müvəqqəti təminat tədbirlərinin tətbiiq barədə qərarlarının tanınması və icrası barədə məhkəməyə mürciəti edilməsi

489.1. Arbitraj məhkəmələrinin müvəqqəti təminat tədbirlərinin tətbiiq barədə qərarlarının tanınması və icrası məsələsinə maraqlı tərəfin ərizəsi əsasında baxılır.

489.2. Təminatın təqdim edilməsi məsələsi üzrə arbitraj məhkəməsi tərəfindən qərar çıxarılmamışdursa və ya belə qərarın çıxarılması üçüncü şəxslərin hüquqlarının qorunması üçün zəruridirsə, müvəqqəti təminat tədbirinin tətbiiq barədə qərarların tanınması və icrası haqqında ərizə verilən məhkəmə belə ərizəni vermmiş arbitraj icraatı tərəfindən uyğun təminatın verilməsini tələb edə bilər. Təminat məhkəmənin mülahizəsinə əsasən bank qərantıyası formasında və ya təminat üçün müəyyən edilmiş pul məbləğinin notariusun depozit hesabına qoyulması yolu ilə təqdim edilə bilər.

489.3. Müvəqqəti təminat tədbirlərinin tətbiiq barədə qərarın tanınması və ya icra olunması üçün mürciəti etmiş arbitraj icraatı tərəfi həmin tədbirlər arbitraj məhkəməsi tərəfindən ləğv edildikdə, icrası dayandırıldıqda və ya dəyişdirildikdə dərhal bu barədə məhkəməyə məlumat verilməlidir.

Maddə 490. Arbitraj məhkəmələrinin müvəqqəti təminat tədbirlərinin tətbiiq barədə qərarlarının tanınması və icrası barədə ərizələrə baxan məhkəmə

Arbitraj məhkəmələrinin müvəqqəti təminat tədbirlərinin tətbiiq barədə qərarlarının tanınması və icrası barədə ərizələrə yurisdiksiyası Bakı şəhərini əhatə edən müvafiq apellyasiya məhkəməsi baxır.

Maddə 491. Ərizənin forması və məzmunu

491.1. Ərizə məhkəməyə yazılı şəkildə verilir. 491.2. Ərizədə aşağıdakılar göstərilməlidir: 491.2.1. ərizənin verildiyi məhkəmənin adı; 491.2.2. arbitraj sazişinin tərəflərinin soyadı, adı, atasının adı (hüquqi şəxsə münasibətdə adı) və yaşadıqları (hüquqi şəxslərin olduqları) yer, olduğu halda - telefon nömrələri, o cümlədən mobil telefon nömrələri, elektron poçt ünvanı; 491.2.3. qərarı qəbul etmiş arbitraj məhkəməsinin tərkibi; 491.2.4. daimi arbitraj təşkilatının adı və olduğu yer (əgər arbitraj prosesini daimi arbitraj təşkilatı idarə edirsə);

491.2.5. arbitraj məhkəməsi qərarının tarixi və yeri; 491.2.6. arbitraj məhkəməsi qərarının tanınması və məcburi icrası tələbi; 491.2.7. əlavə edilən sənədlərin siyahısı. 491.3. Ərizə onu təqdim edən şəxs (şəxslər) və ya onun nümayəndəsi tərəfindən imzalanır. Nümayəndə tərəfindən verilən ərizəyə onun səlahiyyətlərini təsdiq edən sənəd əlavə edilməlidir.

491.4. Ərizəyə aşağıdakı sənədlər əlavə edilir: 491.4.1.ərizənin cavabdeh tərəfindən alındığını təsdiq edən sübutlar (bu Məcəllənin 493.3-cü maddəsinin müddəalarına nəzərə alınmaqla);

491.4.2. arbitraj məhkəməsinin qərarı və ya onun notariat qaydasında təsdiq edilmiş surəti və yaxud arbitraj icraatı daimi arbitraj təşkilatı tərəfindən idarə edildikdə, arbitraj qərarının həmin icraatı idarə edən daimi arbitraj təşkilatı tərəfindən təsdiq edilmiş nüsxəsi;

491.4.3. arbitraj sazişi və ya onun notariat qaydasında təsdiq edilmiş surəti, yaxud bu mümkün olmadıqda, arbitraj sazişinin bağlandığını təsdiqləyən hər hansı sənəd;

491.4.4. mürciətin əsaslılığını təsdiq edən sənədlər; 491.4.5. dövlət rüsumunun ödənilməsinə təsdiq edən sənəd;

491.4.6. arbitraj məhkəməsinin qərarı və ya arbitraj sazişi xarici dildədirsə, bu sənədlərin Azərbaycan dilinə notariat qaydasında təsdiq edilmiş tərcüməsi; 491.4.7. ərizənin surəti.

Maddə 492. Müvəqqəti təminat tədbirlərinin tətbiiq barədə arbitraj məhkəmələrinin qərarlarının tanınmasından və ya icrasından imtina edilməsi üçün əsaslar

492.1. Müvəqqəti təminat tədbirlərinin tətbiiq barədə arbitraj məhkəmələrinin qərarlarının tanınmasından və ya icrasından imtina edilməsi üçün əsaslar:

492.1.1. əleyhinə belə qərar çıxarılmış tərəfin mürciəti ilə məhkəmə aşağıdakı hallardan birini müəyyən etdikdə:

492.1.1.1. bu Məcəllənin 476.1.1.1-476.1.1.4-cü maddələrində qeyd olunan əsaslardan birinin mövcudluğunu (bu Məcəllənin 476.1.1.2-cü maddəsinə münasibətdə "Arbitraj haqqında"Azərbaycan Respublikası Qanununun27.3-cü maddəsində göstərilən hal istisna olmaqla);

492.1.1.2. müvəqqəti təminat tədbirləri ilə bağlı təminatın verilməsi barədə arbitraj məhkəməsinin qərarının icra olunmadığını;

492.1.1.3. arbitraj məhkəməsi tərəfindən və ya müvafiq səlahiyyətli olduğu təqdirdə ərazisində arbitrajın keçirildiyi, yaxud qanunvericiliyi əsasında müvəqqəti təminat tədbirlərinin tətbiiq olunduğu dövlətin məhkəməsi tərəfindən müvəqqəti təminat tədbirlərinin ləğv olunduğunu və ya icrasının dayandırıldığını;

492.1.2. məhkəmə aşağıdakı hallardan birini müəyyən etdikdə:

492.1.2.1. məhkəmənin öz səlahiyyətlərinə və tədbirin icrasının məqsədlərinə uyğunlaşdırmaq üçün

müvəqqəti təminat tədbirinin mahiyyətini dəyişdirmədən həmin tədbirdə dəyişiklik edə bildiyi hallar istisna olmaqla, təminat tədbirinin məhkəmənin səlahiyyətlərinə uyğun olmadığını;

492.1.2.2. bu Məcəllənin 476.1.2.1-ci və 476.1.2.2-ci maddələrində qeyd olunan əsaslardan hər hansı birinin müvəqqəti təminat tədbirinin tanınması-na və icrasına tətbiiq olunduğunu.

Maddə 493. Ərizəyə baxılma qaydası və nəticələri

493.1. Ərizəyə onun məhkəməyə daxil olduğu gündən sonra təxirə salınmadan baxılır.

493.2. İşə baxan məhkəmə işdə iştirak edən şəxslərin vəsətəti ilə prosesin hazırlıq mərhələsində tərəflərdən və ya tərəflərə iş materiallarının təqdim edilmədiyi hallarda daimi arbitraj təşkilatından və ya arbitraj işinin materiallarını saxlamaq səlahiyyəti olan qurumdan tanınması və icrası barədə ərizə verilmiş arbitraj qərarına aid iş materiallarını tələb edə bilər.

493.3. Müvəqqəti təminat tədbirlərinin tətbiiq barədə arbitraj qərarının tanınması və icrasına dair qərarın qəbul edilməsi barədə əvvəlcədən məlumat verilməsi belə tədbirlərin tətbiiqinin məqsədinə xələf gətirə biləcəyi hallar istisna olmaqla, məhkəmə müvəqqəti təminat tədbirlərinin yönələcəyi tərəfi arbitraj qərarının tanınması və icrasına dair qərar qəbul edilməmişdən əvvəl xəbər verməlidir.

493.4. Arbitraj icraatının tərəfləri məhkəmə iclasının vaxtı və yeri haqqında xəbərdar edirlər, lakin onların gölməmələri işə baxılmasına mane olur.

493.5. Məhkəmə ərizəyə baxarkən irəli sürülən tələb və etirazların əsaslandırıldığı sübutları araşdıraraq arbitraj məhkəməsinin müvəqqəti təminat tədbirlərinin tətbiiq barədə qərarının tanınması və icrasından imtina edilməsi üçün əsasların olub-olmadığını müəyyən edir.

493.6. Tanınma və ya icra haqqında ərizəyə baxan məhkəmə qərar qəbul edərkən müvəqqəti təminat tədbirlərinin mahiyyətini araşdırmamalıdır.

493.7. İşə baxılma nəticəsində məhkəmə arbitraj məhkəməsinin müvəqqəti təminat tədbirlərinin tətbiiq barədə qərarının tanınması və icrası və tanınma və icradan imtina edilməsi barədə bu Məcəllə ilə müəyyən edilmiş qaydada qərar çıxarır. Arbitraj məhkəməsinin müvəqqəti təminat tədbirlərinin tətbiiq barədə qərarının tanınması və icrası barədə qərar qəbul edən məhkəmə müvəqqəti təminat tədbirinin mahiyyətini dəyişdirmədən müvəqqəti təminat tədbirlərini öz səlahiyyətlərinə və tədbirin icrasının məqsədlərinə uyğunlaşdırma bilər.

493.8. Məhkəmə işə onun iştirakı olmadan baxılmış arbitraj icraatının tərəfinə qəbul edilmiş qərar barədə dərhal xəbər verir.

Maddə 494. Arbitraj məhkəməsinin müvəqqəti təminat tədbirlərinin tətbiiq barədə q

Arbitraj haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Bu Qanun Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin 1 hissəsinin 6-cı, 10-cu, 12-ci və 26-cı bəndlərinə uyğun olaraq, arbitrajın həyata keçirilməsi ilə bağlı yaranan icimai münasibətləri tənzimləyir, arbitraj sazişinə dair tələbləri, Azərbaycan Respublikasında arbitraj məhkəmələrinin və daimi arbitraj təşkilatlarının təşkili, fəaliyyət göstərməsi, arbitraj icraatının aparılması, arbitraj qərarlarının tanınması və icrası qaydalarını müəyyən edir.

1-ci fəsil

ÜMUMİ MÜDDƏALAR

Maddə 1. Əsas anlayışlar

1.1. Bu Qanunda istifadə olunan əsas anlayışlar aşağıdakı monarlar ifadə edir:

1.1.1. arbitraj - daimi arbitraj təşkilatı tərəfindən idarə edilmiş edilməməsinə əsaslı olmayan arbitraj məhkəməsi tərəfindən məcburi hüquqi qüvvəyə malik qərarın çıxarılması məqsədilə həyata keçirilən mübahisəyə baxılma prosesi;

1.1.2. arbitraj məhkəməsi - təkbaşına arbitr və ya arbitrlər kollegiyası;

1.1.3. arbitraj sazişi - müqavilədən irəli gəlmiş gəlməməsinə əsaslı olmayan arbitraj arasında yaranan və ya yaranma biləcəklə mübahisələrin (onların bir hissəsinin) arbitrajda verilməsi barədə tərəflərin razılaşması;

1.1.4. beynəlxalq arbitraj - bu Qanunun 4.3-cü maddəsinə nəzərdə tutulan arbitraj;

1.1.5. daxili arbitraj - beynəlxalq arbitrajda aid olmayan arbitraj;

1.1.6. xarici arbitraj məhkəməsi - arbitrajın yeri xarici ölkədə olan arbitraj məhkəməsi;

1.1.7. yerli arbitraj məhkəməsi - arbitrajın yeri Azərbaycan Respublikasında olan arbitraj məhkəməsi;

1.1.8. elektron məhkəmə - elektron, maqnit, optik və ya oxşar vasitələrlə, o cümlədən elektron məhkəmə mübadiləsi, elektron poçt, teleqram, teleks və ya telefaks vasitəsilə, lakin bunlarla məhdudlaşmayaraq, yaradılan, göndərilən, qəbul edilən və ya saxlanılan məlumat;

1.1.9. şəxsin olduğu yer - fiziki şəxsin adətən yaşadığı yer, hüquqi şəxsin isə daimi fəaliyyət göstərən orqanının yerləşdiyi yer.

Maddə 2. Arbitraj haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi

Arbitraj haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasından, Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrdən, bu Qanundan, Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsindən, "Beynəlxalq xüsusi hüquq haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunundan və Azərbaycan Respublikasının digər normativ hüquqi aktlarından ibarətdir.

Maddə 3. Bu Qanunun təfsiri

3.1. Bu Qanunda (bu Qanunun 48-ci maddəsi istisna olmaqla) tərəflərə ayrı-ayrı məsələlər üzrə qərar qəbul etmək imkanı verildiyi halda, tərəflər belə qərarın qəbul edilməsini üçüncü şəxsə, o cümlədən təsəbitə tapşırırlar.

3.2. Bu Qanunda tərəflərin razılaşmasına və ya razılığa gələ bilməyəcəyinə istinad olunanda, belə razılığa həmin razılaşmada göstərilən arbitraj qaydalarına da əhatə edir.

3.3. Bu Qanunda (bu Qanunun 44.1.1-ci və 52.2.1-ci maddələrini istisna olmaqla) iddiaçı istinad həmçinin qarşılıqlı iddiaya, etiraz istinad isə qarşılıqlı iddiaya etirazda təbii qəbul edilir.

Maddə 4. Bu Qanunun tətbiq dairəsi

4.1. Bu Qanun arbitrajın yeri Azərbaycan Respublikasında olan beynəlxalq və daxili arbitrajda tətbiq edilir.

4.2. Bu Qanunun 10-cu, 13-cü, 17-ci, 18-ci, 32-ci, 33-cü, 34-cü, 46-cı, 48.5-ci, 55-ci və 56-cı maddələri arbitrajın yeri xarici ölkədə olduğu və ya arbitrajın yeri müəyyən olunmadığı hallarda da tətbiq edilir.

4.3. Aşağıdakı hallarda hər hansı biri mövcud olduqda arbitraj beynəlxalq sayılır:

4.3.1. arbitraj razılaşması (sazişi) (bundan sonra - arbitraj sazişi) tərəflərinin sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olduğu yer, həmin razılaşmanın bağlandığı vaxtda, ayrı-ayrı dövlətlərdə yerləşdikdə;

4.3.2. aşağıdakı yerlərdən biri tərəflərin sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olduğu dövlətin hüddullarından kənarında yerləşdikdə;

4.3.2.1. arbitraj sazişinə və ya ona əsasən müəyyən edilmiş arbitrajın yeri;

4.3.2.2. kommersiya münasibətindən irəli gələn öhdəliklərin əsas hissəsinin icra edilməsi olduğu yer və ya mübahisə predmetinin on sən əlaqəli olduğu yer;

4.3.3. arbitraj sazişinin predmetinin birdən çox dövlət ilə əlaqəli olması barədə tərəflər qəti razılığa gəldikdə;

4.4. Bu Qanunun 4.3-cü maddəsinin məqsədləri üçün aşağıdakı qaydalar tətbiq edilir:

4.4.1. tərəf birdən çox ölkədə sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olduqda, arbitraj sazişinə on sən aidyyəti olan yer tərəfin sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olduğu yer hesab olunur;

4.4.2. tərəfin sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olduğu yer olmadıqda həmin tərəfin olduğu yer əsas götürülür.

4.5. Bu Qanun mübahisələrin arbitrajda verilmə bilmədiyini və ya bu Qanunda olan müddəalardan fərqli qaydada verilmə bilmədiyini nəzərdə tutan Azərbaycan Respublikası qanunlarının qüvvəsinə təsir göstərmir.

4.6. Bu Qanunun tənzimləmə predmetinə aid olan, lakin birbaşa həllini tapmayan məsələlər arbitrajın əsaslandırıldığı ümumi prinsiplərə uyğun həll olunmalıdır.

4.7. Əltd Azad İqtisadi Zonasında arbitraj icraatının həyata keçirilməsi ilə bağlı münasibətlər "Əltd Azad İqtisadi Zonası haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tələblərinə uyğun olaraq tənzimlənir.

Maddə 5. Yazılı məlumatların alınması və müddətlərin hesablanması

5.1. Yazılı məlumatların alınmasına aşağıdakı qaydalar tətbiq edilir:

5.1.1. yazılı məlumat ünvan sahibinə şəxssən və ya sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olduğu yerə və ya onun olduğu yerə və yaxud həmin ünvan sahibinin poçt ünvanına çatdırıldıqda, o, alınmış hesab edilir. Qeyd olunanları ağılabatan sayılma müəyyən etmək mümkün olmadıqda, yazılı məlumat ünvan sahibinin sonuncu məlum olan sa-

hibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olduğu və ya olduğu yerə və ya poçt ünvanına sifarişli poçt göndərişi və ya yazılı məlumatın göndərilmə sayını təsdiq edən digər vasitələrlə göndərildikdə, o, alınmış hesab edilir;

5.1.2. bu Qanunun 5.1.1-ci maddəsinə uyğun olaraq məlumatların çatdırıldığı gün məlumat alınmış hesab edilir.

5.2. Bu Qanunun məqsədləri üçün müddət axımı yazılı məlumatın alındığı gündən sonrakı gün başlayır. Belə müddətin son günü qeyri-ış gününə düşərsə, ondan sonrakı iş günü müddətin qurtarma günü hesab olunur.

5.3. Bu Qanunun 5.1-ci və 5.2-ci maddələrinin müddəaları məhkəmə icraatı zamanı yazılı məlumatların təqdim edilməsinə tətbiq edilmir.

5.4. Tərəflər yazılı məlumatların alınması və müddətlərin hesablanması ilə bağlı fərqli qaydalar və ya tələblər müəyyənləşdirə bilərlər.

Maddə 6. Arbitraj bildirişi

6.1. Arbitraj icraatının başlanılması niyyətində olan tərəf (iddiaçı) və ya tərəflər (iddiaçılar) digər tərəfə (cavabdehə) və ya tərəflərə (cavabdehlərə) arbitraj haqqında bildiriş göndərməlidir.

6.2. Arbitraj icraatı cavabdeh tərəfindən arbitraj bildirişinin alındığı gündən başlanmış hesab edilir.

6.3. Arbitraj bildirişində aşağıdakılar qeyd edilir:

6.3.1. tərəflərin soyadı, adı, atasının adı (hüquqi şəxsə münasibətdə adı) və əlaqə məlumatları;

6.3.2. istinad edilən arbitraj sazişi;

6.3.3. haqqında mübahisənin yarandığı müqavilə və ya digər hüquqi sənəd və ya belə müqavilə və ya digər hüquqi sənəd olmadıqda mübahisənin qısa təsviri;

6.3.4. mübahisənin arbitraj məhkəməsinə verilməsi tələbi;

6.3.5. iddianın predmeti;

6.3.6. iddiaçının iddia tələbləri və tələb olunan məbləğin miqdarı (olduğu halda);

6.3.7. tərəflər bu barədə əvvəlcədən razılığa gəlməmişlərsə, arbitrlərin sayı, arbitraj icraatının aparıldığı dil və arbitrajın yeri haqqında təklif.

6.4. Arbitraj bildirişində bu Qanunun 6.3-cü maddəsinə göstərilənlərlə yanaşı arbitraj icraatının daimi arbitrlər tərəfindən idarə olunması, arbitr və ya arbitrlərin təyini edilməsi barədə təklif də göstərilə bilər.

6.5. Arbitraj bildirişinin məzmununa dair bu Qanunun 6.3-cü maddəsinə qeyd edilən tələblərə əməl olunması mübahisənin arbitraj məhkəməsinə baxılması manə ola bilər.

6.6. Tərəflər arbitraj bildirişi ilə bağlı fərqli qaydalar və ya tələblər müəyyənləşdirə bilərlər.

Maddə 7. Arbitraj bildirişinə cavab

7.1. Cavabdeh arbitraj bildirişini aldığı gündən 30 (otuz) gün ərzində iddiaçıya arbitraj bildirişinə cavab göndərə bilər.

7.2. Arbitraj bildirişinə cavabda aşağıdakılar qeyd edilməlidir:

7.2.1. cavabdehin soyadı, adı, atasının adı (hüquqi şəxsə münasibətdə adı) və əlaqə məlumatları;

7.2.2. bu Qanunun 6.3.3-cü və 6.3.5 - 6.3.7-ci maddələrinə uyğun olaraq arbitraj bildirişində qeyd olunan məlumatlara cavab.

7.3. Arbitraj bildirişinə cavabda həmçinin aşağıdakılar qeyd edilə bilər:

7.3.1. bu Qanuna uyğun olaraq yaradılacaq arbitraj məhkəməsinin səlahiyyəti olmadığı barədə iddia;

7.3.2. arbitraj icraatının daimi arbitraj təşkilatı tərəfindən idarə olunması, arbitr və ya arbitrlərin təyini edilməsi barədə təklif;

7.3.3. qarşılıqlı iddiaların qısa təsviri, qarşılıqlı iddianın tələbləri və tələb olunan məbləğin miqdarı (olduğu halda);

7.3.4. cavabdeh iddiaçıdan başqa digər şəxsə qarşı iddia irəli sürdüyü halda, bu Qanunun 6-cı maddəsinə uyğun olaraq arbitraj bildirişi.

7.4. Arbitraj bildirişinə cavabın məzmununa dair bu Qanunun 7.2-cü maddəsinə qeyd edilən tələblərə əməl olunması, həmçinin cavabdehin arbitraj bildirişinə cavab verməməsi və ya natamam, yaxud gec cavab verməsi mübahisənin arbitraj məhkəməsinə baxılması manə ola bilər.

7.5. Tərəflər arbitraj bildirişinə cavabla bağlı fərqli qaydalar və ya tələblər müəyyənləşdirə bilərlər.

Maddə 8. Etiraz hüququndan imtina etmə

Bu Qanunun tərəflərin ayrı qayda müəyyənləşdirilməmiş hüququna malik olduqları hər hansı müddəanın və ya arbitraj sazişi üzrə hər hansı tələbin yerinə yetirilmədiyini bilən tərəf etiraz etmədən arbitraj icraatında iştirak etməyə davam etdikdə və etiraz edilməsi üçün müəyyən edilən müddət ərzində və ya bu cür müddət müəyyən edilmədikdə ağılabatan müddət ərzində öz etirazını bildirmədikdə, etiraz etmək hüququndan imtina etmiş sayılır.

Maddə 9. Məhkəmə müdaxiləsinin hüddulları

Bu Qanunla nəzərdə tutulmuş hallar istisna olmaqla, bu Qanunla tənzimlənən məsələlərə məhkəmə müdaxiləsinə yol verilmir.

Maddə 10. Arbitrajda münasibətdə nəzarət və yardım funksiyalarını yerinə yetirən məhkəmə

10.1. Bu Qanunun 18-ci, 20.3.1-ci, 20.3.2-ci, 20.4-cü, 20.6-cı, 22.3-cü, 23.1-ci, 25.3-cü, 34-cü, 46-cı, 54.2-ci, 54.4-cü, 54.6-cı və 57.2-ci maddələrində qeyd edilən məhkəmənin funksiyalarını Azərbaycan Respublikası ərazisində kommersiya məhkəmələri yerinə yetirirlər. Arbitrajın yeri xarici ölkədə olduğu və ya müəyyən olunmadığı hallarda bu Qanunun 18-ci, 34-cü və 46-cı maddələrində qeyd edilən məhkəmənin funksiyalarını Azərbaycan Respublikası ərazisində yurisdiksiyası Bakı şəhərini əhatə edən müvafiq kommersiya məhkəməsi yerinə yetirir.

10.2. Beynəlxalq arbitrajda münasibətdə arbitrajın yeri müəyyənləşdirilmədikdə və tərəflərdən azı birinin olduğu və ya sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olduğu yer Azərbaycan Respublikası ərazisində yerləşdikdə, bu Qanunun 20.3.1-ci, 20.3.2-ci, 20.4-cü, 20.6-cı, 22.3-cü və 23.1-ci maddələrində qeyd edilən məhkəmənin funksiyalarını tərəflərin razılığına əsasən Azərbaycan Respublikası ərazisində yurisdiksiyası Bakı şəhərini əhatə edən müvafiq kommersiya məhkəməsi yerinə yetirir.

10.3. Bu Qanunun 32-ci, 33.1.1-ci, 33.1.2-ci və 33.3-cü maddələrində qeyd edilən məhkəmənin funksiyalarını Azər-

baycan Respublikası ərazisində yurisdiksiyası Bakı şəhərini əhatə edən müvafiq apellyasiya məhkəməsi yerinə yetirir.

10.4. Bu Qanunun 55.1-ci, 56.1.1-ci, 56.1.2-ci, 56.2-ci və 56.3-cü maddələrində qeyd edilən məhkəmənin funksiyalarını Azərbaycan Respublikası ərazisində Azərbaycan Respublikasının Ali Məhkəməsi yerinə yetirir.

Maddə 11. Daimi arbitraj təşkilatları

11.1. Daimi arbitraj təşkilatı mübahisənin həlli üçün arbitraj məhkəməsinin səlahiyyətlərinə aid məsələlər istisna olmaqla, arbitraj icraatının idarə edilməsi, arbitrajın təşkilatı təminatı, o cümlədən arbitrlərin təyini olunması, onlara etiraz edilməsi və onların səlahiyyətinə (mandatına) xitam verilməsi məsələlərinin həlli, kargüzərlik, arbitraj haqlarının və digər arbitraj xərclərinin ödənilməsinin təşkili funksiyalarını həyata keçirir.

11.2. Daimi arbitraj təşkilatı "Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestri haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq dövlət qeydiyyatına alınmış və müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanda (qurumda) akkreditasiyadan keçmiş qeyri-kommersiya hüquqi şəxsidir. Dövlət orqanları, bələdiyyələr, dövlət və bələdiyyələrə məxsus hüquqi şəxslər, publik hüquqi şəxslər (bu Qanunun 11.3-cü maddəsi nəzərə alınmaqla), səhiyyə partiyaları, dini qurumları, Azərbaycan Respublikasının Vəkillər Kollegiyası, Notariat Palatası və Mediasiya Şurası tərəfindən daimi arbitraj təşkilatlarının yaradılmasına yol verilmir.

11.3. Qanunla müəyyən edilmiş hallarda sahibkarların hüquq və qanuni mənafətlərini müdafiə edən publik hüquqi şəxslər tərəfindən daimi arbitraj təşkilatları yaradıla bilər.

11.4. Daimi arbitraj təşkilatının adı "arbitraj məhkəməsi" sözlərindən istifadə edilməsi qadağandır. Daimi arbitraj təşkilatının adı Azərbaycan Respublikasının məhkəmə sistemində daxil olan məhkəmələrin adlarına bənzəməli və səlahiyyətləri ilə əlaqədar mülki dövləti iş-tirəclərini yandırılmamalı və ya yandırma bilən olmamalıdır.

11.5. Daimi arbitraj təşkilatının akkreditasiyası zamanı daimi arbitraj təşkilatının bu Qanunun tələblərinə cavab verən qaydaları və azı 3 (üç) arbitrin daxil olduğu ilkin arbitr siyahısına malik olması, daimi arbitraj təşkilatının müstəqilliyi, fəaliyyətinin təşkili üçün müvafiq struktur bölmələrinin, o cümlədən həmin struktur bölmələrinin fəaliyyətinin tənzimləyən daxili qaydaların, arbitraj icraatının idarə edilməsi üçün insan və maliyyə resurslarının və zəruri infrastrukturun mövcud olması, işçilərinə münasibətdə etik davranış qaydalarına, fəaliyyətini şəfəfliliyinə və effektiv daxili nəzarət dairəsində qəbul edilmiş məsələləri qiymətləndirilir.

11.6. Daimi arbitraj təşkilatının akkreditasiyası və akkreditasiyasının ləğvi qaydasını müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) müəyyən edir.

11.7. Daimi arbitraj təşkilatının qaydalarından həmin təşkilat tərəfindən idarə olunan mübahisələrin növləri, onun funksiyaları, arbitraj icraatının aparılması qaydası, arbitraj icraatı zamanı arbitraj məhkəməsinin və daimi arbitraj təşkilatının səlahiyyətləri, arbitrlərin müstəqilliyinin və qərəzsizliyinin təmin edilməsi üçün tələblər, arbitrlər xərclərinin tərkibi (o cümlədən arbitraj haqqının məbləği və ya onun müəyyən edilməsi) və onun bölüşdürülməsi, habelə işlərin saxlanması qaydaları və daimi arbitraj təşkilatının funksiyalarına aid digər məsələlər müəyyən edilir.

11.8. Bu Qanunun 11-ci maddəsinin müddəalarına beynəlxalq və ya xarici daimi arbitraj təşkilatlarına tətbiq edilmir.

Maddə 12. Ad hoc (ad hoc) arbitraj

12.1. Ad hoc arbitraj daimi arbitraj təşkilatı tərəfindən idarə edilməyən arbitrajdır.

12.2. Ad hoc arbitraj yalnız beynəlxalq arbitrajda münasibətdə təşkil edilə bilər.

12.3. Ad hoc arbitrajın təşkili və fəaliyyət qaydaları, habelə arbitraj icraatı bu Qanunun müddəalarına nəzərə alınmaqla tərəflərin razılaşması ilə müəyyən edilir.

12.4. Ad hoc arbitraj məhkəməsinə baxılan mübahisənin tərəfləri arbitraj icraatına sürətləndirilmiş arbitraj qaydalarından tətbiq barədə razılığa gələ bilərlər. Tərəflər arasında sürətləndirilmiş icraatda tətbiq ediləcək qaydalar barədə digər razılıq yoxdursa, BMT-nin Beynəlxalq Ticarət Hüququ üzrə Komissiyasının (UNCITRAL) sürətləndirilmiş arbitraj qaydaları tətbiq ediləcək.

Maddə 13. Arbitrajda həll edilə bilən mübahisələr

13.1. Bu Qanunun 13.2-ci maddəsinə nəzərdə tutulan istisna olmaqla, kommersiya mübahisələri, habelə tərəflərin mübahisənin predmeti barədə sərəncam hüququna malik olduğu və üçüncü şəxslərin hüquqlarına, qanuni mənafətlərinə toxunmayan bütün mübahisələr arbitrajda həll edilə bilər.

13.2. Bu Qanunun 13.3-cü maddəsi nəzərdə alınmaqla, aşağıdakı işlər arbitrajda həll edilə bilər:

13.2.1. cinayət və inzibati xətalarla bağlı işlər;

13.2.2. inzibati və digər publik hüquq münasibətlərindən irəli gələn işlər;

13.2.3. ailə münasibətlərindən irəli gələn mübahisələr;

13.2.4. şəxsin hüquqi vəziyyəti (statusu) ilə bağlı işlər;

13.2.5. əmək mübahisələri;

13.2.6. ətraf mühitin mühafizəsi sahəsində mübahisələr;

13.2.7. vərəsəlik işləri;

13.2.8. əqli mülkiyyət hüquqlarının müəyyən edilməsi və bu hüquqların qeydiyyatı ilə bağlı mübahisələr;

13.2.9. rəqabət hüququ və istehlakçılardan hüquqlarının müdafiəsi, habelə istehlak kreditləri ilə əlaqədar yaranan mübahisələr;

13.2.10. Azərbaycan Respublikasının ərazisində yerləşən daşınmaz əmlak üzərində mülkiyyət və digər əşya hüquqları ilə bağlı yaranan mübahisələr;

13.2.11. mülkiyyət və iflasa dair işlər;

13.2.12. hüquqi şəxsin ləğvi, yaxud onun qərarlarının ləğvi ilə bağlı iddialara dair işlər (hüquqi şəxsin Azərbaycan Respublikasında hüquqi ünvanı (olduğu yer) olduqda);

13.2.13. fiziki şəxslərin törətdiyü mübahisələr (bu mübahisələr fiziki şəxslərin sahibkarlıq fəaliyyəti ilə əlaqədar olmadıqda);

13.2.14. yükdaşma müqavilələrindən əmələ gələn yükdaşayınlarla qarşı iddialara dair işlər;

13.2.15. Azərbaycan Respublikasının ərazisində yerləşən daşınmaz əmlakın icarəyə verilməsi ilə bağlı mübahisələr.

13.3. Bu Qanunun 13.2.14-cü və 13.2.15-ci maddələrində göstərilən işlər yerli arbitraj məhkəməsinə həll edilə bilər.

Maddə 14. Daxili arbitraj icraatına münasibətdə arbitr dair tələblər

14.1. İşin nəticəsində maraqlı olmayan, tərəflərdən əsaslı olmayan və arbitr funksiyasını yerinə yetirmək üçün razılıq verən, 25 yaşa tamam olmuş, ali təhsilli və ixtisası üzrə azı 3 (üç) il iş stajına malik olan fiziki şəxslər arbitr ola bilərlər.

14.2. Mübahisəni təkbaşına həll edən arbitr bu Qanunun 14.1-ci maddəsinə qeyd edilən tələblərlə yanaşı ali hüquq təhsilinə malik olmalıdır. Mübahisənin kollegial qaydada həll edilməsi halında tərəflər arasında digər razılıq olmadıqda, arbitrlər kollegiyasının sədri ali hüquq təhsilli olmalıdır.

14.3. Arbitraj sazişi və ya daimi arbitraj təşkilatının qaydaları ilə arbitr üçün əlavə tələblər müəyyən edilə bilər.

14.4. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin və Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin deputatları, dövlət qulluqçuları, hərbi qulluqçular, bələdiyyə üzvləri və qulluqçuları, publik hüquqi şəxslərin işçiləri, Azərbaycan Respublikasının hakimiyyəti, məhkəmə tərəfindən fəaliyyət qabiliyyəti olmayan və ya məhdud fəaliyyət qabiliyyəti hesab edilmiş, məhkumluğu ödənilməmiş və ya götürülməmiş şəxslər, vəzifəsinin icrası ilə bağlı əvvəllər yol verdiyi kobud nöqsanlara və ya qulluqla bir arada sığmayan hərəkətlərə görə son 3 (üç) il (arbitraj icraatının başlandıqı tarixədək) ərzində xidməti uyğunsuzluğa və ya məhkəmənin hökmü ilə və ya intizam qaydasında hərbi rütbədən məhrum edildiyinə görə həqiqi hərbi xidmətdən əhəmiyyətli dərəcədə hərbi qulluqçular, hüquq-mühafizə orqanlarından xaric edilmiş, eləcə də intizam təbəhi qaydasında hakimiyyət səlahiyyətlərinə, dövlət qulluğuna (o cümlədən dövlət qulluğunun xüsusi növünə), dövlət qulluğu olmayan digər dövlət orqanlarında əmək məmnasibətlərinə, vəkillik və notariat fəaliyyətinə xitam verilmiş, habelə Mediasiya Şurası üzvlüyündən çıxarılmış şəxslər arbitr ola bilməzlər.

Maddə 15. Arbitrlər reyestri

Daimi arbitraj təşkilatları arbitrlər haqqında məlumatları özündə saxlayan arbitrlər reyestri aparırlar.

2-ci fəsil

ARBITRAJ SAZIŞI

Maddə 16. Arbitraj sazişinin forması və təfsiri

16.1. Arbitraj sazişi müqavilədə arbitraj qeyd-şərti kimi və ya ayrıca müqavilə formasında ola bilər.

16.2. Arbitraj sazişi yazılı formada bağlanılır.

16.3. Arbitraj sazişinin və ya müqavilənin bağlanması formasından əlavə olmayaraq sazişinin məzmunu hər hansı formada qeyd alınmadıqda, arbitraj sazişi yazılı formada bağlanmış hesab olunur.

16.4. Elektron məlumat o halda arbitraj sazişinin yazılı formada bağlanması tələbənə cavab verir ki, orada olan məlumatlar sonradan istifadə üçün ölçətan olsun.

16.5. Arbitraj sazişi o halda yazılı formada bağlanmış hesab olunur ki, tərəflərdən biri iddia ərizəsi və iddiaya etirazın mübadiləsi zamanı arbitraj sazişinin mövcudluğunu bildirsən və digər tərəf buna etiraz etməsin.

16.6. Arbitraj qeyd-şərti olan sənədə müqavilədə istinad edilmiş yazılı formada bağlanmış arbitraj sazişi hesab olunur, bir şərtlə ki, həmin istinad qeyd olunan qeyd-şərti müqavilənin tərkib hissəsinə çevirsin.

Arbitraj haqqında

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Əvvəli 4-cü səh.

Maddə 25. Arbitraj məhkəməsinin öz səlahiyyəti haqqında qərar qəbul etmək hüququ

25.1. Arbitraj məhkəməsi öz səlahiyyəti haqqında, o cümlədən arbitraj sazişinin mövcudluğuna və ya etibarlılığına dair etirazla bağlı qərar çıxara bilər. Bu məqsədlə müqavilənin tərkib hissəsi olan arbitraj qeyd-şərti müqavilənin digər şərtlərindən asılı olmayan (müstəqil) razılıq kimi şərh olunmalıdır. Müqavilənin etibarsızlığı haqqında arbitraj məhkəməsinin çıxardığı qərar "ipso jure" (qanuna görə) arbitraj qeyd-şərtinin etibarsızlığına səbəb olur.

25.2. Arbitraj məhkəməsinin səlahiyyətinin olmaması haqqında ərizə iddiaaya qarşı etiraz verilməsi ilə eyni zamanda və ya ondan əvvəl verilməlidir. Tərəfin arbitr təyin etməsi və ya arbitrin təyin edilməsində iştirak etməsi həmin tərəfi belə ərizə vermək hüququndan məhrum etmir. Arbitraj məhkəməsinin öz səlahiyyətini aşması haqqında ərizə arbitraj icraatının gedişində arbitraj məhkəməsinin səlahiyyətindən kənar olduğu iddia edilən məsələ qaldırıldıqdan sonra təxirə salınmadan verilir. Arbitraj məhkəməsi gecikmənin səbəbini üzrlü hesab etdikdə, gecikmiş ərizəni hər bir halda qəbul edə bilər.

25.3. Arbitraj məhkəməsi bu Qanunun 25.2-ci maddəsində qeyd olunan ərizəyə ilkin məsələ kimi və ya mübahisəni mahiyyətə həll edən qərarda baxa bilər. Arbitraj məhkəməsi ilkin məsələ kimi özünün səlahiyyəti barədə qərar qəbul etdikdə hər bir tərəf bu qərar barədə məlumat aldığı gündən 30 (otuz) gün ərzində bu Qanunun 10.1-ci və 10.2-ci maddələrində göstərilən məhkəmələrə həmin məsələyə baxılması barədə müraciət edə bilər. Bu Qanunun 10.1-ci və 10.2-ci maddələrində göstərilən məhkəmələrin arbitraj məhkəməsinin səlahiyyətli olmaması barədə qəbul etdiyi qərardan apellyasiya instansiyası məhkəməsinə şikayət verilə bilər. Apellyasiya instansiyası məhkəməsinin qərarı qətidir və belə qərardan şikayət verilə bilməz. Bu müraciət həll ediləndə arbitraj məhkəməsi arbitraj icraatını davam etdirə və arbitraj qərarı çıxara bilər.

25.4. Tərəflərin arbitraj icraatının daimi arbitraj təşkilatı tərəfindən idarə edilməsi barədə razılığa gəldikləri halda daimi arbitraj təşkilatının qaydalarında fördli qayda müəyyən edilməmişdirsə, bu Qanunun 25.3-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş qaydada arbitraj məhkəməsinin səlahiyyəti barədə məsələnin həlli üçün məhkəməyə müraciət edilə bilər.

25.5. Tərəflər arasında arbitraj sazişinə (o cümlədən onun etibarlılığına, bağlanması, xitam olunmasına, şərh edilməsinə, arbitraj sazişində olan hüquq və öhdəliklərin başqa şəxsə ötürülməsinə və sair bu kimi məsələlərə) təbiiq edilən qanunvericilik barədə digər razılışına əlmişdiyi hallarda arbitraj məhkəməsi arbitraj sazişinə təbiiq edilən hüququ müəyyən etməkdə səbəstidir.

Maddə 26. Arbitrlərin məsuliyyəti

26.1. Arbitrlər öz funksiyalarının icrasını ilə əlaqədar dəyimsiz zərərini özünə ödənilməsinə əzadlıdır, bir şərtlə ki, onlar öz funksiyalarını vicdanla yerinə yetirmiş olsunlar.

26.2. Arbitrin öz funksiyalarının icrasından imtina etməsi və ya hərəkətsizliyi bu cür imtina və ya hərəkətsizliyin əsasız olduğunun sübut olduğunda hallar istisna olmaqla, arbitrin məsuliyyətinə səbəb olur.

4-cü fəsil

MÜVƏQQƏTİ TƏMİNAT TƏDBİRLƏRİ

Maddə 27. Arbitraj məhkəməsinin müvəqqəti təminat tədbirlərinin təbiiq barədə qərar qəbul etmək səlahiyyəti

27.1. Tərəflər arasında digər razılıq yoxdursa, arbitraj məhkəməsi tərəflərin müraciəti ilə müvəqqəti təminat tədbirlərinin təbiiq barədə qərar qəbul edə bilər.

27.2. Arbitraj məhkəməsi müvəqqəti təminat tədbirlərinin təbiiq barədə qərar qəbul edərkən mübahisənin tərəflərindən əşğıdakıları tələb edə bilər:

27.2.1. mövcud və ya ilkin vəziyyəti mübahisənin həllinə qədər saxlamaq və ya bərpa etmək;

27.2.2. yaranmış və ya yaranma biləcərk zərərini, yaxud arbitraj icraatının özü ilə bağlı zərərini qarşısını almaq üçün tədbirlər görmək və ya belə zərəre səbəb ola biləcək hərəkətlərdən çəkinmək;

27.2.3. mübahisə üzrə yekun arbitraj qərarının icrasını üçün lazım olan aktivlərin mühafizəsini təmin etmək;

27.2.4. işə aid ola biləcək, habelə mübahisənin həlli üçün əhəmiyyəti olan sübutları mühafizə etmək.

27.3. Tərəflər arasında digər razılıq yoxdursa, müvəqqəti təminat tədbirləri barədə əvvəlcədən məlumat verilməsi belə tədbirlərin təbiiqinin məqsədinə xələl gətirə biləcəyi hallar istisna olmaqla, arbitraj məhkəməsi müvəqqəti təminat tədbirlərinin təbiiq barədə bu tədbirlərin yönələcəyi tərəfə belə qərar qəbul edilməmişdən əvvəl xəbər verməlidir.

27.4. Müvəqqəti təminat tədbirlərinin təbiiq barədə qərar qəbul edildikdən dərhal sonra arbitraj məhkəməsi bütün tərəflərə müvəqqəti təminat tədbirlərinin təbiiq barədə bildirişi, müvəqqəti təminat tədbirlərinin təbiiq ilə bağlı müraciəti, həmin qərarı və olduğu halda, tərəflər və arbitraj məhkəməsi arasında olan bütün yazışmaları göndərməli, habelə şifahi məlumat mübadilələrinin məzmununu barədə məlumat verməlidir.

Maddə 28. Müvəqqəti təminat tədbirlərinin təbiiq şərtləri

28.1. Bu Qanunun 27.2.1 - 27.2.3-cü maddələrində qeyd olunan müvəqqəti təminat tədbirlərinin təbiiq barədə müraciət edən tərəf arbitraj məhkəməsinə əşğıdakı halların mövcudluğunu sübut etməlidir:

28.1.1. belə tədbirin təbiiq edilməyi təqdirdə vurulacaq zərərini yekun arbitraj qərarı ilə aradan qaldırıla bilməyəcəyini və həmin tədbirin təbiiq nəticəsində vurula biləcək zərərdən əhəmiyyətli dərəcədə daha çox olacağını;

28.1.2. müraciət edən tərəfin keyrinə iddianın mahiyyəti üzrə qərar çıxarılması üçün əğlabatan ehtimaların olduğunu. Bu zaman belə ehtimalın müəyyən edilməsi sonradan hər hansı qərarın çıxarılması zamanı arbitraj məhkəməsinin mövqeyinə təsir göstərməməlidir.

28.2. Bu Qanunun 27.2.4-cü maddəsində nəzərdə tutulan müvəqqəti təminat tədbirlərinin təbiiq barədə müraciətə münasibətdə bu Qanunun 28.1.1-ci və 28.1.2-ci maddələrinin tələbləri arbitraj məhkəməsinin uyğun hesab etdiyi həddə təbiiq olunur.

28.3. Arbitraj məhkəməsi müvəqqəti təminat tədbirlərinin təbiiq barədə müraciət edən tərəfdən belə tədbirlərlə bağlı təminatın verilməsini tələb edə bilər.

Maddə 29. Müvəqqəti təminat tədbirlərinin dəyişdirilməsi, icrasının dayandırılması və ləğvi

Arbitraj məhkəməsi hər hansı tərəfin müraciəti əsasında və ya müstəsna hallarda tərəfləri əvvəlcədən xəbərdar etməklə öz təşəbbüsü ilə təbiiq olunmuş müvəqqəti təminat tədbirlərini dayandır, icrasını dayandır və ya ləğv edə bilər.

Maddə 30. Müvəqqəti təminat tədbirlərinin təbiiq ilə əlaqədar məlumatların açıqlanması

Arbitraj məhkəməsi istənilən tərəfdən müvəqqəti təminat tədbirlərinin təbiiq üçün əsas olmuş hallarda baş vermmiş əhəmiyyətli dəyişikliklər barədə dərhal məlumat verilməsini tələb edə bilər.

Maddə 31. Müvəqqəti təminat tədbirlərinin təbiiq ilə əlaqədar xərclər və zərərər

Arbitraj məhkəməsi müvəqqəti təminat tədbirlərinin təbiiq üçün əsasların olmadığını sonradan müəyyən etdikdə, bu tədbirlərinin təbiiq barədə müraciət edən tərəf həmin tədbirlərinin təbiiq nəticəsində dəymisi zərərini və xərclərini özünə ödənilməsi üçün məsuliyyət daşıyır. Arbitraj məhkəməsi arbitraj icraatının istənilən mərhələsində bu xərclərin və zərərərini özünə ödənilməsi barədə qərar qəbul edə bilər.

Maddə 32. Müvəqqəti təminat tədbirlərinin təbiiq barədə arbitraj məhkəmələrinin qərarlarının tanınması və icrası

32.1. Bu Qanunun 33-cü maddəsinin tələbləri nəzərə alınmaqla çıxarıldığı ölkədən asılı olmayaraq, bu Qanunun 10.3-cü maddəsində göstərilmiş məhkəməyə müraciət edilməsi yolu ilə müvəqqəti təminat tədbirlərinin təbiiq barədə arbitraj məhkəməsinin qərarının məcburi hüquqi qüvvəsi tanınır və arbitraj məhkəməsi tərəfindən başqa hal nəzərdə tutulmamışdırsa, icra olunur.

32.2. Müvəqqəti təminat tədbirlərinin təbiiq barədə qərarın tanınması və ya icra olunması üçün müraciət etmiş və ya belə müraciəti təmin edilməsi tərəf həmin tədbirlər ləğv edildikdə, icrası dayandırıldıqda və ya dəyişdirildikdə dərhal bu barədə məhkəməyə məlumat verməlidir.

32.3. Təminatın təqdim edilməsi məsələsi üzrə arbitraj məhkəməsi tərəfindən qərar çıxarılmamışdırsa və ya belə qərarın çıxarılması üçün şəxslərin hüquqlarının qorunması üçün zəruridirsə, müvəqqəti təminat tədbirlərinin təbiiq barədə qərarın tanınması və ya icrası haqqında müraciətə baxan məhkəmə məqsəduyğun hesab etdiyi halda müraciət edən tərəfdən uyğun təminatın təqdim edilməsini tələb edə bilər.

32.4. Müvəqqəti təminat tədbirlərinin təbiiq barədə arbitraj qərarı tanınması və ya icra olunması üçün məhkəməyə bu Qanunun 55.2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş qaydada təqdim edilməlidir.

Maddə 33. Müvəqqəti təminat tədbirlərinin təbiiq barədə arbitraj məhkəmələrinin qərarlarının tanınmasından və ya icrasından imtina edilməsi üçün əsaslar

33.1. Müvəqqəti təminat tədbirlərinin təbiiq barədə arbitraj məhkəmələrinin qərarlarının tanınmasından və ya icrasından əşğıdakı hallarda imtina edilə bilər:

33.1.1. əleyhinə belə qərar çıxarılmış tərəfin müraciəti ilə məhkəmə əşğıdakı hallardan birini müəyyən etdikdə:

33.1.1.1. bu Qanunun 56.1.1.1 - 56.1.1.4-cü maddələrində qeyd olunan əsaslardan birinin mövcudluğunu (bu Qanunun 56.1.1.2-ci maddəsinə münasibətdə bu Qanunun 27.3-cü maddəsində göstərilən hal istisna olmaqla);

33.1.1.2. müvəqqəti təminat tədbirləri ilə bağlı təminatın verilməsi barədə arbitraj məhkəməsinin qərarının icra olunmadığını;

33.1.1.3. arbitraj məhkəməsi tərəfindən və ya müvafiq səlahiyyətin olduğu təqdirdə ərazisində arbitrajın keçirildiyi, yaxud qanunvericiliyi əsasında müvəqqəti təminat tədbirlərinin təbiiq olduğunda dövlətin məhkəməsi tərəfindən müvəqqəti təminat tədbirlərinin ləğv olduğunun və ya icrasının dayandırıldığını;

33.1.2. məhkəmə əşğıdakı hallardan birini müəyyən etdikdə:

33.1.2.1. məhkəmənin öz səlahiyyətlərinə və təbiri icrasının məqsədlərinə uyğunlaşdırmaq üçün müvəqqəti təminat tədbirlərinin mahiyyətini dəyişdirmədən həmin tədbirdə dəyişiklik edildiyi hallar istisna olmaqla, təminat tədbirlərinin məhkəmənin səlahiyyətlərinə uyğun olmadığı;

33.1.2.2. bu Qanunun 56.1.2.1-ci və 56.1.2.2-ci maddələrində qeyd olunan əsaslardan hər hansı birinin müvəqqəti təminat tədbirlərinin tanınmasına və icrasına təbiiq olduğunun.

33.2. Bu Qanunun 33.1-ci maddəsində qeyd olunan istənilən əsas üzrə qəbul edilmiş qərar yalnız müvəqqəti təminat tədbirlərinin təbiiq barədə qərarın tanınması və ya icrası ilə bağlı müraciətin məqsədləri üçün qüvvəyə malikdir.

33.3. Tanınma və ya icra haqqında müraciətə baxan məhkəmə qərar qəbul edərkən müvəqqəti təminat tədbirlərinin mahiyyətini araşdırmamalıdır.

Maddə 34. Məhkəmə tərəfindən təbiiq olunan müvəqqəti təminat tədbirləri

Tərəflərdən birinin ərizəsi əsasında bu Qanunun 10.1-ci maddəsində göstərilmiş məhkəmə müvəqqəti təminat tədbirlərinin təbiiq barədə qərar qəbul edə bilər. Arbitrajın yerinin Azərbaycan Respublikasının ərazisində olub-olmamasından asılı olmayaraq, arbitraj icraatı ilə əlaqədar müvəqqəti təminat tədbirlərinin təbiiqində məhkəmənin Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsində müəyyən edilmiş səlahiyyətləri vardır.

5-ci fəsil

ARBİTRAJ İCRAATININ APARILMASI

Maddə 35. Tərəflərə bərabər münasibət

Arbitraj icraatı zamanı tərəflər bərabərdir və hər bir tərəfə öz mövqeyini ifadə etmək üçün bütün imkanlar verilməlidir.

Maddə 36. İcraat qaydalarının müəyyən edilməsi

36.1. Bu Qanunun müddəalarına əməl etmək şərtlə tərəflər arbitraj məhkəməsi tərəfindən icraatın aparılması qaydasını razılaşdırmaqda səbəstidirlər.

36.2. Bu Qanunun 36.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş razılıq olmadıqda arbitraj məhkəməsi bu Qanunun müddəalarına əməl etməklə özünün müəyyən etdiyi qaydada arbitraj icraatını apara bilər. Arbitraj məhkəməsinə verilən səlahiyyətlərə sübutların mümkünlüyünü, qüvvəsini, aidiyyətini və əhəmiyyətini müəyyən etmək səlahiyyətləri də daxildir.

Maddə 37. Arbitrajın yeri

37.1. Tərəflər arbitrajın yerini razılaşdırmaqda səbəstidirlər. Belə razılıq olmadıqda işin halları, o cümlədən tərəflər üçün əlverişliliyi nəzərə alınmaqla arbitrajın yeri arbitraj məhkəməsi tərəfindən müəyyən edilir.

37.2. Bu Qanunun 37.1-ci maddəsinin müddəalarından asılı olmayaraq, tərəflər arasında digər razılıq yoxdursa, arbitraj məhkəməsi arbitrlər arasında məsləhətləşmələrin aparılması, şahidlərin, ekspertlərin və ya tərəflərin dindirilməsi, malların, digər əmlakın və ya sonadların yerində müayinəsi baxımından əlverişli olan istənilən yerdə iclasını keçirə bilər.

Maddə 38. Arbitraj icraatında nümayəndəlik

Tərəflər arbitraj icraatının istənilən mərhələsində vəkil və ya digər nümayəndə ilə təmsil olunmaq hüququna malikdirlər.

Maddə 39. Arbitraj icraatında varislik

39.1. Tərəflər arasında digər razılıq yoxdursa, hüquqi varis arbitraj sazişinin tərəfinə çevrilir.

39.2. Tərəflər arasında digər razılıq yoxdursa, fiziki şəxsin ölümü, hüquqi şəxsin yenidən təşkili və ya maddi hüquq münasibətlərində şəxslərin dəyişməsinin digər halları arbitraj sazişinin ləğvinə və ya artıq təyin edilmiş arbitrin (arbitrlərin) dəyişdirilməsinə səbəb olur.

Maddə 40. Arbitraj icraatının aparıldığı dil

40.1. Tərəflər arbitraj icraatının aparılacağı dili və ya diləri barəsində razılaşmaqda səbəstidirlər. Belə razılıq olmadıqda arbitraj icraatında istifadə ediləcək dili və ya diləri arbitraj məhkəməsi müəyyən edir. Tərəflər və ya arbitraj məhkəməsi digər hal nəzərdə tutulmamışdırsa, arbitraj icraatının aparılacağı dil və ya dillər tərəflərin istənilən yazılı müraciətində, arbitraj məhkəməsinin istənilən iclasına, qərarına və digər məlumatlarına şamil edilir.

40.2. Arbitraj məhkəməsi istənilən yazılı sübutun tərəflərin razılaşdığı və ya arbitraj məhkəməsinin müəyyən etdiyi dilə və ya dillərə tərcüməsi ilə birlikdə təqdim edilməsi barədə göstəriş vermək hüququna malikdir.

Maddə 41. İddia ərizəsi və iddiaaya etiraz

41.1. Tərəflərin razılaşdığı və ya arbitraj məhkəməsinin müəyyən etdiyi müddət ərzində iddiaçı öz iddia tələbini əsaslandırın faktları, həll edilməli olan məsələləri və öz iddia tələbini, cavabdeh isə bu məsələlər üzrə öz etirazlarını ərizələrində bəyan etməlidir, bir şərtlə ki, tərəflər belə ərizələrin məzmunu barədə başqa cür razılığa gəlməsinlər. Tərəflər işə aid olduğunun hesab etdikləri bütün sənədləri öz ərizələri ilə birlikdə təqdim edə və sonradan təqdim edəcekləri sənədlərə və ya digər sübutlara istinad edə bilərlər.

41.2. Tərəflər arasında digər razılıq yoxdursa, arbitraj icraatının gedişində hər bir tərəf öz iddia tələbini və ya iddiaaya etirazını dəyişdirə və ya tamamlaya bilər, bir şərtlə ki, arbitraj məhkəməsi yol verilmiş gecikməni nəzərə almaqla, bu cür dəyişikliyi və ya əlavəyə razılıq verilməsinə məqsəduyğun hesab etsin.

Maddə 42. Şifahi dirlmələr və yazılı icraat

42.1. Tərəflərin razılaşmasına xələl gətirmədən arbitraj məhkəməsi sübutların təqdim edilməsi üçün şifahi dirlmələrin və ya digər şifahi müzakirələrin keçirilməsi, yaxud icraatın yalnız sənədlər və digər materialar əsasında aparılması haqqında qərar qəbul edir. Tərəflər şifahi dirlmələrinin keçirilməsinə haqqında razılığa gəlməmişlərsə, tərəflərdən hər hansı biri müraciət etdikdə arbitraj məhkəməsi icraatın müvafiq mərhələsində şifahi dirlmələr keçirməlidir.

42.2. Arbitraj məhkəməsi malların, digər əmlakın və ya sənədlərin yerində müayinəsi barədə və ya istənilən şifahi dirlmə və ya iclas haqqında tərəflərə əvvəlcədən bildiriş göndərməlidir.

42.3. Tərəflərdən birinin arbitraj məhkəməsinə təqdim etdiyi ərizələr, sənədlər və ya digər məlumatlar digər tərəfə də verilməlidir. Arbitraj məhkəməsinin öz qərarını qararkən əsaslanma biləcəyi bütün ekspert rəyləri və ya sübut xarakterli başqa sənədlər də tərəflərə təqdim edilməlidir.

Maddə 43.Arbitraj dirlməsinin protokolu

43.1. Tərəflər arasında digər razılıq yoxdursa, arbitraj dirlməsində protokol tərtib edilir.

43.2. Protokol arbitraj dirlməsininivə və ayrıca prosessual hərəkətin bütün mühüm anlarını əks etdirir.

43.3. Arbitraj dirlməsininprotokolunda əşğıdakılar göstərilir:

43.3.1. arbitraj dirlməsinin tarixi və yeri;

43.3.2. arbitraj dirlməsinin başlama və bitmə vaxtı;

43.3.3. işə ad hok qaydada baxılması və ya mübahisənin daimi arbitraj təşkilatı tərəfindən idarə edilməsi barədə qeyd, işə baxan arbitrlərin adları və arbitraj dirlməsinin katibi barədə məlumat;

43.3.4. işin adı;

43.3.5. arbitraj dirlməsində iştirak edən şəxslər haqqında məlumatlar;

43.3.6. arbitraj məhkəməsi tərəfindən arbitraj dirlməsinə çıxarılmış qərarlar;

43.3.7. arbitraj dirlməsində iştirak edən şəxslərin ifadələri, etirazları, vəsatətləri və izahatları;

43.3.8. sonadların, maddi sübutların yoxlanılması, sos yazılıarının dirlməsi, videoyazılıarın baxılması haqqında məlumatlar;

43.3.9. qərarların elan edilməsi, onların məzmununun izahı, yol verildiyi hallarda onlardan şikayət verilməsi qaydası və müddətinin izahı haqqında məlumatlar;

43.3.10. tərəflərə protokolla tanış olmaq və ona münasibət bildirmək hüququnun izah edilməsi haqqında məlumat;

43.3.11. protokolun tərtib edildiyi tarix.

43.4. Tərəflər arasında digər razılıq yoxdursa, protokol arbitraj dirlməsinin katibi tərəfindən tərtib edilir.

43.5. Protokol sədrlik edən arbitr və katib tərəfindən imzalanır. Protokolda edilmiş bütün dəyişikliklər protokola yazılı əlavədə göstərilməli və sədrlik edən arbitr və katibin imzası ilə təsdiq edilməlidir.

Maddə 44. Sənədlərin təqdim edilməsi və ya tərəflərin gəlməməsi

44.1. Tərəflər arasında digər razılıq yoxdursa, üzrlü səbəblər olmadan sonadların təqdim edilmədiyi və ya tərəflərin gəlmədiyi hallarda əşğıdakı qaydalar təbiiq edilir:

44.1.1. iddiaçı bu Qanunun 41.1-ci maddəsinə uyğun olaraq öz iddia ərizəsini təqdim etmədikdə, arbitraj məhkəməsi icraata xitam verir;

44.1.2. cavabdeh bu Qanunun 41.1-ci maddəsinə uyğun olaraq iddiaaya etirazını təqdim etmədikdə, arbitraj məhkəməsi bu halı iddiaçının tələblərinin təsdiqi kimi qəbul etmir və arbitraj icraatını davam etdirir;

44.1.3. hər hansı tərəf dirlməyə gəlmədikdə və ya yazılı sübutlar təqdim etmədikdə, arbitraj məhkəməsi icraatı davam etdirə və ona təqdim edilmiş sübutlar əsasında müvafiq qərar çıxara bilər.

Maddə 45. Arbitraj məhkəməsi tərəfindən ekspertin təyin edilməsi

45.1. Tərəflər arasında digər razılıq yoxdursa, arbitraj məhkəməsi ekspertin təyin edilməsi ilə bağlı əşğıdakılar həyata keçirə bilər:

45.1.1. arbitraj məhkəməsi tərəfindən müəyyən edilən konkret məsələlərə dair rəy verilməsi məqsədilə 1 (bir) və ya bir neçə ekspert təyin edə bilər;

45.1.2. tərəflərdən iş üzrə hər hansı məlumatın və ya işə aid olan sənədlərin, malların və digər əmlakın ekspert təqdim edilməsi və ekspert tərəfindən tədqiq üçün sərət yaradılması tələb edə bilər.

45.2. Tərəflər arasında digər razılıq yoxdursa, tərəflərdən birinin müraciəti əsasında və ya arbitraj məhkəməsinin zəruri hesab etdiyi halda ekspert yazılı və ya şifahi rəyini təqdim etdikdən sonra dirlmədə iştirak etməlidir. Bu halda tərəflərə ona suallar vermək və mübahisəli məsələlər üzrə ifadə vermək məqsədilə öz şahidlərinin iştirakını təmin etmək imkanı verilir.

Maddə 46. Sübutların təmin edilməsi

Arbitraj məhkəməsi və ya arbitraj məhkəməsinin razılıqlı ilə tərəflər sübutların təmin edilməsi barədə bu Qanunun 10.1-ci maddəsində göstərilmiş məhkəmələrə müraciət edə bilər. Məhkəmə sübutların təmin edilməsi üzrə mövcud qaydalara uyğun olaraq öz səlahiyyətləri daxilində bu müraciətə baxır və qərar qəbul edir.

Maddə 47. Arbitraj xərcləri və təminat

47.1. Arbitraj sazişində ayrı qayda nəzərdə tutulmamışdırsa və ya tərəflər arasında digər razılıq yoxdursa, arbitraj xərclərinin bölüşdürülməsi əşğıdakı qaydada həyata keçirilir:

47.1.1. arbitraj məhkəməsi arbitraj haqlarını və digər arbitraj xərclərinin həlli qaydasını müəyyənədirə və arbitraj məhkəməsinin xərclərini tərəflər arasında bölüşdürə bilər;

47.1.2. arbitraj məhkəməsi tərəflərin birindən qarşı tərəfin ödəməli bütün xərclərini və ya onların bir hissəsini ödənilməsinə tələb edə bilər;

47.1.3. arbitraj məhkəməsi tərəflərdən arbitraj haqları və digər arbitraj xərcləri üçün təminatın verilməsini tələb edə, belə təminat verilmədikdə arbitraj icraatına xitam verə bilər.

47.2. Bir tərəf tələb olunan təminatı verə bilmədikdə, qarşı tərəf bu təminatın tam həcmdə verə bilər.

47.3. Arbitraj məhkəməsinin özünün səlahiyyətli olmaması barədə qərar qəbul etməsi onun artıq çəkilmiş arbitraj xərclərinin bölüşdürülməsi barədə arbitraj qərarı qəbul etməsi səlahiyyətlərinə xələl gətirmir.

6-cı fəsil

ARBİTRAJ QƏRARININ ÇIXARILMASI VƏ İCRAATIN XİTAMI, ARBITRAJ QƏRARINDAN ŞİKAYƏT VERİLMƏSİ

Maddə 48. Mübahisənin mahiyyəti üzrə təbiiq edilən normalar

48.1. Arbitraj məhkəməsi mübahisəni tərəflərin seçdiyi və mübahisənin mahiyyəti üzrə təbiiq edilən hüquq normalarına uyğun olaraq həll edir. Tərəflərin razılaşmasında başqa cür ifadə edilməmişdirsə, hər hansı bir dövlətin hüququnun və ya hüquq sisteminin seçilməsi bu dövlətin kollizion normalarına deyil, bilavasitə maddi hüquq normalarına istinad edilməsi kimi şərh olunur.

48.2. Tərəflər mübahisənin mahiyyətinə təbiiq edilən hüququ müəyyən etmədikdə arbitraj məhkəməsi mübahisənin mahiyyətinə təbiiq uyğun hesab etdiyi kollizion normalar əsasında müəyyən edilən hüququ təbiiq edir.

48.3. Arbitraj məhk

Arbitraj haqqında

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Əvvəlki 5-ci sahə.

54.2.1.2. ərizəni verən tərəfin arbitrin təyin edilməsi və ya arbitraj icraatı haqqında müvafiq qaydada xəbərdar edilməməsi və ya başqa səbəblərdən ona öz etiraz və sùbutlarını təqdim etmək imkanının yaradılmaması barədə;

54.2.1.3. qərarın arbitraj sazişində nəzərdə tutulmayan və ya onun şərtlərinə aid olmayan mübahisə üzrə çıxarılması, yaxud qərarın arbitraj sazişinin və ya iddia tələbinin hədlərindən kənara çıxan məsələləri əhatə etməsi barədə;

54.2.1.4. arbitraj qərarının tərkibinin və ya arbitraj icraatının tərəflərin razılaşmasına və ya belə razılaşma olmadıqda bu Qanuna uyğun olmaması barədə;

54.2.2. məhkəmə aşağıdakıları müəyyən etdikdə:

54.2.2.1. Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə görə mübahisənin arbitrajda həll edilə bilməməsi;

54.2.2.2. arbitraj qərarının Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına və ya publik qaydaya, yəni xarakterinə görə imperativ, universal və xüsusi ictimai əhəmiyyətə malik olan, Azərbaycan Respublikasının siyasi, iqtisadi və hüquqi quruluşunun əsasını təşkil edən fundamental hüquqi əsaslara (prinsiplərə) zidd olduğunu.

54.3. Tərəflər arasında digər razılıq yoxdursa, qərarın ləğv edilməsi haqqında ərizə həmin ərizəni verən tərəfin arbitraj qərarını aldığı gündən, bu Qanunun 53-cü maddəsinə uyğun olaraq ərizə verildiyi hallarda isə arbitraj məhkəməsi tərəfindən həmin ərizə ilə bağlı qərar çıxarıldığı gündən 3 (üç) aydan gec verilməz. Bu müddətlər arbitraj qərarının saxtakarlıq və korrupsiya hallarında, habelə əsassız arbitraj qərarının çıxarılmasına səbəb olmuş şahidin bilə-bilə yalan ifadə verdiyi, ekspertin bilə-bilə yalan rəy verdiyi, sənədlərin və ya maddi sübutların və ya sübut xarakterli başqa sənədlərin saxtakarlıq, arbitraj qərarının tərəflərin, işdə iştirak edən digər şəxslərin və ya arbitrlərin cinayət əməlləri nəticəsində çıxarıldığı hallara şamil edilmir.

54.4. Arbitraj qərarının ləğv edilməsi haqqında müraciət olunduğu halda məhkəmə məqsəduyğun hesab etdiyi hallarda və tərəflərdən birinin müraciəti əsasında arbitraj məhkəməsinə arbitraj icraatını yenidən başlamaq və ya arbitraj məhkəməsinin mövqeyinə əsasən, arbitraj qərarının ləğv edilməsinə əsas olan halları aradan qaldıracaq digər hərəkətləri etmək imkanı vermək üçün arbitraj qərarının ləğv edilməsi üzrə icraatı özünün müəyyən etdiyi ağılabatan müddətə dayandıra bilər.

54.5. Arbitraj qərarı ləğv edildikdə, tərəflər arasında ki razılaşmada ayrı qayda nəzərdə tutulmamışdırsa və arbitraj sazişinin etibarsızlığı arbitraj qərarını ləğv edən qətnamə ilə müəyyən edilməmişdirsə, arbitraj sazişi qüvvədə qalır. Bu halda tərəflər müvafiq mübahisənin həll olunması üçün yenidən arbitraj məhkəməsinə müraciət edə bilərlər.

54.6. Arbitraj qərarının ləğvi haqqında ərizəyə baxarkən məhkəmənin arbitraj məhkəməsinin qərarına mahiyyəti üzrə yenidən baxmaq səlahiyyəti yoxdur.

7-ci fəsil

ARBİTRAJ QƏRARLARININ TANINMASI VƏ İCRA EDİLMƏSİ

Maddə 55. Xarici arbitraj məhkəmələrinin qərarlarının tanınması və icra edilməsi

55.1. Çıxarıldığı ölkədən asılı olmayaraq, xarici arbitraj məhkəməsinin qərarı məcburi hüquqi qüvvəyə malikdir və səlahiyyətli məhkəməyə yazılı ərizə verildikdə bu Qanunun 55-ci və 56-cı maddələrinin müddəalarına nəzər alınmaqla icra edilir.

55.2. Arbitraj qərarına əsaslanan və ya onun icra edilməsinə dair ərizə verən tərəf arbitraj qərarını və ya onun notariat qaydasında təsdiq edilmis surətini və yaxud arbitraj icraatı daimi arbitraj təşkilatı tərəfindən idarə edildikdə, arbitraj qərarının həmin icraatı idarə edən daimi arbitraj təşkilatı tərəfindən təsdiq edilmiş nüsxəsini, həmçinin arbitraj sazişinin əsli və ya onun notariat qaydasında təsdiq edilmiş surətini, yaxud bu mümkün olmadıqda, arbitraj sazişinin bağlandıqını təsdiqləyən hər hansı sənədi təqdim etmə

lidir. Əgər arbitraj qərarı və ya arbitraj sazişi xarici dildədirsə, tərəf bu sənədlərin notariat qaydasında təsdiq edilmiş Azərbaycan dilinə tərcüməsini təqdim etməlidir.

Maddə 56. Xarici arbitraj məhkəmələrinin qərarlarının tanınması və ya icrasından imtina edilməsi üçün əsaslar

56.1. Çıxarıldığı ölkədən asılı olmayaraq, arbitraj məhkəməsinin qərarının tam və ya qismən tanınmasından və ya icra edilməsindən yalnız aşağıdakı hallarda imtina edilə bilər:

56.1.1.1. arbitraj qərar çıxarılmış tərəf tanınma və ya icra haqqında ərizəyə baxan məhkəməyə aşağıdakı sübutları təqdim etdikdə:

56.1.1.1.1. arbitraj sazişinin tərəflərindən birinin ona münasibətdə təbiiq edilən qanunvericiliyə uyğun olaraq həmin sazişin bağlandıqı vaxtda fəaliyyət qabiliyyəti olmayan şəxs olması və ya arbitraj sazişinin tərəflərinin həmin sazişə təbiiq edildikləri qanunvericiliyə və ya sazişə belə göstəriş olmadıqda arbitraj qərarının çıxarıldığı dövlətin qanunvericiliyinə əsasən etibarsız olması barədə;

56.1.1.2. əleyhinə qərar çıxarılmış tərəfin arbitrin təyin edilməsi və ya arbitraj icraatı haqqında müvafiq qaydada xəbərdar edilməməsi və ya başqa səbəblərdən ona öz etiraz və sùbutlarını təqdim etmək imkanının yaradılmaması barədə;

56.1.1.3. qərarın tərəflərin arbitraj sazişində nəzərdə tutulmayan və ya onun şərtlərinə aid olmayan mübahisə üzrə çıxarılması və yaxud qərarın arbitraj sazişinin və ya iddia tələbinin hədlərindən kənara çıxan məsələləri əhatə etməsi barədə (arbitraj sazişi və ya iddia tələbi ilə əhatə olunan məsələlər üzrə qərarlar bu saziş və ya iddia tələbi ilə əhatə olunmayan məsələlər üzrə qərarlardan ayrılı bəlkə, arbitraj sazişi və ya iddia tələbi ilə əhatə olunan məsələlər üzrə qərarlar ehtiva edən hissələr tanınma və icraya yönəldilə bilər);

56.1.1.4. arbitraj məhkəməsinin tərkibinin və ya arbitraj icraatının tərəflərin razılaşmasına və ya belə razılaşma olmadıqda arbitrajın keçirildiyi yerin qanunvericiliyinə uyğun olmaması barədə;

56.1.1.5. qərarın tərəflər üçün məcburi hüquqi qüvvəyə minməməsi və ya qərarın çıxarıldığı və ya qanunvericiliyinə uyğun olaraq çıxarıldığı dövlətin məhkəməsi tərəfindən ləğv edilməsi və ya icrasının dayandırılması barədə;

56.1.2. məhkəmə aşağıdakı halları müəyyən etdikdə:

56.1.2.1. mübahisənin Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə əsasən arbitrajda həll edilə bilməməsi;

56.1.2.2. arbitraj qərarının tanınmasından və icrasından Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına və ya publik qaydaya zidd olduğunu.

56.2. Bu Qanunun 56.1.1.5-ci maddəsində göstərilən məhkəməyə arbitraj qərarının ləğvi haqqında ərizə verilməmişdirsə, arbitraj qərarının tanınması və ya icra edilməsi üçün müraciət edilən məhkəmə zəruri hesab etdiyi təqdirdə öz qərarının çıxarılmasını təxirə sala və arbitraj qərarının tanınması və ya icrasını barədə ərizə verməsinə vəsaiti ilə digər tərəfdən uyğun təminatın verilməsini tələb edə bilər.

56.3. Yerli arbitraj qərarının tanınması və ya icrasını barədə ərizəyə baxarkən məhkəmənin arbitraj məhkəməsinin qərarına mahiyyəti üzrə yenidən baxmaq səlahiyyəti yoxdur.

Maddə 57. Yerli arbitraj məhkəmələrinin qərarlarının icrası qaydası

57.1. Yerli arbitraj məhkəməsinin qərarı həmin qərarla müəyyən edilmiş qaydada və müddətdə icra edilir. Arbitraj qərarında müddət müəyyən edilmədiyi təqdirdə qərar dərhal icra edilir.

57.2. Yerli arbitraj məhkəməsinin qərarı arbitraj qərarında müəyyən edilmiş müddət ərzində və ya belə müddət müəyyən edilmədikdə, arbitraj qərarının çıxarıldığı gündən 3 (üç) ay ərzində könnüllü icra edilmədikdə, qərar bu Qanunun 51.5-ci və 54-cü maddələrinə uyğun olaraq tərəflər üçün məcburi hüquqi qüvvəyə minmiş və məhkəmə tərəfindən ləğv edilməmişdirsə, xeyrinə qərar çıxarılmış tərəf arbitraj qərarının məcburi icrasının təmin edilməsi barədə Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş qaydada məhkəməyə müraciət etmək hüququna malikdir.

57.3. Məhkəmə yalnız bu Qanunun 54.2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş əsaslar üzrə arbitraj məhkəməsinin qərarının məcburi icrasından imtina edə bilər. Yerli arbitraj məhkəməsinin qərarının bu Qanunun 54-cü maddəsinin müddəalarına uyğun olaraq ləğv edilməsi barədə məhkəməyə müraciət edilmişdirsə, bu arbitraj qərarının ləğvi üçün irəli sürülmüş əsaslar arbitraj qərarının məcburi icrasının təmin edilməsi barədə müraciət edilən məhkəmə tərəfindən yenidən nəzərdən keçirilməz.

8-ci fəsil

YEKUN MÜDDƏALAR

Maddə 58. Bu Qanunun pozulmasına görə məsuliyyət

Bu Qanunun tələblərinə pozan şəxslər qanunda nəzərdə tutulmuş hallarda məsuliyyət daşıyırlar.

Maddə 59. Keçid müddəalar

59.1. Bu Qanun qüvvəyə mindiyi gündən "Beynəlxalq arbitraj haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 1, maddə 6; 2005, № 6, maddə 475; 2007, № 7, maddə 712) ləğv edilir.

59.2. Bu Qanun məhkəmələr tərəfindən arbitraj münasibətdə yardım və nəzarət funksiyalarının yerinə yetirilməsi, xarici arbitraj məhkəmələrinin qərarlarının tanınması və icrası, habelə məhkəmə icraatı çərçivəsində arbitraj icraatı ilə bağlı məhkəmənin tənzimlənməsinə dair Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsinə dəyişikliklər nəzərdə tutan qanunla eyni gündə qüvvəyə minir.

59.3. Bu Qanun, onun qüvvəyə mindiyi tarixədək Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin icraatında olan xarici arbitraj məhkəmələrinin qərarlarının tanınması və icrası üzrə işlərə təbiiq edilmir.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 26 dekabr 2023-cü il

"Arbitraj haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 26 dekabr tarixli 1077-VIQ nömrəli Qanununun təbiiq və bununla əlaqədar bəzi məsələlərin tənzimlənməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, "Arbitraj haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 26 dekabr tarixli 1077-VIQ nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun təbiiqini təmin etmək məqsədilə **qərara alıram**:

1. Müəyyən edilmiş ki:

1.1. "Arbitraj haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 11.2-ci maddəsinin birinci cümləsində və 11.6-cı maddəsində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti həyata keçirir;

1.2. həmin Qanunun 11.6-cı maddəsində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti nəzərdə tutulur;

1.3. həmin Qanunun 11.2-ci maddəsinin birinci cümləsində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi nəzərdə tutulur.

2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

2.1. beynəlxalq norma və prinsiplər, habelə mütorəqçi xarici təcrübə nəzərə alınmaqla, "Beynəlxalq xüsusi hüquq haqqında" Azərbaycan Respublikasının yeni qanununun layihəsini altı ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

2.2. Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının "Arbitraj haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılması ilə bağlı təkliflərini üç ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

2.3. "Arbitraj haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 11.6-cı maddəsinə uyğun olaraq, daimi arbitraj təşkilatının akkreditasiyası və akkreditasiyasının ləğvi qaydasını iki ay müddətində təsdiq edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

2.4. həmin Qanundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

3. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2006-cı il 18 aprel tarixli 391 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2006, № 4, maddə 323 (Cild I) ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi haqqında Əsasnamə"yə aşağıdakı məzmununda 8.8-2-ci və 9.15-2-ci bəndlər əlavə edilsin:

"8.8.2. daimi arbitraj təşkilatı kimi fəaliyyət göstərmək üçün qeyri-kommersiya hüquqi şəxslərinin akkreditasiyadan keçirir";

"9.15-2. daimi arbitraj təşkilatı kimi fəaliyyət göstərmək üçün qeyri-kommersiya hüquqi şəxslərinin akkreditasiyadan keçirməsi və onların akkreditasiyasının ləğv etmək";

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 25 yanvar 2024-cü il

"Məhkəmə ekspertizası fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin 1 hissəsinin 10-cu və 18-ci bəndlərini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

"Məhkəmə ekspertizası fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 1, maddə 7; 2004, № 2, maddə 57; № 3, maddə 133; 2006, № 11, maddə 928; 2007, № 1, maddə 4, № 3, maddə 211; 2018, № 2, maddə 147; 2019, № 12, maddə 1896) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. 11-ci maddənin on beşinci hissəsində "rütubət" sözü "və ya hərbi rütubə" sözləri ilə əvəz edilsin.

2. 23-cü maddənin ikinci hissəsində "(məhkəmə-psixiatriya)" sözləri " , məhkəmə-psixiatriya" sözləri ilə əvəz edilsin.

3. 39-cu maddənin ikinci hissəsində "ixtisas, xüsusi rütubətinə" sözləri "xüsusi və hərbi rütubətinə, habelə ixtisas" sözləri ilə əvəz edilsin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 22 dekabr 2023-cü il

"Məhkəmə ekspertizası fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 22 dekabr tarixli 1062-VIQD nömrəli Qanununun təbiiq və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Əhalinin sağlamlığının qorunması haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun təbiiq edilməsi barədə" 1997-ci il 25 iyul tarixli 622 nömrəli, "Məhkəmə ekspertizası fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun təbiiq edilməsi barədə" 2000-ci il 15 yanvar tarixli 252 nömrəli fərmanlarında dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, "Məhkəmə ekspertizası fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 22 dekabr tarixli 1062-VIQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun təbiiqini təmin etmək məqsədilə **qərara alıram**:

1. "Əhalinin sağlamlığının qorunması haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun təbiiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1997-ci il 25 iyul tarixli 622 nömrəli Fərmanın (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1997, № 6, maddə 498 (Cild I) 2-ci hissəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. beşinci abzasdan "45-ci maddəsinin birinci hissəsində," sözləri çıxarılсын;

1.2. səkkizinci - on dördüncü abzaslar müvafiq olaraq doqquzuncu - on beşinci abzaslar hesab olunsun və aşağıdakı məzmununda səkkizinci abzas əlavə edilsin:

"həmin Qanunun 45-ci maddəsinin birinci hissəsində müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun olaraq Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi və Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyi həyata keçirirlər";

2. "Məhkəmə ekspertizası fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun təbiiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2000-ci il 15 yanvar tarixli 252 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 1, maddə 31 (Cild I) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

2.1. 2.2-ci bəndə "Səhiyyə Nazirliyi" sözlərindən sonra ", Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyi" sözləri əlavə edilsin;

2.2. 2.4-cü bəndə "Ədliyyə Nazirliyi" sözlərindən sonra ", Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyi" sözləri əlavə edilsin;

2.3. 2.5-ci bəndə birinci halda "münasibətdə" sözdündən sonra "Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyi" sözləri əlavə edilsin;

2.4. 2.6-cı bənddə "(məhkəmə-psixiatriya) ekspertizası" sözləri ", məhkəmə-psixiatriya eks-

pertizaları" sözləri ilə əvəz olunsun və həmin bəndə "Səhiyyə Nazirliyi" sözlərindən sonra ", hərbi qulluqçulara və hərbi məhkəmələrin (hərbi prokurorluqların) səlahiyyətlərinə aid edilmiş cinayət işləri və inzibati xətərlər haqqında işlər üzrə hərbi qulluqçu olmayan şəxslərə münasibətdə məhkəmə-tibb ekspertizası sahəsində həmçinin Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyi" sözləri əlavə edilsin;

2.5. 2.9-cü bəndə "Səhiyyə Nazirliyi" sözlərindən sonra ", Müdafiə Nazirliyi" sözləri əlavə edilsin.

3. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti "Məhkəmə ekspertizası fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 22 dekabr tarixli 1062-VIQD nömrəli Qanundan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 25 yanvar 2024-cü il

"Azərbaycan Respublikasında iqtisadi siyasətin və iqtisadi islahatların yeni idarəetmə çərçivəsinin yaradılması və "Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Sabitliyi Şurasının yaradılması haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 15 iyul tarixli 995 nömrəli Fərmanının ləğv edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 9 sentyabr tarixli 1151 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. "Azərbaycan Respublikasında iqtisadi siyasətin və iqtisadi islahatların yeni idarəetmə çərçivəsinin yaradılması və "Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Sabitliyi Şurasının yaradılması haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 15 iyul tarixli 995

nömrəli Fərmanının ləğv edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 9 sentyabr tarixli 1151 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020, № 9, maddə 1141 (Cild I) 2-ci hissəsində (birinci halda) "Respublikasının Birinci vitse-prezidentinin" sözləri "Respublikası Prezidentinin sosial-iqtisadi məsələlər üzrə" sözləri ilə əvəz edilsin.

2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Fərmanın irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 25 yanvar 2024-cü il

"Mediasiya haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin 1 hissəsinin 6-cı, 10-cu və 12-ci bəndlərini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

"Mediasiya haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019, № 4, maddə 597; 2020, № 6, maddə 683, № 7, maddə 856, № 12 (I kitab), maddə 1442; 2021, № 7, maddə 712) 3.2-ci maddəsində, 28-ci maddəsinin adında,

28.1-ci maddəsində və 29-cü maddəsinin adında "Kommersiya mübahisələri, həmçinin ailə" sözləri "Ailə" sözü ilə əvəz edilsin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 26 dekabr 2023-cü il

"Mediasiya haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 26 dekabr tarixli 1079-VIQD nömrəli Qanununun təbiiq haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, "Mediasiya haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 26 dekabr tarixli 1079-VIQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun təbiiqini təmin etmək məqsədilə **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

1.1. "Mediasiya haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun təkmilləşdirilməsinə dair təkliflərini üç ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

1.2. "Mediasiya haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edil-

məsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 26 dekabr tarixli 1079-VIQD nömrəli Qanunundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 25 yanvar 2024-cü il

"Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi ilə İraq Respublikasının Rabitə Nazirliyi arasında informasiya və kommunikasiya texnologiyaları sahəsində əməkdaşlıq haqqında Anlaşma Memorandumu"nun təsdiq edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 17-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. 2023-cü il dekabrın 7-də Bağdad şəhərində imzalanmış "Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi ilə İraq Respublikasının Rabitə Nazirliyi arasında informasiya və kommunikasiya texnologiyaları sahəsində əmək-

daşlıq haqqında Anlaşma Memorandumu" təsdiq edilsin.

2. Bu Fərmanın 1-ci hissəsində göstərilən Anlaşma Memorandumu qüvvəyə mindikdən sonra Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi onun müddəalarının həyata keçirilməsini təmin etsin.

3. Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi Anlaşma Memorandumunun

qüvvəyə minməsi üçün zəruri olan dövlət-daxili prosedurların yerinə yetirildiyi barədə İraq Respublikası Hökumətinə bildiriş göndərsin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 25 yanvar 2024-cü il

Baş nazir Əli Əsədov Gürcüstanın təhsil, elm və gənclər naziri ilə görüşüb

Yanvarın 25-də Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Əli Əsədov Gürcüstanın təhsil, elm və gənclər naziri Giorgi Amilaxvari ilə görüşüb.

Nazirlər Kabinetinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, görüşdə Azərbaycanla Gürcüstan arasında mehriban qonşuluq və strateji tərəfdaşlıq münasibətlərinin bütün sahələrdə uğurlu inkişafından məmnunluq ifadə olunub.

İki ölkə arasında humanitar sahədə əməkdaşlığın səviyyəsi yüksək qiymətləndirilib.

Görüşdə Azərbaycan ilə Gürcüstan arasında təhsil və elm sahəsində əməkdaşlığın cari vəziyyəti və inkişaf perspektivləri müzakirə olunub.

Heydər Əliyev Mərkəzində gürcü rəssam Lado Qudiaşvilinin sərgisi açılıb

Heydər Əliyev Mərkəzində görkəmli gürcü rəssam Lado Qudiaşvilinin əsərlərindən ibarət sərgi açılıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, sərgi Heydər Əliyev Mərkəzinin təşəbbüsü, Gürcüstanın Azərbaycandakı səfirliyi və Gürcüstandakı Lado Qudiaşvili Fondunun dəstəyi ilə təşkil olunub.

Tədbirdən əvvəl Lado Qudiaşvili Fondunun nümayəndəsi, rəssamın notçəsi Elizabed Loridipaniдзе jurnalistlərə müsahibəsində bildirib ki, fərdi sərgidə rəssamın Paris dövründən həyatının sonuna qədər yaratdığı əsərlər təqdim olunub. Burada həmçinin onun qrafika və rəsm əsərləri nümayiş etdirilib.

Rəssamın notçəsi Heydər Əliyev Mərkəzi və Lado Qudiaşvili Fondu arasında əməkdaşlığın böyük əhəmiyyət kəsb etdiyini, babasının Azərbaycan xalqı ilə xüsusi münasibətləri olduğunu diqqətə çatdırıb. O, sərginin belə yüksək səviyyədə təşkil olunmasına görə Heydər Əliyev Mərkəzinə minnətdarlığını bildirib.

Qeyd edilib ki, boya, qrafik sənət və səhnə tərtibatı üzrə əfsanəvi incəsənət xadiminin əsərləri Azərbaycanca ilk dəfə nümayiş etdirilib.

Tədbirdə çıxış edən Heydər Əliyev Mərkəzinin direktorunun birinci müavini Fərhan Novruzov sərgi barədə bir neçə xüsusi məqamları qonaqların diqqətinə çatdırıb: "Sərgidə nümayiş olunan əsərlər məhz Lado Qudiaşvilinin ailəsinin şəxsi mülkiyyəti təşkil edir. Biz bu sərginin açılması üzərində uzun müddətdir çalışırıq. Burada fərqa ustasının seçilmiş rəsmləri

çəkdiyi janrlar üzrə fərqləndirilib. Sərgidə həmçinin Lado Qudiaşvilinin həyatının bütün dövrlərindən müxtəlif əsərlər toplusu yer almaqdadır".

F. Novruzov sərginin ərəşə gəlməsinə görə Lado Qudiaşvili Fonduna və Gürcüstanın Azərbaycanca səfirliyinə təşəkkürünü ifadə edib.

Gürcüstanın Azərbaycanca səfiri Zürab Pataradze iki ölkə arasında hər zaman dostluq, qarşılıqlı münasibətlərin olduğunu qeyd edib: "Bizim əlaqələrimiz həm siyasi, həm iqtisadi sahələrdə uğurla inkişaf edir, humanitar, mədəni əlaqələrimiz xüsusi qeyd etmək istərdim".

Səfir bildirib ki, Azərbaycanın və Gürcüstanın Baş nazirlərinin iştirakı ilə Tbilisidə Heydər Əliyev adına Azərbaycan

Dram Teatrının təməli qoyulub. "Bu yaxınlarda Gəncə şəhərində görkəmli gürcü şairi Nikoloz Barataşvilinin xatirə lövhəsi açılıb. Həmçinin Qax rayonunun Əlibəyli kəndinin Gürcü Dövlət Dram Teatrına görkəmli gürcü yazıçısı İlya Çavçavadzenin adı verilib", - deyir Z. Pataradze.

Diplomat sərginin üç ay davam edəcəyini, ziyarətçilərin bu sərgidən zövq alacaqlarını vurğulayıb: "Lado Qudiaşvilinin əsərlərində məhz gürcü ruhu, gürcü ənənələri və gürcü qonaqpərvərliyi öz əksini tapıb". Zürab Pataradze sərginin təşkilində Lado Qudiaşvili Fonduna, Gürcüstanın Dövlət Muzeyinə, Heydər Əliyev Fonduna və Heydər Əliyev Mərkəzinə minnətdarlığını ifadə edib.

Azərbaycan Rəssamlar İttifaqının sədri Xalq rəssamı Fəhəd Xəlilov Lado Qudiaşvilinin yaradıcılığında sərbəst açaraq deyib ki, Lado çox kiçik yaşlardan rəsm çəkməyə başlayıb, onun sənəti indiyədək hamını heyran edir.

Lado Qudiaşvili Fondunun təsisçisi Anna Meliva Azərbaycan dövlətinə və bu sərgidə əməyi keçən hər kəsə təşəkkürünü bildirib.

Tədbir çərçivəsində Gürcüstanın Xalq artisti, əfsanəvi müğənni Nani Brekvadze çıxış edib.

Sonra qonaqlar sərgi ilə tanış olublar.

Bakı Xoreografiya Akademiyasının mozunları qonaqlara gürcü rəqsini təqdim ediblər.

Qeyd edək ki, Bakı sərgisindəki əsərlərin bir çoxu diqqət çəkir. İlk növbədə Qudiaş-

vilinin qrafik işlərini qeyd etmək lazımdır. Bunların arasında səhnə üzrə görməyən bələt kostyumları üçün çəkilmiş eskizlər də var. Bələt tamaşası baş tutmasa da, eskizlər rəssamın ölməz xatirəsi kimi qorunub saxlanılır. Lado Qudiaşvilinin ilk sərgisi 19 yaşında olarkən Tbilisidə açılıb və bununla da gənc rəssam Gürcüstanın bədii dairələrində geniş tanınmağa başlayıb. Əsərləri ilə dillərdə dastana döndürən Qudiaşvili ilk sərgisinin təşkilindən dərhal sonra Tbilisinin mədəni həyatında rol alıb.

Əfsanəvi gürcü rəssam Niko Pirosmani Lado Qudiaşvilinin kumiri olub. O, bir neçə dəfə rəsm əsərlərində Niko Pirosmani obrazına müraciət edib. Rəssam Avropada da şöhrət qazanıb. O, xüsusilə beş il yaşadığı Parisin incəsənət aləmində yaxşı tanınıb, Avropanın bir sıra şəhərlərində, həmçinin Nyu Yorkda keçirilmiş sərgiləri ilə incəsənətsevərlərin rəğbətini qazanıb.

Lado Qudiaşvilinin dünya şöhrətli incəsənət xadimləri Mark Şaqal, Pablo Pikasso, Vladimir Mayakovski, Sergey Yesenin ilə ünsiyyəti yaratdığı əsərlərə özünəməxsus iz qoyub. Lado özünü reallığı fərdi yanaşma üsulu ilə təsvir edən bir rəssam, eyni zamanda personajlarının simasında emosiyaların sonsuz çeşidini ustahlıqla canlandırmaq diqqətli bir müşahidəçi və psixoloq kimi tədqiq edir.

Lado Qudiaşvili 1980-ci ildə vəfat edib. O, bədii dünyagörüşü və seçilən üsluba malik rəssam, gürcü modernizminin və Tbilisi avangard hərəkatının banilərindən biri sayılır.

Rəssamın Heydər Əliyev Mərkəzindəki sərgisini aprelin 24-dək izləmək mümkün olacaq.

Elçin ƏMİRƏYOV: "Biz heç bir siyasi konyunkturadan asılı olmayan dini müxtəlifliyimizlə fəxr edirik"

"Biz heç bir siyasi konyunkturadan asılı olmayan dini müxtəlifliyimizlə fəxr edirik. Müsəlman, yəhudi, xristian - hamımız bir ailəlik. Bu, bizim DNT-mizin bir hissəsidir".

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin xüsusi tapşırıqlar üzrə nümayəndəsi Elçin Əmirəyovun bu fikirləri ABŞ-nin "International Policy Digest" nəşrində dərc olunmuş bir məqalədə yer alıb.

Məqalədə diqqətə çatdırılıb ki, müsəlman ölkəsi olsa da, Azərbaycan müsəlman, xristian və yəhudi vətəndaşlarının təmsil olunduğu hökumət və təhsil sistemi qurub, bununla fəxr edir. Yazının müəllifi Krişna Naq məqaləsində Şərqlə Qərbi birləşdirən tarixi ləpək yolu üzərində strateji mövqedə yerləşən Azərbaycanın əsr-lərboyu qonaqpərvərliyini çir-ğə olduğunu yazıb.

Azərbaycanda bütün dinlərin təmsilçilərinin azadlıqlarına toxunan jurnalist bu mənada ölkəmizi hamıya nümunə göstərib. Bildirib ki, Azərbaycan mürokkəb regionda yerləşsə də, öz identikliyi qoruyub. Hətta Roma Papası belə homi-şə Azərbaycan haqqında yüksək fikirlər səsləndirib.

Bütün bunlara baxmayaraq, Azərbaycanın gözənilmədən sanki cəzalandırıldığı, müəmmalı bir addımla İran, Pakistan və Səudiyyə Ərəbistanı kimi dövlətlərlə yanaşı, dini etiqad azadlığına nəzarət siyasətinə daxil edildiyi bildirən jurnalist ABŞ-nin Beynəlxalq Dini Etiqad Azadlıqları Komissiyasının Qarabağda xristian irsinin qorunub saxlanması ilə bağlı narahatlı-

ğımı boyan etdiyini vurğulayıb. Bildirilib ki, Azərbaycan buna açıq cavab verib. Prezident İlham Əliyevin xüsusi tapşırıqlar üzrə nümayəndəsi Elçin Əmirəyov bu media orqanına müsahibəsində bildirib: "Biz bu əsassız və qərəzli qərardan təəssüf edirik və onu rədd edirik!" E.Əmirəyov həmçinin bir sıra digər mühüm məqamlara toxunub, o cümlədən də Roma Papası Fransiskın 2016-cı ildə Bakıya səfəri haqqında danışdı. Deyib ki, Roma Papası Azərbaycanın dini harmoniyasını tərənnüm edib. Azərbaycanın izlənilən ölkələr siyahısına salınması çətin deyildir. Beynəlxalq hüquq Qarabağı və onun ətrafındakı rayonları hər zaman Azərbaycan ərazisi kimi tanıyıb. BMT-nin Ermənistanın homin ərazilərdən gətirilmiş əşyaların qaytarılması üçün qərar qəbul etmələrini tələb edən qənamələrinə baxmayaraq, işğal onillikləri boyu davam edib. Azərbaycan Ermənistanın işğal altında olan torpaqlarını bu yaxınlarda geri qaytarıb.

Xüsusi tapşırıqlar üzrə nümayəndə deyib ki, Qərbdən olan müşahidəçilər, o cümlədən "L'Institut Prospective et Sécurité en Europe"dan Emmanuel Düpüi uzun illər Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən Azərbaycanın mədəniyyət abidələrinin təhqiqləndirilməsini, dağıdılmasını gö-

rüb və pisləyiblər. Onilliklər ərzində Qarabağdakı Azərbaycan mədəniyyət nümunələri sistemli şəkildə vandallığa məruz qalıb, mənimlənilib və məhv edilib.

Elçin Əmirəyov ABŞ-nin tərtib etdiyi bu siyahıda Ermənistanın yer almamasının ədalətsizlik olduğunu söyləyib və bunu ikili standartlar siyasətinin nəticəsi kimi dəyərləndirib. O, Azərbaycanın ərazilərini azad etdikdən sonra bütün mədəni və dini obyektləri qorumaq üçün üzərini düşənləri yerinə yetirdiyi halda da qınanmasının yolverilməz olduğunu diqqətə çatdırıb. Bildirilib ki, həmçinin Azərbaycan ABŞ Komissiyasının hesabatında potensial qərəzlik hiss edir və onun müəlliflərindən biri Danielle Saroyan Aşbahianın erməni müdafiə qrupları ilə əlaqəsi olduğunu bildirir. Eyni zamanda ABŞ-nin bu məsələdəki mövqeyi narahatlıq doğurur. Bu mövqə dünyəvi müsəlman kimliyi olan, lakin bununla yanaşı, həm də Qərbi tanıyan ölkə kimi regional münasibətlərdə potensial vasi-təçi ola biləcək Azərbaycanı bu istiqamətdə kənara qoymaq riski yaradır. Azərbaycanın Ermənistanla qarşı son sülh təklifləri bu potensialı bir daha göstərir.

Sonda yazıda qeyd olunub ki, dünyanın tolerantlığa can atdığı bir şəraitdə Azərbaycan kimi strateji tərəfdaşdan uzaqlaşmaq əks effekt verir. Bunun əvəzində isə Qərb Azərbaycanın zəngin dini plüralizmə təcrübəsindən istifadə edərək, Yaxın Şərqdə və başqa yerlərdə daha ahdəngdar mövqə üçün söylər göstərsə, daha uğurlu alınar və faydalı olar.

Daxili işlər naziri Gədəbəy rayonunda vətəndaş qəbulu və sıra baxışı keçirib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin tapşırığına və bölgələrdə vətəndaşların qəbulu cədvəlinə uyğun olaraq daxili işlər naziri general-polkovnik Vilayət Eyvazov yanvarın 24-də və 25-də Gədəbəy Rayon Polis Şöbəsinə növbəti vətəndaş qəbulu keçirib.

Nazir əvvəlcə Gədəbəy rayonundakı Ümummilli Lider Heydər Əliyevin abidəsinə ziyarət edərək öz xatirəsini böyük hörmət və ehtiramla yad edib.

Sonra rayon polis şöbəsinin inzibati binasında Ağstafa, Daşkəsən, Tovuz, Qazax, Gədəbəy və Şəmkir şəhər və rayonlarından qəbula

gələn 125 vətəndaşın müraciətini dinləyən nazir onların problemlərini həlli üçün nazirliyin aidiyyəti baş idarə və idarə rəislərinə tapşırıqlar verib. Müraciətlərin əksəriyyətinin yerində həlli ilə bağlı tədbirlər görülüb.

Səfər çərçivəsində general-polkovnik V. Eyvazov bölgə üzrə polis orqanlarında sırası və kiçik rəis heyətinə xidmətə qəbulla bağlı sıra baxışı keçirib.

32 Vətən müharibəsi iştirakçısının da qatıldığı sıra baxışında xidmətə qəbulun şərtlərinə uyğun gələn 112 nəfər seçim turunun növbəti mərhələsinə buraxılıb.

Ülkər XASPOLADOVA, "Azərbaycan"

Qarabağ Dirçəliş Fondunun Müşahidə Şurasının iclası keçirilib

Qarabağ Dirçəliş Fondunun (QDF) Müşahidə Şurasının növbəti iclası keçirilib.

Qurumdan AZƏRTAC-a bildiriblər ki, iclasda Müşahidə Şurasının sədri, iqtisadiyyat naziri Mikayıl Cabbarov, şuranın üzvləri - ekologiya və təbii sərvətlər naziri Muxtar Babayev, Milli Məclisin deputatları Tural Gəncəliyev və Fatma Yıldırım, Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin rektoru Ədalət Muradov, Xalq artisti Alim Qasımov, eyni zamanda fondun İdarə Heyətinin sədri Rəhman Hacıyev iştirak ediblər.

Əvvəlcə Müşahidə Şurasının sədri Mikayıl Cabbarov şuranın üzvləri, ekologiya və təbii sərvətlər naziri Muxtar Babayevə cari ilin noyabrında ölkəmizdə keçiriləcək BMT-nin İqlim Dəyiş-

mələri üzrə Çorçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasının (COP29) prezidenti seçilməsi mü-

nasibətilə şura üzvləri adından təbrik edib, sözlügedən tədbirin yüksək səviyyədə keçəcəyini əminliyini bildirib.

Qeyd olunub ki, bu cür nüfuzlu tədbirin Azərbaycanca keçirilməsi ilə bağlı qərarın verilməsi dövlətimizin növbəti qələbəsidir.

Daha sonra şuranın sədri gündəlikdə yer alan fondun cari il üzrə büdcəsinin təsdiq olunması, bərpa və yenidənqurma işlərinə maliyyə dəstəyinin göstərilməsi qaydalarının təkmilləşdirilməsi, kənar auditorun təsdiqlənməsi və digər məsələləri müzakirəyə çıxarıb.

Fondun İdarə Heyətinin sədri Rəhman Hacıyev Müşahidə Şurasına bununla bağlı ətraflı məlumat verib.

Qeyd edək ki, müzakirə olunan bütün məsələlərlə bağlı şura üzvləri tərəfindən müvafiq qərarlar qəbul olunub.

Şura üzvləri fondun gördüyü işlər və fəaliyyət istiqamətləri ilə bağlı razılıqlarını ifadə edib, İdarə Heyətinin sədrinə müvafiq tapşırıqlar verilib.

Demokratiyanın iki üzvü - ədalətin ikili standartı

Uğursuz qəsd

AŞPA kimlərin əlində alətə çevrildiyini bir daha aşkar etdi

Beynəlxalq birliyin bərabər hüquqlu üzvü olan Azərbaycan bütün dövrlərdə özünü təşkilatlarla sərəməli əməkdaşlıq edib, üzvünə götürdüyü öhdəlikləri layiqincə yerinə yetirib. Ölkəmizin xarici siyasətində dünya dövlətləri ilə ikitərəfli münasibətlərin inkişaf etdirilməsi ilə yanaşı, beynəlxalq və regional təşkilatlar çərçivəsində çoxtərəfli əməkdaşlığın genişləndirilməsi də mühüm yer tutur.

1992-ci ildən BMT, ATƏT və İKT-nin üzvü olan Azərbaycan həyata keçirdiyi ardıcıl siyasət nəticəsində 2001-ci ildə Avropa Şurasına qəbul edilib, Avropa Birliyi, NATO və başqa təşkilatlarla sıx əlaqələr yaradıb, bu qurumlar çərçivəsində qarşılıqlı faydalı münasibətlərin inkişaf etdirilməsi üçün fəal xarici siyasət yürüdü. Çox mühüm coğrafi-strateji məkanda yerləşən Azərbaycan malik olduğu mövqədə həm özünün, həm də tərəfdaşlarının maksimum bəhrələnməsi üçün hərtərəfli şərait yaradıb, milli mənafelərin və təhlükəsizliyin təmin olunması istiqamətində zəruri tədbirlər həyata keçirib.

Amma son 20 ildə Azərbaycanın tarixinin ən qüdrətli dövlətinə çevrilməsi, öz gücü hesabına ərazi bütövlüyünü və suverenliyini tam təmin etməsi Qərbdə bəzi dairələrin çox ciddi şəkildə narahat edib. Öncə Avropa İttifaqına, ardınca isə Avropa Şurası Parlament Assambleyasının Azərbaycanla qarşı qarşılaşdığı bütün çirkinlikləri ilə üzə çıxıb.

AŞPA-nın son "oyunu" da bunun bariz təəcəssümüdür. Belə ki, Azərbaycanla qarşı ədalətli davranış bu təşkilatın əsl üzünü aşkara çıxardı. Bəlli ol-

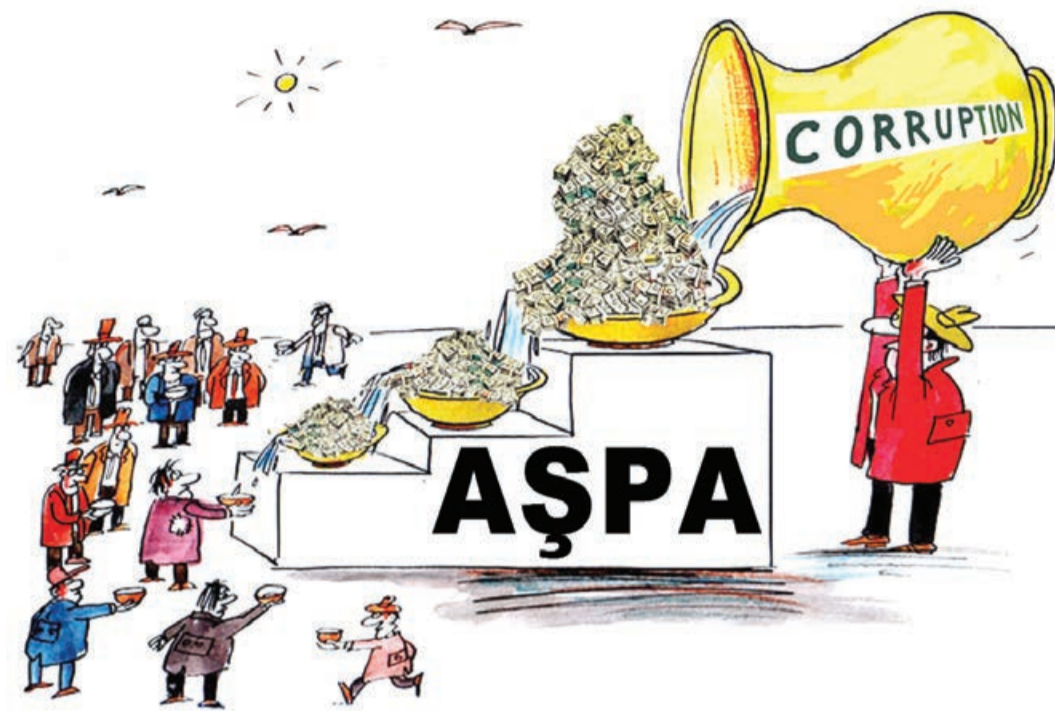
du ki, dünyadakı bəzi qərəzli və ədalətsiz təsisatlar kimi, Avropa Şurası da Azərbaycanın qələbələrini, son zamanlar qazandığı uğurları qəbul edə bilmir. Qurumun deputatları bu məsələlərlə bağlı ermənipərəst, ədalətsiz və qərəzli mövqelərini xüsusilə Azərbaycanın siyasi proseslərinin istiqamətində olduğu bir vaxtda daha açıq şəkildə nümayiş etdirirlər.

Əgər xatırlayırımsızsa, 2020-ci ildə keçmiş qondarma "Dağlıq Qarabağ"da separatçı rejimin keçirdiyi "seçkiləri" dünyanın əksər böyük dövlətləri, beynəlxalq təşkilatları qınadıqları halda AŞPA susqun qaldı. Əlbəttə, səbəbi bəlli idi.

AŞPA-nın əsas hədəflərindən biri Azərbaycanı ləkələmək, ölkəmizi gözdən salmaq, uydurmalara yaymaq, saxta məruzələr qəbul etmək, işğalçı Ermənistanın tərəfini dəstəkləmək idi. Ona görə Avropa Şurası bu saxta seçkilərlə bağlı səsini belə çıxarmadı.

Belə olan halda hansı obyektivlikdən, hansı ədalətdən söhbət gedə bilər və bu təşkilatdan hansı ədalətli gözləmələr olar?!

AŞPA-nın bu cür yanaşmasına həmin zaman Azərbaycanın dövlət rəhbərliyi səviyyəsində verilən cavabda

isə bildirirdi ki, bu təşkilatda anti-Azərbaycan meyilləri hökm sürür və ölkəmizə ünvanlanmış bütün ittihamların təməlinə möhür Azərbaycanofobiya dayanır.

Elo həmin ilin sonunda baş verən İkinci Qarabağ müharibəsi, Azərbaycanın şanlı Zəfəri, həmçinin qələbədə sonra yaranan realiaqlar fonunda ölkəmizin nüfuzunun daha da yüksəlməsi təbii ki, AŞPA kimi təşkilatların təşvişinə səbəb olmalı idi. Çünki belə qurumlar güclü dövlətlərdən qorxur və onlarda qışqançılıq hissi yaradır. Bu qışqançılıq isə özünü bütün parametrlərdə büruzə verir, göstərir.

Yanvarın 23-də Fransa və Almaniyanın, erməni lobbisinin məkrli oyunlarının alətinə çevrilən AŞPA-da yaşananlar da bu

ssenarinin davamı oldu. Fransa-Almaniya cütliyünün birgə oyunu ilə AŞPA bir daha göstərdi ki, artıq bu təşkilat alət rolunu oynayıb. Avropa Şurası müxtəlif Qərbi ölkələrin Avropa Parlamentinə düşməyən islamofob və türkofob təfəkkürlü nümayəndələrinin düşgərgisidir.

Son proses onu da göstərdi ki, bu, qabaqcadan planlaşdırılmış qəsdir. Çünki qalmaqallı təşviş bütövlüklə erməniyalı deputat Frank Şvabe tərəfindən irəli sürüldü və, məsələnin arxasında AŞPA rəhbərliyinin özünü durduğu, sadəcə, sosialistləri qabağa verdiyi bilinən faktlar. AŞPA-nın sabiq və qüvvədə olan prezidentinin öleyhimizə səs verməsi təşkilat rəhbərliyinin mövqeyinin göstəricisidir.

Bütün bunlar onu göstərir ki, tarixən Fransa və Almaniya rəhbər olsalar da, müsəlman dünyasına qarşı müttəfiq kimi çıxış edirlər. Təsədüfi deyil ki, Türkiyəyə qarşı yaradılmış "Daşnak-sutyun" da Osmanlıdakı alman və fransız məktəblərində formalaşmış. Elo bu yaxınlarda Bakıda ifşa olunan Fransanın casus şəbəkəsinin formalaşdırılmasında Almaniyanın da iştirakı istisna olunmur.

Amma yenə də bütün cəhdlər uğursuz oldu, Azərbaycan yenə də onları qabaqlayıb, həqarətli duruma saldı. Son iclasda qatılmadı və qürurlu şəkildə islamaq, anti-Azərbaycan qurum ilə münasibətləri kəsdi.

Buna cavab olaraq isə Azərbaycan nümayəndə heyəti qətiyyətli qərar qəbul edərək təş-

kilatdakı fəaliyyətlərinin dayandırıldığını bəyan etdi. Bəyanatda qeyd edildi ki, dünyada heç kim, o cümlədən bu zalda öyləşənlər Azərbaycanla təhdid və şantaj dili ilə danışa bilməzlər. AŞPA-nın tarixində heç vaxt bu təşkilat özünü belə biabırçı şəkildə aparmayıb. Bu qurumda mövcud olan dözülməz irqçilik, Azərbaycanofobiya və İslamofobiya mühiti fonunda Azərbaycan nümayəndə heyəti AŞPA ilə əməkdaşlığı və təşkilatda iştirakını qeyri-müəyyən müddətə dayandırmaya qərarına gəlib.

AŞPA çərçivəsində Azərbaycanla münasibətdə obyektiv mövqəyə sığmırdı hər zaman müşahidə edilirdi. Azərbaycan torpaqlarını işğaldan azad etdikdən sonra isə ölkəmizə qarşı qərəzli siyasi mövqelərin formalaşdırılması istiqamətində Avropa müstəvisində çox ciddi fəallıqlar olub. Bu gün Avropanın müxtəlif platformalarında xüsusilə Fransa və ona bənzər dövlətlərin təşvişləri ilə Azərbaycanla qarşı davamlı olaraq siyasi hücumlar edilir. Başlıca məqsəd isə yenə də Cənubi Qafqaz regionunda gərginlik elementlərinin yaradılmasına ibarətdir.

Baş verməsin son təxribat da Azərbaycanla Ermənistan arasında sülh prosesində Avropa İttifaqının roluna böyük zərbə oldu, bu, tərəfləri sülh gündəliyindən uzaqlaşdırmaq deməkdir.

Əlbəttə ki, AŞPA-nın insan haqları ilə bağlı iddiaları da boş bəhanədir. Əsas səbəblər Azərbaycanla qarşı qətnamədə açıq göstərilir.

Verilən "qərarın" insan hüquqları ilə heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu "qərar" suverenliyi və ərazi bütövlüyünü bərpa etmiş Azərbaycanla qarşı qisas cəhədidir. Azərbaycan nümayəndə heyətinin bəyanatında qeyd edildiyi kimi, ölkəmiz 2001-ci ildə Avropa Şurasına üzv olaraq insan haqlarını və qanunun aliliyini müdafiə etmək məqsədi daşıyan bu təşkilatın Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınmış ərazilərinin bir hissəsinin Ermənistan tərəfindən hərbi təcavüzə və işğala məruz qalması nəticəsində hüquqları pozulmuş yüz minlərlə azərbaycanlın hüquqlarının bərpasında Azərbaycanın kömək edəcəyi və beləliklə, regionda davamlı sülhün əldə olunması naminə ədalətin öz yerini tutacağı barədə səmimi bir ümid və gözlənti var idi.

2001-ci ildən 2020-ci ilə qədər olan 19 il ərzində AŞPA işğalçı dövlətdən - Ermənistan Avropa Şurasının əsas döyür və prinsiplərinə zidd hərəkətlərinə görə cavab verməyi tələb etməyib. Burada söhbət xüsusilə etnik təmizləməyə məruz qalmış azərbaycanlı qaçqın və məcburi köçkünlərin insan haqlarına qarşı açıq-aşkar hörmətsizlikdən gedir.

Faktlar göstərir ki, AŞPA-dan bəzi üzv dövlətləri hədəfə almaq üçün platforma kimi istifadə olunur. Müəyyən qərəzli qruplar AŞPA-nın əsas prinsiplərindən öz dar maraqlarının təmini məqsədilə sui-isti-

fadə edirlər. AŞPA-da siyasi korrupsiya, ayrı-seçkilik, etnik və dini nifrət, ikili standartlar, təkəbbürlülük, sovinizm hökm sürən praktika qəbul edilir.

Azərbaycan nümayəndə heyətinin qərarı təbii ki, alqışlayıqdır. Bu, nümayəndə heyətinin yox, bütün Azərbaycanın verdiyi qərar kimi qəbul olunmalıdır. Ona görə də ölkə ictimaiyyəti bu qərarı təqdir edir. Hər kəs hesab edir ki, Azərbaycanla qarşı əsaslı ittihamların səsəndirilməsi, məkrli və hiyləgər oyunların qurulması, əslində, ölkəmizdən çox AŞPA-ya zərər verəcək. Çünki Azərbaycan bütün beynəlxalq qərarları qəbul etməyən, beynəlxalq hüquq subyektləri olan dövlət və təşkilatlara bərabər əməkdaşlıq qura biləcəyi tərəfdaş kimi baxır. Bu gün Avropa Şurasına Azərbaycan nə qədər lazımdırsa, Azərbaycanla da Avropa Şurası bir o qədər lazımdır.

Əgər AŞPA Azərbaycanın ümummilli maraqlarına və Zəfərinə kölgə salmaq istəyirsə, bu təşkilatla əlaqələrin kəsilməsi ölkəmiz üçün hər hansı ciddi əhəmiyyət kəsb etmir. Azərbaycan üçün nəinki AŞPA-da səsini döndürməyə, bu qurumun özü belə heç bir əhəmiyyət kəsb etmir.

Çünki verdiyi qərarlarla AŞPA Fransa, Almaniya kimi dövlətlərin, erməni lobbisinin alətinə çevrildiyini bir daha nümayiş etdirir. Ona görə də AŞPA-nın son oyununu uğursuz qəsd adlandırmaq olar.

Rəşad BAXSƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Azərbaycana AŞPA lazım deyil

"AŞPA-nın ölkəmizə qarşı qərəzini və haqsızlığını görən Azərbaycan nümayəndə heyəti bu qurumda fəaliyyətini qeyri-müəyyən müddətə dayandırdı. Burada yaranan ilk sual odur ki, AŞPA-nın fəaliyyətinin əsasları insan haqları, demokratiya və qanunun aliliyi çərçivəsində qurulmalı olduğu halda niyə bu təməl prinsiplər tapdalanır? Deməli, AŞPA-nın təməl prinsipləri, sadəcə, onlar üçün ölkələrdə sabitliyi pozmaq və gərginlik yaratmaq məqsədilə istifadə edilən alətdir".

Bu fikirləri "Azərbaycan" qəzetinə açıqlamasında Milli Məclisin deputatı Azər Badamov deyib. Deputat bildirib ki, AŞPA özünü təməl prinsiplərindən uzaq olan və yalnız bir-iki dövlətin maraqlarına xidmət edən beynəlxalq qurumdur. Ölkəmizə qarşı sığmıyan qərəzin kökündə Fransanın Azərbaycanı gözü götürməzliyi dayanır. Yəni qurumun ədalətli davranışlarının hər birinin məqsədli Fransadan qaynaqlandığını hesab edir.

Deputat xatırladı ki, bir müddət əvvəl Fransa Senatı da öleyhimizə qətnamə qəbul etmişdi: "Azərbaycan Fransanın bütün anti-Azərbaycan addımlarını haqlı olaraq cavablandırır və dünya ictimaiyyəti qarşısında onun ləkəli tarixini açıq şəkildə ifşa edir. Azərbaycan haqq yolundadır və atdığı bütün addımlar beynəlxalq hüquqa əsaslanır. Azərbaycanla qarşı öz parlamentlərində qəbul etdikləri qərarların heç bir gücünə malik deyil, ölkəmiz üçün həmin qərarların kağız parçalarından başqa bir əhəmiyyət kəsb etmədiyini görən Fransa düşmənciliyini daha geniş miqyasda davam etdirir".

Azər Badamov qeyd edib ki, Paris bu məsələdə almani-

yalı deputatın əli ilə AŞPA-da Azərbaycan nümayəndə heyətinin etimadnaməsinin təsdiq edilməsinə təşvişlə ilə gündəmə gəldi: "Bu həm də onu göstərir ki, vaxtilə Avropa İttifaqında söz sahibi olan və ağısaqqallıq edən Almaniya indi Fransanın əlaltısına çevrilib. Almaniya bu gün Makronun rəhbərliyi etdiyi Fransanın göstərişi ilə oturub-durur. Ona görə də ölkəmizə qarşı qərəzini özünü öyrənməyə çevirdiyi Almaniya vasitəsilə ortaya çıxırdı. Burada növbəti sual yaranır ki, niyə AŞPA Almaniya və Fransanın anti-Azərbaycan və islamofob hərəkətinə qoşulur? Bu da təsədüfi deyil, çünki Avropa Şurasına üzv olan ölkələrin dini mənsubiyyətinə baxsaq, görürük ki, 46 ölkədən yalnız Türkiyə və Azərbaycan müsəlmanların üstünlük təşkil etdiyi ölkələrdir. Ona görə də AŞPA bu gün Azərbaycanla bağlı həyata keçirdiyi düşməncilik siyasətini Türkiyəyə qarşı da kəskin şəkildə aparır".

Deputatın sözlərinə görə, Azərbaycan və Türkiyə dünyanı nizamlı şəkildə baş verən ədalətsizliklərdə və beynəlxalq hüququn tapdalanması-

öz statusundan istifadə edərək pozulmuş beynəlxalq hüquqa bərpa etmək üçün Ermənistanla təzyiqli göstərmək imkanına malik idi, amma bunu etmədi".

Deputatın dediyinə görə, bir sıra Qərbi dövlətləri, qurumları, eləcə də AŞPA Azərbaycanın ard-arda qələbə çalmasının həzm edə bilmir. Qərbin bütün qərəzi də bundan qaynaqlanır. "Ümumiyyətlə, artıq AŞPA Azərbaycanla qarşı qarşılaşdığı qərəz nümayiş etdirir və bizə təzyiqli göstərməyə çalışır. Ümumiyyətlə, AŞPA münasibətlərin həll olunmasında heç vaxt öz imkanlarından istifadə etməyib. Əksinə, demokratiya və insan haqları ad altında müxtəlif ölkələrdə sabitliyi pozmağa və ictimai-siyasi mühiti gərginləşdirməyə çalışıb. Bütün bunları nəzərə alaraq nümayəndə heyətimizin AŞPA-da fəaliyyətini qeyri-müəyyən müddətə dayandırmasını ən düzgün qərar hesab edirik", - deyir deputat.

Azər Badamov yekunda qeyd edib ki, AŞPA-nın qərəzli qərarları ilk növbədə elə öz nüfuzuna böyük zərbədir. Bu qurum belə qərarlar qəbul etməklə sivil və dünyəvi prinsiplərdən uzaq olduğunu, xüsusilə Cənubi Qafqazda sülh və sabitlik mühitini qorumaq üçün nümayiş etdirir. Bu, AŞPA-nın gələcək fəaliyyətini də şübhə altına alır.

Nəzrin QAFARZADƏ,
"Azərbaycan"

AŞPA Azərbaycanın uğurlarını həzm edə bilmir

Bu təşkilatın ölkəmizə qarşı nümayiş etdirdiyi ikili standartlar siyasəti faydasızdır

"Azərbaycana qarşı qaraxma kampaniyasının növbəti ünvanı Avropa Şurası Parlament Assambleyası (AŞPA) oldu. Bu dəfə AŞPA-da Azərbaycan nümayəndə heyətinin səsvermə hüququnun məhdudlaşdırılması təklif olundu".

Bu sözləri "Azərbaycan" qəzetinə açıqlamasında Milli Məclisin deputatı Rəşad Mahmudov deyib. Deputat qeyd edib ki, səbəblər isə olduqca cılızdır. Onun sözlərinə görə, Qərbin bu təşkilatı da Azərbaycanın İkinci Qarabağ müharibəsində öldürüldüyü qələbəni həzm edə bilmir: "AŞPA nümayəndə heyətimizin səsvermə hüququnu məhdudlaşdırmaqla Azərbaycanla qarşı qarşılaşdığı qərəz nümayiş etdirir. Ermənistanla isə dəstək göstərməyə çalışır. Ancaq bu səmərəsiz beynəlxalq təşkilatdakı unutmamalıdır ki, Azərbaycanla qarşı nümayiş etdirilən bütün ikili standartlar siyasəti faydasızdır".

AŞPA heç zaman Azərbaycanla qarşı düstür davranmayıb

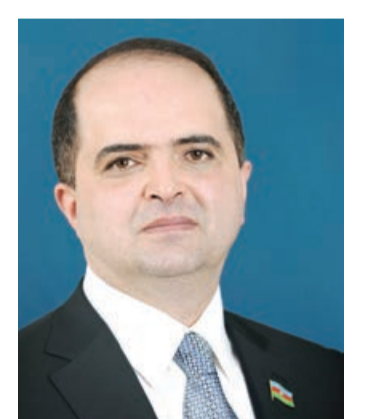
R.Mahmudov xatırladı ki, AŞPA-da almaniyalı deputat Frank Şvabenin Azərbaycan nümayəndə heyətinin etimadnamələrinin təsdiq edilməsinə ilə bağlı qərəzli təklifi dəstəklənib və qərar qəbul edilməsi üçün Monitoring Komitəsinə göndərilib. Bu təşvişlə çıxış edən alman deputat və həmkarları məsələni insan haqları baxımından izah etməyə çalışsalar da, bunun insan haqları ilə heç bir əlaqəsi yoxdur. Əslində, 44 günlük Vətən müharibəsinin notisələrini Avropanın bəzi dövlətlərini ciddi

dirməyə çalışmışdır", - deyir o əlavə edib.

Deputat bildirib ki, qurumda fəaliyyət göstərən bəzi avropalı deputatlar vətəndaşları olduğu ölkələrin destruktiv siyasətlərini AŞPA platformasında da yürütməyə çalışırlar. Buna görə də Azərbaycan nümayəndə heyətinin səlahiyyətlərini məhdudlaşdırılması Qərbin siyasi riyaklığı və sifarişli kimi qiymətləndirilməlidir. Təbii sual ortaya çıxır: AŞPA üçün insan və vətəndaş hüquqları, orazi bütövlüyü və sərhədlərin toxunulmazlığı prinsipləri önəmlidirsə, niyə 30 il ərzində Azərbaycanın beynəlxalq hüquqlarını pozmaq üçün vətəndaş deputat demədi ki, Ermənistan üzv olduğu təşkilatın digər üzvlərinin ərazisini işğal edib və buna görə də erməni nümayəndə heyətinin AŞPA-da fəaliyyəti məhdudlaşdırılmalıdır. İndi Azərbaycanı ittiham etmələri ikili standartlardan irəli gəlirmi?

AŞPA-nın fəaliyyətində irqçilik, islamofobiya mühitinin varlığı göz önündədir

Deputatın sözlərinə görə, bu gün yüz minlərlə məcburi köçkünün hüquqlarının bərpa edilməsindən AŞPA-nın üzvləri narahatdır. Bəs etnik ermənilərin hüquqlarını mövcud olmayan təhlükələrdən qorumağa çalışan AŞPA Ermənistanın qovulmuş azərbaycanlıların hüquqlarının bərpası və layiqli şəkildə geri

qaytarılması ilə bağlı müzakirələrə niyə məhəl qoymur? Bu, ikili standart deyil, nədir?

R.Mahmudov qeyd edib ki, Azərbaycan özünü hörmət edən, milli maraqlarını qoruyan və digər ölkələrdən də bunu gözləyən dövlətdir: "Bakı Avropa təşkilatları ilə də sağlam əməkdaşlıq etməyə istəyir və bu istiqamətdə zəruri addımlar atır. Ancaq AŞPA-nın belə destruktiv siyasəti onu gözdən salır və bu quruma olan inamı sifariş edir. Azərbaycan ədalətli tərəfdədir. Rəsmi Bakının fəaliyyətində, davranışlarında bu, aydın şəkildə görünür. Ölkəmizə qarşı təhdid, qaraxma kampaniyası qəbul olunmazdır. AŞPA-nın fəaliyyətində irqçilik, islamofobiya mühitinin varlığı göz önündədir".

Deputat hesab edir ki, Azərbaycan nümayəndə heyətinin AŞPA ilə əməkdaşlığı və təşkilatda iştirakını qeyri-müəyyən müddətə dayandırmaya qərarı düzgün və yerində atılmış addımdır.

Əsmər QARDAŞANOVA,
"Azərbaycan"

Antiazərbaycançı şəbəkənin qəsd planı iflasa məhkumdur

Fransa kimi ölkələrin oyuncağına çevrilmiş mənasız qurum

"Azərbaycanın AŞPA-da fəaliyyətini qeyri-müəyyən müddətdə dayandırması reallıqlara əsaslanır və ölkəmizə qarşı qərəzli mövqedən irəli gəlir. Uzun illərdir ki, AŞPA Azərbaycan həqiqətlərinin dərk edilməsində, ölkəmizin haqlı mövqeyinin müdafiəsində heç bir təbəssüb göstərmir".

Bu sözləri "Azərbaycan" qəzetinə açıqlamasında Milli Məclisin Aqrar siyasət komitəsinin sədri Tahir Rzayev deyib. Deputat bildirib ki, otuz ildən çox torpaqlarımız işğal altında olduğu bir dövrdə bəzi beynəlxalq təşkilatlar kimi, AŞPA-da susmuş, Azərbaycan həqiqətlərini, onun haqq-ədalət mübarizəsini dəstəkləməyə özünə erməniperəst mövqeyi ilə fərqlənib. Bu gün də bu yolu tutub.

AŞPA-da ölkəmizə qarşı ardicil olaraq qərəzli, reallıqları əks etdirməyən qətnamələr qəbul edilir, yalan, saxta məlumatlar yayılır. Belə olan halda AŞPA-da fəaliyyətini dayandırmaq Azərbaycanın haqqıdır, çünki biz uzun illər bu təşkilatdan müsbət heç nə görmədik, əksinə, yaramazlıqların, AŞPA deputatlarının qərəzli fikirlərinin, düşüncələrinin, qətnamələrinin şahidi olduq. Azərbaycan nümayəndə heyətinin bu qurumla bağlı bəyanat verməsi, AŞPA-nın qərəzli mövqeyini ortaya qoyması və bu təşkilatda öz fəaliyyətini dayandırması obyektiv faktlara əsaslanır.

T.Rzayev bildirib ki, Azərbaycanın beynəlxalq təşkilatlarla münasibətləri daim yüksək səviyyədə olub və dünyanın ən böyük qurumları ilə bu əlaqələri yaxşılaşdırmağa səy göstərib. Ölkədə keçirilən bir çox beynəlxalq əhəmiyyətli tədbir də bunu sübut edir: "Azərbaycanın BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasının qeyri-daimi üzvü kimi fəaliyyəti Qoşulmama Hərəkatına sədrliyi dövründə göstərdiyi təbəssüblər, eləcə də bir çox beynəlxalq tədbirə evsahibliyi etməsi göstərir ki, ölkəmiz beynəlxalq təşkilatlarla əlaqələrin genişləndirilməsində maraqlıdır. Eləcə də dövlətimiz daim AŞPA ilə yaxşı münasibətdə olmuş, bu təşkilatın fəaliyyətində yaxından iştirak etmişdir. Ancaq təəssüflər olsun ki, özünün erməniperəst mövqeyi ilə gündəmdə olan və Azərbaycan əleyhinə təbliğat aparıb bu təşkilat öz yolundan dönməmiş və bu gün də mənfur niyyətlərini göstərməkdə davam etməkdədir".

AŞPA-nın bu gün Fransanın oyuncaq mexanizminə çevrildiyini vurğulayan komitə sədri deyib ki, bu qurum Almaniyanın və Fransanın diktsiyası ilə işləyir və hər hansı eyniböyük qətnamənin qəbul edilməsində rəvac verir: "Azərbaycan nümayəndə heyətinin AŞPA-da öz fəaliyyətini qeyri-müəyyən müddətdə dayandırması hər bir Azərbaycan vətəndaşı tərəfindən rəğbətə qarşıdır. Çünki biz haqqı, ədaləti tələb edirik. Dünyaya verdiyimiz töhfələr, digər xalqlara göstərdiyimiz qayğının nəticələrini görmək arzusundayıq. AŞPA kimi bir təşkilatdan belə yaramazlıq görəndə təbii ki, onun fəaliyyətində iştirak etmək olmaz. Bu baxımdan nümayəndə heyətinin verdiyi bəyanat çox düzgündür".

Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

Qərbin seçimi Şər, şantaj, yalan

Fransız siyasətlərinin inadla Azərbaycan əleyhinə atılıb-düşmələri artıq diplomatiyadan daha çox "Can can" adlı qədim fransız rəsinin dingildəmələrinə bənzəyir. Bu rəsi fransız qızları elə şən oynayırlar ki, paltarlarının otaqları millənin göylərinə qalxır. Fransızların ölkəmizə qarşı irəli sürdüyü sayısız tələblər, tətbiq etmək istədikləri qadağalar sanki bu rəsin müxtəlif versiyalarda nümayişdir.

Görəsən, bu nə haqqdır fransızlar çıxarırlar? Hardasan ay, Məstəli şah, bəlkə gələcək, bu Parisi bir də xışmalayıb-xışlayıb Parisə otuzdurasan. Çünki Parisi qıvrub demokratiya zurnasını püləyəndə də erməni faşizminə tumar verir. Fransızlar tullayıb irəli düşmək istəsələr də, sürüşüb elə hey dala gedirlər. Əlinizə bir çubuq alıb, bizə "diplomatiya dərsi" verən Parisin gönlünü yüngülvarı çırpın. Görəcəksiniz ki, altın faşist pirtalayıb çıxır.

Marafılısı odur ki, bu kor erməni sevdasının daha dərin kökləri mövcuddur. Bunun üçün bir qədər Fransa tarixində eşlənmək lazımdır. Mə-

lum olacaq ki, əslində, Parisin bu çabalara nə diplomatiyaya, nə də beynəlxalq hüquqa bir dəxli var. Düzdür, fransızlar bizə "diplomatiya dərsi" verməkdən yana dərindən-qabıqdan çıxırlar. Amma biz qələbəni siyasi və diplomatik müstəvidə ədalətli bərpası hesabına qazanmışıq. Bu baxımdan bizim qələbəmiz də, qazandığımız diplomatik uğurlar da böyük əhəmiyyət kəsb edir.

Fransada beynəlxalq arenada böyük nüfuz sahibi olan insanlar siyasət səhnəsindən getdilər, onları təsadüfi adamlar - populistlər, demaqqoqlar əvəz etdilər. 44 günlük müharibə ərzində hətta Fransa Pre-

zidenti Azərbaycana dəfələrlə zəng edib təsir göstərməyə çalışdı, sət anti-Azərbaycan mövqeyi sərgilədi. Bunlar azmış kimi, Fransa xarici siyasətində demokratik dəyərləri yox, erməni faşizmini dəstəkləməyə üstünlük verdi. Bununla beynəlxalq münasibətlərdə irəli getmək istəyən Fransa keçmiş imkənlədi.

Ən heyratəmizi isə odur ki, bu gün erməni işğalçıların dəstəkləyən Fransa İkinci Dünya müharibəsində özü işğala məruz qalmışdı. Bundan sonra bu "ütülü" ölkənin müasir dünyanın demokratik dəyərlərindən daha çox faşist ambisiyalarını körükləməyi qərübə deyilmi?! Yaxud fransızların Əlcəzairdə böyük əraziləri zəhərləyən nüvə sınaqlarını, mina terrorunu yadımıza salın. Həmin terrordan Əlcəzairdə insanlar indi də həlak olurlar.

Əslində, bunu da təsadüfi hesab etmək olmaz. Qaydaq yənə İkinci Dünya müharibəsi

dövrünə. Fransızlar o zaman demək olar döyüşmədən 43 günün içində faşist Almaniya-sına təslim oldular və Hitlerlə əməkdaşlığa başladılar. Bundan sonra faşistlər fransız şəhərlərinin küçələrində sərbəst gəzişir, yeyib-ıçır, geninə-boluna oylanırdılar. Ardınca nə olsa yaxşıdır - 1940-cü ilin oktyabrında Fransada abverə - alman köşfiyyət xidmətinə ştatdankənar əməkdaşların qəbulu dayandırıldı. Çünki artıq qəbul edilən 32 mindən yuxarı satqın bütün fransız şəbəkə kimi tam bürümüşdü. 1944-cü ildə yaradılan "Şarlemən" SS diviziyasına isə 7000 fransız daxil olmuş və onların əksəriyyəti 1945-ci il aprelin sonunda Berlində Reyxstaqı müdafiə edərkən qırılmışdır. Bu da hələ hamısı deyil. 1943-cü ildə fransız könüllülərindən ibarət SS tipli silahlı dəstələr yaradılır və onlar almanlarla birlikdə yəhudilərin qırılmasında yaxından iştirak edirlər. Beləliklə, ən sadə hesablamalara görə, üçüncü reyxin tərəfində agent, satqın, milis, gestapo və vermaxt qismində 322 min fransız qulluq etmişdir. Bundan başqa, Parisdə 9000 fransız polisi yəhudilərin üzə çıxarılıb güllələnməsində iştirak etmişdir. Bütün bunlardan sonra fransızların demokratiya ilə faşizm arasında seçimlərinə ikinci yənə üstünlük vermələri adama qərübə gəlir.

Bahadır İMANQULİYEV,
"Azərbaycan"

Qərbi Azərbaycan İcması: "AŞPA-dakı son təxribat bu qurumun islamofob mahiyyətini bir daha üzə çıxardı"

"Avropa Şurası Parlament Assambleyasında (AŞPA) Azərbaycana qarşı son təxribat bu qurumun sərbəhçisi, islamofob mahiyyətini bir daha üzə çıxardı. Biz buna AŞPA-nın Ermənistan üzvə hamuru-zəçilərinə qayıdış hüququmuzla məşğul olmaq çağırışı ilə bağlı 2023-cü il martın

1-də göndərdiyimiz məktuba cavab verilməyində tam əmin olmuşduq". AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Qərbi Azərbaycan İcmasının bəyanatında bildirilib.

Qeyd edilib ki, Ermənistanın olan deputatların AŞPA-nın anti-Azərbaycan qətnaməsini dəstəkləməsi isə Ermənistanın

sübhəli bağlı verdiyi açıqlamalarda səmimi olmadığını göstərir. Bir tərəfdən sülh müqaviləsindən danışır, o biri tərəfdən isə 2023-cü ilin yay aylarında olduğu kimi, yenidən Azərbaycana qarşı qarayaxma kampaniyasında iştirak etmək qəbul edilməzdir.

AŞPA Azərbaycana qarşı məkrli ssenaridə rol alıb

"Avropa Şurası Parlament Assambleyasının (AŞPA) ölkəmizə qarşı qərəzli davranışı ilk belə hadisə deyil. Azərbaycan 2001-ci ildə bu quruma üzv olduğundan bəri daim erməniperəst münasibətlə üz-üzə qalıb. Son hadisələr də sübut edir ki, bu təşkilatdan ədalətli davranış gözləməkdə yarılmışıq. AŞPA-nın Azərbaycan insan hüquqlarının pozulmasına görə günahlandırılması riyakarlığın son həddidir. Əslində isə demokratiyadan və insan haqlarından ağız dolusu danışan bu təşkilat elə özü bütün bu dəyərlərdən məhrumdur".

Bu fikirləri qəzetimizə açıqlamasında Milli Məclisin deputatı Aydın Hüseynov deyib. Deputat bildirib ki, Avropa Şurasına üzv olduğumuz 23 il ərzində keçirilən icaslarda, qəbul edilən qərarlarda Ermənistanın işğalçı siyasətini pisləyən bir cümlə də səs-lənməyib. Bu azmış kimi, indi Azərbaycanı hədəfə alır, bizə qara yaxmağa çalışırlar. Belə olan halda Azərbaycan nümayəndə heyətinin korruptsiyalanmış, islamofob düşüncəli qüvvələrə dolmuş bir təşkilatda fəaliyyətini dayandırması məntəqlidir.

Deputat qeyd edib ki, AŞPA heç zaman ölkəmizin ərazi bütövlüyünün, vətəndaşlarımızın Ermənistan tərəfindən pozulmuş hüquqlarının bərpasının müdafiəsinə qalxmayıb. Müsahibimizin sözlərinə görə, Azərbaycanın dünya birliyi tərəfindən tanınan ərazilərinin 20 faizi Ermənistan tərəfindən işğal olunsa da, AŞPA hələ indiyə qədər İrəvan əleyhinə bir dəfə də olsun sənəd qəbul etməyib. Əksinə, separatçıları daim himayə edib. AŞPA-da məsələlər ikili standartlardan yanaşıdır. Vurğulayan deputat əlavə edib ki, halbuki bir quruma üzv olan iki ölkədən birinin digərinin ərazisini işğal etməsi faktına görə ən azından işğalçının səs hüququ olmalıdır.

"AŞPA bunun əvəzində 2023-cü il oktyabrın 23-də "Dağlıq Qarabağda humanitar vəziyyət" adlı qətnamə qəbul edib. Həmin qətnamənin 23-cü bəndində Azərbaycan açıq-aşkar təhdid edilib, 19-20 sentyabrda baş tutan lokal xarakterli anti-terror tədbirlərini hərbi əməliyyatlar kimi qiymətləndirib və Azərbaycan nümayəndə heyətinin etimadnaməsinin 2024-cü ilin ilk iclasında tanınması üçün bağlı hədə göstərib. AŞPA Azərbaycana qarşı məkrli ssenaridə rol alıb və ittihamlarımız əsassız deyil. Ona görə də nümayəndə heyətimizin AŞPA ilə əməkdaşlığı və bu təşkilatda iştirakını qeyri-müəyyən formada dayandırması düzgün qərar"dır", - deyər A.Hüseynov söyləyib.

Nəzir QAFARZADƏ,
"Azərbaycan"

Türkiyəli ekspert: "Azərbaycanın AI strukturlarında təmsilçiliyinə heç bir ehtiyac yoxdur"

"Azərbaycan nə yaxın gələcəkdə, nə də uzaq perspektivdə Avropa İttifaqına inteqrasiyaya cəhd etməyəcək. Dövlət başçımız dəfələrlə belə planların olmaması barədə bəyanat verib. Bu səbəbdən Azərbaycanın AI strukturlarında təmsilçiliyinə heç bir ehtiyac yoxdur".

Bu fikirləri Avropa Şurası Parlament Assambleyasında (AŞPA) Azərbaycan nümayəndə heyətinin bu təşkilatla qarşılıqlı fəaliyyətini və orada iştirakını qeyri-müəyyən müddətdə dayandırması üzrə qərarını şərh edən türkiyəli ekspert Engin Özer AZƏRTAC-la bölüşüb.

Agentliyin müsahibinin sözlərinə görə, Bakının artıq həll olunmuş Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı məsələdə də Avropa İttifaqının vasitəçiliyinə ehtiyac yoxdur. O əlavə edib: "Bəli, erməni tərəfi Qarabağ üçün muxtariyyət və ya xüsusi status əldə etməyə çalışır, amma bu, real deyil. Ərazi bütövlüyünü tam bərpa etmiş Azərbaycanın Konstitusiyası da bunu istisna edir və ümumilikdə, həmin məsələ mümkün deyil. Beləliklə, bir daha təkrar edirəm ki, Azərbaycanın AI strukturlarında təmsilçiliyinə heç bir ehtiyac yoxdur, bu məsələ aktual deyil".

Azərbaycan nümayəndə heyətinin sobrinin daşınması səbəb olan AŞPA-nın anti-Azərbaycan mexanizmini işə salmasının səbəblərindən danışan politoloq vurğulayıb ki, bu məsələdə Fransanın mövqeyi xüsusi təhlil aparılmasını tələb edir.

Türkiyəli ekspert deyib: "Heç kəmə sifr deyil ki, Fransada erməni lobbisinin təsiri ilə bağlı Parisin İrəvanla xüsusi münasibətləri var və burada başqa amillər də mövcuddur. Ermənistan Beşinci respublikanın ciddi müttəfiqinə çevrilir. Bu kontekstdə Fransa ilə Azərbaycan arasında səmimi münasibətlərdən danışmaq yersiz olardı. Faktiki olaraq, bu gün Ermənistanın regionda siyasətini dəstəkləyən iki ölkə var - bunlar Fransa və İrəvan. Amma görürük ki, Tehran Nikol Paşinyan hakimiyyətindən o

qədər də razı deyil. Fransanı isə əksinə, Paşinyanın başçılıq etdiyi hökumət regionda öz təsirini saxlamaq baxımından qane edir. Bunun üçün isə erməni cəmiyyətinə Parisin Bakı ilə əməkdaşlığının mümkün olmadığını, Azərbaycanın Qərbdə inteqrasiyasının yolverilməzliyini, Fransanın Ermənistanla dostluğunun dönməz olduğunu göstərmək lazımdır. Biz indi məhz bu proseslərin şahidi oluruq".

Engin Özer əlavə edib ki, İkinci Qarabağ müharibəsi zamanı Fransa praktiki olaraq Ermənistanla heç bir dəstək göstərməyib və bu, erməni cəmiyyətinin məyusluğuna səbəb olub. Məhz diqqəti bu məsələdən yayınmaq və Cənubi Qafqaz regionunda öz siyasətini möhkəmləndirmək üçün rəsmi Parisi bir sıra anti-Azərbaycan hücumları lazım idi. Nə üçün məhz indi? Çünki bu gün hər kəsə tamamilə aydın oldu ki, Qarabağın statusu müzakirə mövzusu ola bilməz.

Dünya Azərbaycan Respublikasının Avropa Şurası Parlament Assambleyasında (AŞPA) nümayəndə heyəti qurumun Strasburqda binasında bəyanatla çıxış edib. Bəyanatda xüsusilə qeyd edilib ki, AŞPA-nın tarixində heç vaxt bu təşkilat özü-nü belə biabırçı şəkildə aparmayıb və burada mövcud olan dözülməz irqçilik, azərbaycanofobiya və islamofobiya mühtiti fonunda Azərbaycan nümayəndə heyəti AŞPA ilə əməkdaşlığı və təşkilatda iştirakını qeyri-müəyyən müddətdə dayandırmaq qərarına gəlib.

Azərbaycanın Qarabağ erməni işğalından azad etdikdən sonra Qərbin siyasi təzyiqləri ilə üzvləşməsi müasir dünyada ikili standartlar siyasətinin geniş tətbiq olunduğunu açıq şəkildə ortaya çıxarır.

Avropa Şurasının (AŞ) Azərbaycanı qarşı tətbiq etdiyi ikili standartlar təsadüfi xarakter daşıyır. Məsələnin mahiyyəti ondan ibarətdir ki, Avropa strukturları dünyanın müxtəlif bölgələrində, o cümlədən Cənubi Qafqazda münaqişəli vəziyyətin davam etməsinə və bununla da regiona müdaxilə edib global siyasətdə dominant rolunda qalmağa maraqlıdır. Bu tezisi sübuta yetirmək üçün 1994-cü ildə Qarabağ münaqişəsinin həll olunması üçün yaradılan ATƏT-in Minsk qrupunun fəaliyyətini, daha doğrusu, fəaliyyətsizliyini göstərmək olar. BMT-nin Qarabağın Azərbaycana məxsus olduğunu rəsmi sənədlərlə təsdiqləməsinə baxmayaraq, qurum ötən 30 ildə münaqişənin həlli üçün heç bir müsbət addım atmayıb.

Rusiya Federasiyası Şurasının Beynəlxalq əlaqələr komitəsinin sədri Sergey Çekov mətbuatla açıqlamasında bildirib ki, Avropa Şurası üçün ikili standartlar siyasəti normaldır. Bu

qurum yeni üzvlər cəlb edərkən genişlənsə də, heç bir dövlətin milli maraqlarını nəzərə almayıb və yalnız özünün korporativ maraqlarından çıxış edir.

Azərbaycanın torpaqlarını işğaldan azad etməsindən sonra Avropa Şurasının bu cür qeyri-adekvat mövqeyi hansı siyasi məntiqə sığır? Dünyada sülhün, sabitliyin, demokratiyanın və bu kimi digər dəyərlərin qarşısı olan Avropa Şurası Cənubi Qafqazda davamlı sabitliyin bərpasından niyə narahatdır? Ermənistan silahlandırmaq görən hansı məqsədlərə xidmət edir? Paradoxal hal ondan ibarətdir ki, rəsmi İrəvan işğal faktını qəbul edərkən Azərbaycanla müəyyən məsələlərdə razılığa gəlmək niyyətindədir. Lakin Avropa Şurası Azərbaycanı ittiham etməkdə davam edir.

Hazırda Ermənistan parlamentində yeni konstitusiyanın qəbul edilməsi məsələsi müzakirə olunur. Konstitusiya layihəsində nəzərdə tutulub ki, "genosid" və "Qarabağ" ifadələri işlədilməsin. Lakin Avropa Şurası erməni xalqının hüquqlarını uğrunda "mübarizə"ni davam etdirir. Bütün bunlar onu deməyə əsas verir ki, Avropa Şurası regionda qeyri-sabit vəziyyətin ilərləyən davam etməsinə çalışır.

Türkiyənin "Ulusal" televiziya kanalının siyasi şərhçisi Yakub Aslan bildirib ki, Avro-

panın bir sıra dövlətləri insan hüquqları və demokratiya anlayışlarını təzyiqlərinə çevirərək bu və ya digər dövlətə qarşı istifadə edir. Halbuki pensiya və miqrasiya ilə əlaqədar islahatlara etiraz edən "sarı jiletli"lərin Fransada keçirdikləri aksiyalar zamanı rəsmi Paris demokratiyadan necə sui-istifadə etdiyini bütün dünyaya göstərdi. Bundan başqa, ötən aylarda Fransa polisinin müharibə gəncəri qətlə yetirdikdən sonra ölkədə baş qaldıran kütləvi aksiyaların polis tərəfindən xüsusi qəddarlıqla yatırıldığı da görüldü. Fransa və Avropanın digər siyasi strukturları hər zaman müsəlman ölkələrinə qarşı qeyri-konstruktiv mövqedə dayanırlar. Məsələn, Türkiyənin Avropa İttifaqına (AI) üzv kimi qəbul edilməsinə göstərmək olar. Siyasi və iqtisadi inkişafına görə Türkiyədən dəfələrlə zəif olan ölkələr AI-yə tamhüquqlu üzv kimi qəbul edilib.

Müasir dünyada yeni iqtisadi modellərin tətbiq edildiyi halda Qərb müstəmləkəçilik siyasətini yürütməyə üstünlük verir ki, bu da təsadüfi xarakter daşıyır. Müstəmləkəçilik tarixən Avropa siyasətinin ana xətti olub. Azasızlıq xalqları istismar etmək, təsir altına saldığı ölkələrin təbii sərvətlərini talayb varlanmaq Avropada ənənəvi iqtisadi model kimi qəbul edilib. Əslində, Avropa Şurasının rəsmi İrəvanın qeyri-konstruktiv və sülhdən qaçan siyasətini dəstəkləməsi, Azərbaycanın əleyhinə fəaliyyət göstərməsi heç də ermənilərə olan sevgidən irəli gəlir. "Qoca qite"ni Ermənistanı təsir altında saxlamaq, iqtisadi fayda əldə etmək, müstəqil siyasət yürütdən qonşularına İrəvan vasitəsilə təzyiqlər etmək daha çox maraqlandırır. Lakin müasir dünyada bu siyasi xəttin uğurla nəticələnməyi mümkün görünmür.

Azərbaycan dövləti siyasi iradə nümayiş etdirərək Avropa Şurasının 30 ildə yarada bildiyi sülhü 2020-ci ildə 44 gün ərzində yaratdı. Bu gün bölgədə yeni siyasi reallıqlar yaranan Azərbaycan sülh, əməkdaşlıq və inkişaf istiqamətində irəli doğru addımlar atır. Xalqın və dövlətin maraqlarına uyğun olaraq reallaşdırılan bu siyasətin qarşısını heç bir qüvvə ala bilməz.

7 FEVRAL PREZİDENT SEÇKİLƏRİ GÜNÜDÜR

Siyasi partiyalar prezident seçkilərinə böyük maraq göstərməklə şəffaflığın təmin olunmasında da yaxından iştirak edirlər

Siyasi partiyalar cari il fevralın 7-nə təyin edilmiş prezident seçkilərində fəal iştirak edirlər.

"Seçki-2024" Müstəqil Media Mərkəzinin məlumatında bildirilir ki, Mərkəzi Seçki Komissiyası seçkilərə öz namizədləri ilə qatılmaq istəyən bütün siyasi partiyaların namizədlərinin irəli sürülməsini təsdiq edib və hamısını qeydə alıb. Hazırda azad seçki mübarizəsi aparən 7 namizəddən 5-i məhz siyasi partiyalar tərəfindən irəli sürülənlərdir.

Əsas məramı siyasi proseslərdə iştirak olan siyasi partiyaların müxtəlif statuslarla da seçkilərə qatıldığını aydın görmək mümkündür. Seçkilərə öz namizədləri ilə qatılmayan çoxsaylı siyasi partiyalar da prezident seçkilərinə ciddi maraq göstərir, kifayət qədər böyük sayda müşahidəçi və məşvəətçi səs hüquqlu komissiya üzvləri ilə seçkilərdə şəffaflığın təmin olunmasında yaxından iştirak edirlər. Belə ki, indiyədək 19 siyasi partiyanın ümumi

milikdə 30 minə yaxın müşahidəçisi Mərkəzi Seçki Komissiyasında və dairə seçki komissiyalarında akkreditasiyadan keçməklə seçkiləri müşahidə hüququ qazanıb. Bu proses hazırda da intensiv şəkildə davam edir.

Qeyd etmək lazımdır ki, siyasi partiyalar ölkədə keçirilən

seçkilərdə xüsusi yeri və çəkisi olan mühüm seçki subyektlərindədir. Azərbaycanın mövcud seçki qanunvericiliyi də siyasi partiyaların seçkilərdə öz məqsəd və məramına uyğun iştirakı üçün hərtərəfli, geniş imkanlar təsbit edir. Seçki təcrübəsi aydın göstərir ki, siyasi partiyaların seçkilərdə fəallığı, ictimai-siyasi proseslərə təsir imkanları ilbəil artmaqdadır. Əlbəttə ki, bunda siyasi partiyaların inkişafı, möhkəmlənməsi, ictimai-siyasi proseslərə yaxından cəlb edilməsi üçün respublikada yaradılmış əlverişli mühit önəmli rol oynayır.

Qarabağda zəfər sevinci ilə müşayiət olunan quruculuq işləri ölkəmizin ictimai-siyasi həyatında mühüm hadisə olan 7 fevral növbədənkonar prezident seçkilərinə hazırlığa da öz təsirini göstərir. Ağdamda 118 sayılı şəhər və 119 sayılı kənd seçki dairələri fəaliyyət göstərirlər. Hər iki dairənin əhatə etdiyi ərazilərdə seçkilərə hazırlıq Seçki Məcəlləsinin tələblərinə uyğun aparılır. 119 sayılı Ağdam kənd dairə seçki komissiyasının sədri Sahil Əliyev bizimlə söhbətində dedi:

Ağdamda seçki ovqatı yüksəkdir

Növbədənkonar prezident seçkilərinə hazırlıq Ağdamda əvvəlki seçkilərlə müqayisədə fərqli bir məzmununda davam edir. 44 günlük müharibədə ölkəmizin ərazi bütövlüyü təmin olunmuş, erməni faşistlərinin odlara qalayıb vıran qoyduqları, "ruhlar şəhərinə" çevirdikləri Ağdam azadlığa qovuşmuşdur.

Ağdam rayonu ərazisinin dördü bir hissəsi 30 il düşmən tapdağında qalmışdı. İndi isə Ağdam yenidən ağ günə qovuşub rahat nəfəs alır. Daş üstü daşı qalmayan şəhər və kəndlərin yerində müasir tələblərə cavab verən, hər cür infrastrukturaya malik olan yaşayış məntəqələri inşa olunur. Böyük inşaat meydanına çevrilən Qarabağda milli-tarixi ənənələrə malik Ağdam şəhərinin daha möhtəşəm formada tikilib qurulmasına böyük önəm verilir. Rayona müasir avtomobil və dəmir yollarının çəkilişində son tamamlaşma işləri görülür. Tikinti-quruculuq işlərində ağdamlılar xüsusi fəallıqla çalışırlar.

Qarabağda zəfər sevinci ilə müşayiət olunan quruculuq işləri ölkəmizin ictimai-siyasi həyatında mühüm hadisə olan 7 fevral növbədənkonar prezident seçkilərinə hazırlığa da öz təsirini göstərir. Ağdamda 118 sayılı şəhər və 119 sayılı kənd seçki dairələri fəaliyyət göstərirlər. Hər iki dairənin əhatə etdiyi ərazilərdə seçkilərə hazırlıq Seçki Məcəlləsinin tələblərinə uyğun aparılır. 119 sayılı Ağdam kənd dairə seçki komissiyasının sədri Sahil Əliyev bizimlə söhbətində dedi:

Üzərimizə düşən vəzifənin məsuliyyətini dərk edirik. Çalışırıq ki, Seçki Məcəlləsinə nəzərdə tutulan tələblərə, Mərkəzi Seçki Komissiyasının təlimatı və tövsiyələrinə ciddi əməl edək. Bizim dairə 53 seçki məntəqəsindən ibarətdir. Dairə və məntəqə seçki komissiyalarının tərkibi demokratik prinsiplər

əsasında təşkil olunmuşdur. Seçkilərə hazırlıq, dairə və məntəqələrin texniki təminatı yüksək səviyyədədir. Seçici siyahıları diqqətlə tərtib edilmişdir. Artıq bildirişlərin paylanmasına başlanılıb. Seçki məntəqələri sədrliyi üçün treninqlər keçirilmişdir. Müşahidəçilərin qeydə alınmasını davam etdiririk. Seçkilərin demokratik və şəffaf keçməsi üçün bütün məntəqələrdə ideal mühit və şərait yaradılmışdır.

Seçkilərə 10 gündən çox qalsada, indidən demək mümkündür ki, bütün ölkədə olduğu kimi, Ağdamda da seçki ovqatı yüksəkdir, hamı səbirsizliklə fevralın 7-ni gözləyir. Gözləyir ki, müstəqil Azərbaycan dövlətinin sükanını qarşıdakı 7 ildə layiq bildiyi namizədə etibar etsin.

Lazım QULİYEV,
"Azərbaycan"

Ölkənin ən yaşlı sakinləri də, gəncləri də qalibiyyət sevinci ilə səs verəcəklər

Növbədənkonar prezident seçkilərinə hazırlıq davam edir. Azərbaycan xalqı bu il fevralın 7-də keçiriləcək növbədənkonar prezident seçkilərinə başqa əhvali-rühiyyədə gedəcək. Artıq nisgimiz bitib, gözlümüz yollardan yığış. Qalib xalq olmağın qürurunu yaşayırıq. Müstəqilliyinə nail olandan bəri ilk dəfə Azərbaycan suverenliyini tam bərpa etmiş ölkə olaraq seçki keçirəcək.

Azərbaycanın ən yaşlı seçicisi

Növbədənkonar prezident seçkiləri işğaldan azad edilmiş Qarabağ və Şərqi Zəngəzur da daxil olmaqla bütün ölkə ərazilərini əhatə edəcək. Düşmənin əsarətindən qurtulmuş, böyük quruculuq işləri gedən - Laçında, Cəbrayılda, Qubadlıda, Şuşada, Ağdamda, Füzulidə, Zəngilanda, Ağdərədə, Kəlbəcərdə, Xocavənddə, Xocalıda, Xankəndidə də qalib xalq dövlət başçısını seçəcək.

Qeyd edək ki, işğaldan azad edilən ərazilərdə 26 seçki məntəqəsi təşkil olunub. Həmin seçki məntəqələrində 22 minə yaxın seçici qeydə alınıb. Seçicilərin 3700 nəfəri qeyd olunan ərazilərə daimi yaşamaq üçün qayıdandırlar. 18 min nəfərdən çoxu isə tikinti-quruculuq işlərində çalışan vətəndaşlardır.

Seçki bülletenlərinin çapına artıq başlanılıb. Mərkəzi Seçki Komissiyasının (MSK) sədri Məzahir Pənahov mediaya açıqlamasında seçki bülletenlərinin mətni, forması, sayı və hazırlanma qaydasına dair tələblərin Seçki Məcəlləsinə əsasən MSK-nın

qərarı ilə müəyyən olunduğunu, prezident seçkiləri ilə əlaqədar 6 milyon 524 min 203 seçki bülleteninin çap edilməsinin nəzərdə tutulduğunu diqqətə çatdırıb. Bildirib ki, seçki bülletenləri çap olunduqca qanunvericiliyin tələblərinə uyğun qaydada və müddətdə MSK-dan dairə seçki komissiyalarına, dairə seçki komissiyalarından isə məntəqə seçki komissiyalarına verəcək.

Qeyd edək ki, Azərbaycanda ən yaşlı seçicinin 124 yaş var. O, 1900-cü il təvəllüdü Nəbiyeva Bari Şamı qızıdır. Həmin seçicinin adı 93 sayılı Ağdaş seçki dairəsinin 43 sayılı məntəqə seçki komissiyasının seçici siyahısındadır.

Azərbaycanın uzunömürlü vətəndaşlarından biri isə Laçın rayonunun 107 yaşlı sakini Müləyim Mustafayevdir. Fevralın 7-də baş tutacaq növbədənkonar prezident seçkilərində yaşlı əsri adlımsız Müləyim Mustafayeva da illər sonra qalibiyyət sevinci ilə səs verəcək.

"Seçki könüllüləri"

Növbədənkonar prezident seçkilərində gənclərin fəal iştirak edəcəkləri hazırlıq prosesində də aydın görünür. Xatırladaq ki, aktiv seçki hüququna malik olan, 18 yaşına çatmış və seçki gününə qədər 18 yaş tamam olan Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları seçkilərdə müşahidəçi qismində iştirak edə bilərlər.

Azərbaycan könüllüləri də seçki prosesinə töhfə vermək məqsədilə qanunvericiliyə uyğun olaraq Azərbaycan Könüllü Təşkilatları İttifaqının təmsilçiləri qismində seçkilərin müşahidəsində iştirak edirlər.

Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"

Astara lılar bu dəfə də seçkilərdə fəal iştirak edəcəklər

79 sayılı Astara seçki dairəsi üzrə 50, 80 sayılı Lerik-Astara seçki dairəsi üzrə 19 məntəqə yaradılmışdır. Növbədənkonar prezident seçkilərinə hazırlıqla əlaqədar hər iki dairə üzrə məntəqələrin səsverməyə hazırlanması üçün bütün zəruri tədbirlər görülmüşdür.

Dairələr üzrə məntəqələrin təmiri diqqət mərkəzində saxlanılmış, şəraiti normal olmayan 12 sayılı Ojakeran seçki məntəqəsinin yeri dəyişdirilərək yeni tikilmiş Burzubənd kənd, 30 sayılı Ərçivan seçki məntəqəsi Astara Boks Mərkəzindən Ərçivan qəsəbə 4 sayılı, 113 sayılı Kakalos seçki məntəqəsi isə kənd mədəniyyət evindən Kakalos kənd orta məktəb binalarına köçürülmüşdür.

Rayonda Seçki Məcəlləsinin tələblərinə əməl edilməklə seçkilərin demokratik, şəffaf keçirilməsi üçün qanunla müəyyən olunmuş bütün zəruri tədbirlər görülür. Artıq məntəqələr üzrə seçicilərin siyahısı dəqiqləşdirilmiş, ilk dəfə səs verənlər, orduya çağırılan, ordudan tərxis olunanlar, tələbələr, ahi və qocalar, xəstələr müəyyən edilmişdir. Hər iki dairə üzrə Mərkəzi Seçki Komissiyası tərəfindən verilmiş seçici siyahıları üçün yeni lövhələr, kabinetlər və digər inventarlar məntəqələrə paylanmışdır.

79 sayılı Astara seçki dairəsi üzrə səsvermə hüququ olan 48 min 696 nəfər seçici, 80 sayılı Lerik-Astara seçki dairəsi üzrə 14 min 497 nəfər seçicinin siyahısı dəqiqləşdirilmişdir. Astara rayonu üzrə 63 min 193 nəfər səsvermə hüququ olan seçicidən 5 min 410 nəfəri ilk dəfə səs verəcək. Seçicilərin sırasında 2 min 340 nəfər eyni təhsil alan, 43 nəfər 1-7 fevralda 18 yaş tamam olan, 1192 nəfər 80-100 yaşarası, 2 nəfər isə 100 yaşdan yuxarı vətəndaşlar var.

Hər iki dairə komissiyasının üzvləri və aidiyyəti üzrə mütəxəssislər tərəfindən məntəqə sədrliyi və üzvləri üçün "Seçici siyahıları ilə işin aparılması, seçkiqabağı təşviqatın aparılmasına şərait yaradılması, bildirişlərin seçkilərə çatdırılması istiqamətində yerli, icra və bələdiyyə qurumlarının rolu və onların seçki komissiyaları ilə səmərəli qarşılıqlı əlaqələrin qurulması" mövzusunda se-

minarlar keçirilmişdir. Bundan başqa, gənclərin ictimai həyatda rolunu artırmaq, vətənpərvər, yüksək vətəndaş keyfiyyətlərinə malik şəxsiyyət formalaşdırmaq məqsədilə "Gənclərin seçmək və seçilmək hüququ, gənclərin seçki aktivliyinin yüksəldilməsi" barədə təbliğat işləri genişləndirilmişdir.

Rayon icra hakimiyyəti başçısının sərəncamı ilə "Sərbəst toplaşmaq azadlığı haqqında" qanunun tələblərinə uyğun olaraq DSK-lar üzrə təbliğat-təşviqat işi aparmaq üçün açıq və qapalı yerlər müəyyən edilmiş, həmin siyahı rayon icra hakimiyyətinin rəsmi internet sahifəsində dərc olunmuşdur.

Rayon üzrə 69 seçki məntəqəsini fasiləsiz elektrik enerjisi ilə təmin etmək üçün də tədbirlər görülmüş, əlavə olaraq hər bir

məntəqə generatorla təmin edilmişdir. Məntəqələrin telefon xətləri qaydaya salınmışdır. 79 sayılı seçki dairəsi üzrə 11, 80 sayılı seçki dairəsi üzrə 2 məntəqədə veb-kamera quraşdırılmışdır. Səxsiyyət vəsiqəsi olmayan seçicilər də unudulmuşdur. Artıq 2 min 147 nəfərdən 1537 nəfəri vəsiqə ilə təmin edilmişdir. Bu iş davam edir. Onu da qeyd edək ki, seçkinin gedişini müşahidə etmək üçün rayon üzrə hələlik 724 nəfər DSK-lara müraciət edə-rək müşahidəçi vəsiqəsi almışdır.

Hazırda məntəqə üzvləri tərəfindən seçkilərə səsvermənin keçirilmə tarixi, vaxtı və yeri barədə bildirişlər paylanır.

Seyran CAVADOV,
"Azərbaycan"

Seçkilərdən seçkilərə

Azərbaycan hava nəqliyyatı sahəsində də regionun lider dövlətidir

Son 20 ildə ölkədə 10-a yaxın yeni aeroport tikilib və yenidən qurulub

Bu gün Azərbaycana ən müasir hava nəqliyyatı infrastrukturunu da məxsusdur. Bakı şəhərindən 20 kilometr şimal-şərqdə, Binə qəsəbəsində yerləşən Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportu Qafqazda ən böyük beynəlxalq hava limanıdır.

Təkcə Gəncə, Naxçıvan kimi iri şəhərlərimizdə deyil, bir sıra rayonlarımızda da hava limanları var. Ümumiyyətlə, son 20 ildə ölkədə 10-a yaxın yeni aeroport tikilib, yaxud yenidən qurulub.

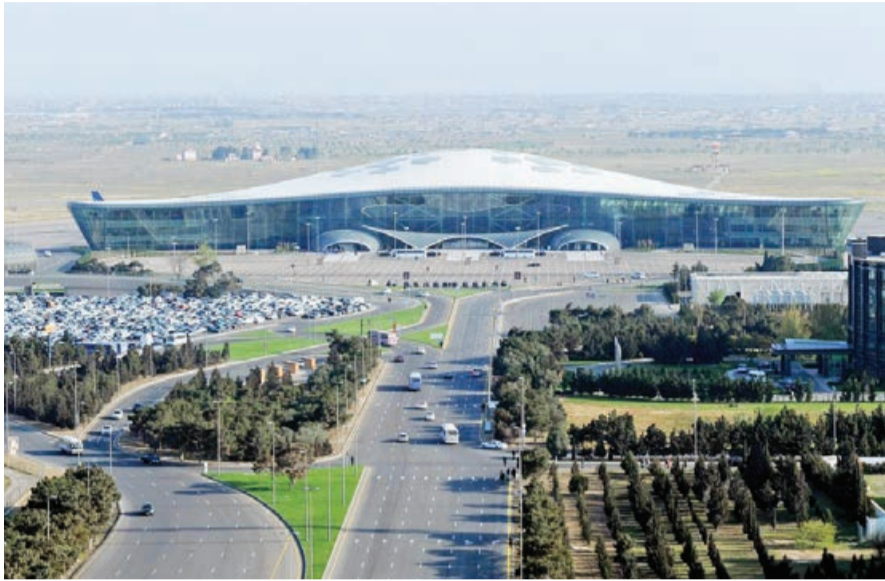
Əvvəllər Binə aeroportu adlanan hava limanı 2004-cü ildən Ümummilli Lider Heydər Əliyevin adı daşıyır. Burada 10 ildən çoxdur yeni terminal fəaliyyət göstərir. Terminalin inşasına 2011-ci ildə başlanıb, tikinti işləri 2013-cü ildə sona çatıb. Ümumi sahəsi 53 min kvadratmetr olan yeni terminal ildə 3 milyon sərmişə xidmət edə bilər. Eyni zamanda 8 "hava körpüsü"nə malik terminal "Airbus A380" tipli təyyarələri qəbul etmə qabiliyyətinə malikdir.

Son illər bir sıra yeni hava nəqliyyatı infrastrukturunu da yaradıqlı ki, onlardan biri Qəbələ Beynəlxalq Hava Limanıdır. Beynəlxalq standartlara cavab verən aeroport 2011-ci ilin noyabr ayında açılıb. Elə həmin ildə də Qəbələ Hava Limanına beynəlxalq status verilib. Hava limanının beynəlxalq aviareysləri 2012-ci ilin noyabr ayından etibarən yerinə yetirilməyə başlayıb. İlk beynəlxalq aviareysi Rusiyanın "Uralskiye Avialinii" şirkəti Moskva-Qəbələ marşrutu üzrə həyata keçirib.

Lənkəran Beynəlxalq Hava Limanı Azərbaycanın cənub-şərqində yerləşən Lənkəran şəhərindədir. Limanın yenidən qurulmasına 2005-ci ildə başlanıb və 2008-ci ildə işlər yekunlaşıb. Lənkəran aeroportunun yenidən qurulması üzrə işlərin dəyəri 51,1 milyon dollar təşkil edib.

Zaqatala Beynəlxalq Hava Limanı Zaqatala şəhərində, Böyük Qafqaz sıra dağlarının cənub ətəyində yerləşir. Təyyarə vağzal kompleksinin və uçuş enmə zolağının yenidən qurulması 2008-ci ildə başa çatıb və bundan sonra 2009-cu ildə hava limanına beynəlxalq status verilib. Zaqatala aeroportunun 2017-ci ildə yenidən qurulması üzrə işlərin dəyəri 27,5 milyon dollar təşkil edib. Hava limanının uçuş-enmə zolağının uzunluğu 3300, eni 45 metr, sahəsi 325 hektardır.

Azərbaycanın işğaldan azad olunan ərazilərdə qısa zamanda iki beynəlxalq hava limanı inşa etməsi və üçüncüsünün tikintisini davam etdirməsi isə bütün dünyanı heyretə gətirən göstəricidir. Belə ki, Füzuli Beynəlxalq Hava Limanının tikilib istifadəyə verilməsi

heç bir il də çəkmədi. 2021-ci il oktyabrın 26-da açılışı olan, Qarabağın hava qapısı adlandırılan Füzuli Beynəlxalq Hava Limanı ən müasir səviyyədə inşa edilib. Hava limanının istənilən tip hava gəmisini qəbul etmək imkanları var. Uçuş-enmə zolağının uzunluğu 3000, eni isə 60 metrdir. Hava limanının müasir infrastrukturla təchiz olunan terminalı saatda ən azı 200 səhşinin buraxılışına imkan verir.

Bütün işlər beynəlxalq norma və standartlara uyğun şəkildə həyata keçirilib. Hava limanının ətrafında geniş abadlıq-quruculuq işləri aparılıb. Burada avtomatlaşdırılmış sistemlərlə təchiz olunan Hava Hərəkəti İdarəetmə Qülləsi tikilib. Bu isə Füzuli Beynəlxalq Hava Limanında ICAO və IATA standartlarına müvafiq qaydada uçuşların aparılmasını mümkün edir. Hava limanında baqaj konveyerləri, qeydiyyat sistemi, VIP zallar, mağazalar, restoranlar və digər zəruri məntəqələr yaradılıb.

Füzuli aeroportu istifadəyə verildən cəmi bir il sonra - 2022-ci il oktyabrın 20-də Zəngilan Beynəlxalq Hava Limanının açılış mərasimi oldu. Bu, asfalt-beton örtüklü uçuş-enmə zolağının uzunluğu 3000, eni 60 metr təşkil edən bir hava limanıdır. Bütün növ təyyarələri, o cümlədən genişgövdəli ağır yük təyyarələrini qəbul etməyə qadirdir.

Aeroportda tam avtomatlaşdırılmış hava hərəkətinə nəzarət və aviasiya rabitəsi sistemləri ilə təchiz olunmuş

rocontrol"un beynəlxalq aviasiya kataloqlarında qeydiyyatdan keçib.

Zəngilan Beynəlxalq Hava Limanının ərazisində yardımçı binalar, transformator binası, qazanxana və su çənləri inşa edilib. Uzunluğu təxminən 10 kilometr olan 35 kilovoltluq ikidövrü elektrik kabel xətti çəkilib. 230 metr dərinlikdə arteziyan quyusu qazılıb.

Zəngilan aeroportu Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun mühüm nəqliyyat qovşağına çevrilməsini şüurləndirən əsas obyektlərdəndir, bölgənin beynəlxalq nəqliyyat-logistika mərkəzinə çevrilməsinə dəstək verir.

Beləliklə, işğaldan təzəcə azad olunmuş rayonlarda ən müasir tələblərə cavab verən iki beynəlxalq hava

limanının qısa müddətdə və yüksək keyfiyyətlə inşası Azərbaycan dövlətinin qüdrətini bir daha bariz şəkildə göstərir. Bu hava limanlarının istifadəyə verilməsi bölgəyə səfər edənlərin rahatlığını təmin edəcək, işğaldan azad olunmuş torpaqlarımızda aparılan quruculuq işlərini daha da sürətləndirəcək. Daha bir hava limanının Laçında istifadəyə verilməsi ilə regionun nəqliyyat imkanları daha da

Hava Hərəkəti İdarəetmə Qülləsi tikilib. Uçuşların təhlükəsizliyinin təmin edilməsi üçün ICAO-nun beynəlxalq tələblərinə uyğun olaraq İtaliyanın və Almaniyanın aparıcı istehsalçıların müasir aeronaviqasiya dəstək sistemləri tətbiq edilib. Qısa müddətdə ILS/DME instrumental eniş sistemləri, VOR/DME marşrutu üzrə hava gəmisini naviqasiya vasitələri, avtomatlaşdırılmış aviasiya və meteoroloji müşahidə sistemləri, ilkin və ikinci dərəcəli radar sistemləri quraşdırılaraq istifadəyə verilib. Bütün sistemlər ICAO və "Eu-

genişlənəcək. Bunlar ümumilikdə ölkənin sosial-iqtisadi həyatında müstəsna rol oynayacaq.

Qarabağda və Şərqi Zəngəzurdə qısa zamanda belə müasir və mükəmməl hava nəqliyyatı infrastrukturunu yaradan Azərbaycan tezliklə burada haqiqətən cənəbət yaradacaq. Düşmənlə əli el-obasından didərgin salınmış vətəndaşına Azərbaycan dövlətinin yeni, işıqlı bir həyat bəxş etdiyini bütün dünya görəcek.

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"

Rəqabət Məcəlləsinin qəbulu iqtisadi islahatların dərinləşməsindən xəbər verir

Məlum olduğu kimi, dövlət başçısı "Azərbaycan Respublikası Rəqabət Məcəlləsinin təsdiqi, qüvvəyə minməsi və bununla bağlı hüquqi tənzimləmə haqqında" qanunu imzalamışdır. Qanun iyulun 1-dən qüvvəyə minir.

Məlumdur ki, rəqabət olmanın yerdə tələb-təklifin formalaşdırıldığı bazar iqtisadiyyatından söhbət gedə bilməz. Normal liberal iqtisadiyyat üçün inhisarçılığın, rəqabətə zidd davranışların, haqsız rəqabətin qarşısının alınması, tənzimləmə prosesinin bazar iqtisadiyyatına uyğun qurulması mexanizmlərini özündə ehtiva edən şərait olmalıdır. Bu baxımdan sözügedən məcəllənin qəbul olunmasının ölkə iqtisadiyyatının daha sürətli inkişafını təmin edəcəyi şübhəsizdir. Ən azından o səbəbdən ki, sənəddə inhisarçılığın, rəqabətə zidd davranışların, haqsız rəqabətin qarşısının alınması və tənzimləmə prosesinin bazar iqtisadiyyatına uyğun qurulması mexanizmləri ehtiva edilmişdir.

Əslində, Azərbaycanda sağlam rəqabətin mövcud olması ilə bağlı son illər ardıcıl addımlar atılmışdır. Bu məsələ üzərində hələ 2004-cü ildən iş gedirdi. Əvvəllər belə yanlış təsəvvür yaranmışdı ki, Rəqabət Məcəlləsi qəbul edilən kimi ölkədə ədalətli rəqabət tam təmin olunacaq. Təbii ki, bu cür yanaşma düzgün deyildi. Çünki bunun üçün ilk növbədə zəruri şərait formalaşdırılmalı, parlamentdə altı qanunlar qəbul edilməli, ya-

xud təkmilləşdirilməli idi. Və iddia edə bilirik ki, belə də oldu. Ölkədə iqtisadiyyatın dinamik inkişafı, biznes mühitində əlverişli şərait və azad sahibkarlığa geniş meydan verilməsi üçün qəbul edilən "Antiinhisar fəaliyyəti haqqında", "Haqsız rəqabət haqqında", "Təbii inhisarlar haqqında" qanunlar və digər normativ hüquqi aktlar sonda "Rəqabət Məcəlləsi haqqında" qanunun dövlət başçısı tərəfindən imzalanması ilə nəticələndi.

Sözsüz ki, məcəllənin qəbul edilməsi ilə iqtisadi tənzimləmədə səmərəlilik daha da yüksələcək. Məcəllənin işləməsi ilə bazarda formalaşacaq rəqabət mühiti və azad rəqabət şəraiti bazar iştirakçılarının sayını artıracaq, üstelik, yerli təsərrüfat subyektlərinin daxili və xarici bazarlarda rəqabət qabiliyyəti artacaq. Sənəddə eyni zamanda istehlak bazarında qiymətlərin optimallaşdırılmasını təmin edəcək. Başqa sözlə desək, bəzi hallarda müşahidə etdiyimiz subyektiv bahalaşmanın qarşısını alacaq ki, bu da birbaşa vətəndaşların sosial rifahının artmasına səbəb olacaq.

Rəqabət Məcəlləsi həm də inhisarçılığa qarşı mübarizə, kiçik və orta sahibkarlığın

daha yaxından dəstəklənməsi baxımından əhəmiyyətlidir. Yeni iş yerlərinin açılmasına təkan verəcək, məhsulların və xidmətlərin çeşidliliyi üçün seçim imkanı yaradacaq məcəllə, ekspertlərin fikrincə, istehlakın və təklifin artması hesabına qiymətlərin ucuzlaşmasına da gətirib çıxaracaq.

Milli Məclisin deputatı, iqtisadçı-ekspert Vüqar Bayramov deyir ki, uzun müddət idi Rəqabət Məcəlləsinin qəbulu müzakirə olunurdu: "Çünki bu, iqtisadiyyatın sağlamlaşdırılması baxımından kifayət qədər vacib qanunlardan biridir. Bu gün bütün inkişaf etmiş ölkələrdə sözügedən istiqamətdə qanunvericilik var. Avropa İttifaqında ən vacib qanunlardan biri rəqabət ilə bağlı qanundur. Ona görə də Rəqabət Məcəlləsinin təsdiqi Azərbaycanın iqtisadiyyatında rəqabətin daha yaxından dəstəklənməsində, bazarın liberallaşmasında, bazar çıxış imkanlarının artırılmasında və inhisara qarşı mübarizənin gücləndirilməsində xüsusi paya malik olacaq". Vüqar Bayramov onu da əlavə edib ki, Rəqabət Məcəlləsinin təsdiqi Azərbaycan iqtisadiyyatında yeni səhifənin açılması kimi xarakterizə edilirdi və bu, yeni dövrdə islahatların daha da dərinləşməsindən xəbər verir.

Züleyxa ƏLİYEVA,
"Azərbaycan"

Azərbaycan Cənubi Qafqaz iqtisadiyyatında 64 faiz paya malikdir

Hazırda ölkəmiz Cənubi Qafqaz iqtisadiyyatında 64 faiz paya malikdir. Belə yüksək göstəriciyə nail olmağımızın əsas səbəblərindən biri ölkə iqtisadiyyatına yüksək məbləğdə investisiyanın qoyulmasıdır. Azərbaycan kimi kiçik bir ölkənin iqtisadiyyatına 2003-2022-ci illər ərzində yatırılan sərmayənin ümumi həcmi 318,9 milyard dollar olmasa sürətdən fakt deyil.

Məlumdur ki, investisiya qoyuluşu həssas məsələdir. Xüsusilə xarici sərmayədarlar bu işdə son dərəcə ehtiyatlı olurlar. İntestorlar qoyduqları kapitalın qorunacağına və zamanında gəlir götürəcəyinə əmin olmalıdırlar. Yalnız belə halda investor sərmayə qoymağa başlayır.

Azərbaycanda xarici investisiyaların qorunması üçün mükəmməl hüquqi baza yaradılıb. Bu sahədə aparılan islahatlar xarici sərmayənin qorunmasına zəmanət verir. Ölkədə yaradılan belə müsbət investisiya mühiti xarici sahibkarları sərmayə yatırılmasına təşviq edən başlı-

ca faktordur. Təkcə 2003-2022-ci illər ərzində Azərbaycan iqtisadiyyatına qoyulmuş birbaşa xarici investisiyaların həcmi 100,6 milyard dollara çatmasının səbəbi də budur.

İqtisadiyyatın davamlı kapitalaşması onun artım dinamikasını təmin edən əsas amillərdən sayılır. Məhz bunun sayəsində həmin dövr, yəni 2003-2022-ci illərdə ÜDM istehsalının dəyəri 7,3 milyard dollardan 72,4 milyard dollara yüksəlib. ÜDM-də adambaşına düşən payın dəyəri isə 888,5 dollardan 7126 dollara çatıb.

İqtisadiyyatın investisiyalaşması digər sahələrin inkişafına da imkan yaradıb. Belə ki, 2003-cü ildə ölkə üzrə 1,6 milyard dollar təşkil edən valyuta ehtiyatları 43 dəfə artaraq 68,5 milyard dollar olub. Bu fakt ölkəmizin iqtisadi və siyasi müstəqilliyinin təmin edilməsində önəmli rol oynayır.

Digər bir mühüm amil ölkədə qeyri-neft sektorunun inkişafı, onun istehsalda və ixracda çəkisinin artmasıdır. Hesabat dövründə qeyri-neft-qaz sənayesində istehsalın dəyəri 2 milyard dollardan 17,7 milyard dollara qədər yüksəlib. Bununla paralel olaraq qeyri-neft məhsullarının ixracının dəyəri 9 dəfə artaraq 0,37 milyard dollardan 3,3 milyard dollara çatıb.

Son dövrlər ən çox investisiya yeni sənaye sahələrinin yaradılmasına yönəldilir. Bunun sayəsində ölkədə 7 sənaye parkı və 5 sənaye məhəlləsi fəaliyyət göstərir. Paralel ola-

raq ötən dövr ərzində ölkə üzrə 32 rayonda ümumi layihə dəyəri 2,4 milyard manat olan 51 aqroparkın yaradılması proqnozlaşdırılır. Artıq onlardan 46-sı fəaliyyət göstərir, digərlərində isə layihələndirmə və tikinti işləri aparılır. Aqroparkların yaradılmasına indiyədək 1,5 milyard manat investisiya yatırılıb.

Dünyada baş verən məlum siyasi gərginlik sayəsində kapital qoyuluşu azalıb. Bu üzdən Azərbaycanda mövcud iqtisadi dinamikanı qoruyub saxlamaq üçün bütövlükdə vəsait ayrılmasına üstünlük verilir. Dövlət Statistika Komitəsinin verdiyi məlumata görə, ötən il ölkə üzrə kapital qoyuluşunun 56,1 faizi dövlət, 43,9 faizi qeyri-

dövlət sektorlarının sərmayədarları tərəfindən qoyulub. Həmin sərmayənin 71,7 faizi tikinti-quraşdırma işlərinə sərf edilmişdir. Bunun səbəbi işğaldan azad edilən ərazilərdə icra olunan nəhəng tikinti-quraşdırma layihələrinin icrasındır.

Ötən il ölkənin sosial-iqtisadi sahələrinin inkişafı üçün bütün maliyyə mənbələrindən

əsas kapitala 20 milyard 296,6 milyon manat və ya 2022-ci ilə müqayisədə 9,8 faiz çox vəsait yönəldirilib. Bu dövrdə neft-qaz sektoruna yatırılmış investisiyaların həcmi 10,9 qeyri-neft-qaz sektoruna yönəldilən vəsaitin həcmi isə 9,3 faiz artıb. Daxili mənbələrdən əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitin dəyəri ümumi sərmayənin 80,9 faizini təşkil edib.

Keçən il neft-qaz sektoruna 6 milyard 265,5 milyon manatlıq vəsait qoyulub. Qeyri-neft-qaz sektorunun inkişafına sərf edilmiş 14 milyard 31,1 milyon manatlıq vəsaitin 1 milyard 866,9 milyon manat qeyri-neft-qaz sənayesi sektorunda istifadə edilmişdir.

Hesabat dövründə yatırılan ümumi sərmayənin 12 milyard 485,2 milyon manatı və ya 61,5 faizi məhsul istehsalı, 6 milyard 840 milyon manatı xidmət

sahələrinin, 971,4 milyon manatı isə yaşayış evlərinin tikintisinin payına düşüb.

Ötən il əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitdə müəssisə və təşkilatların vəsaitləri 9 milyard 842,3 milyon, bütövlükdə vəsaitləri 7 milyard 428,9 milyon, əhalinin şəxsi vəsaitləri 1 milyard 194,2 milyon, bank kreditləri 619 milyon, sair vəsaitlər 1 milyard 212,2 milyon manat təşkil edib. Dünya siyasətində baş verən hərbi-siyasi qarşıdurmalar iqtisadi fəallığı xeyli azaldıb. Bu homçinin investisiya qoyuluşuna da mənfi təsir göstərib. Buna baxmayaraq, ötən il Azərbaycanda xarici ölkələr və beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən əsas kapitala 3 milyard 656,2 milyon manat investisiya qoyulub.

Rüstəm KAMAL,
"Azərbaycan"

11 sentyabr hadisələrini ABŞ özü törədib

Ağ Evin sabiq prezidenti Donald Trampın etirafı şok effekti yaradıb

ABŞ-də üç minə yaxın insanın ölümünə səbəb olan terror aktının təxminən 23 il keçir. İstər dünya siyasəti, istərsə də təhlükəsizlik tarixində dönüş nöqtəsi olan bu hadisənin nəticələri hazırda da özünü göstərir.

milyonlarla insanın qanı bahasına Əfqanıstan və İraqa nəzarət etməyə başladı.

Onu da qeyd edək ki, İraq və Əfqanıstanda 6000-dən çox ABŞ əsgəri və zabiti həlak olub, 44 mindən çox hərbiçi yaralanıb.

Əslində, hələ XIX əsrdə, kapitalın qızğın beynəlxalq ekspansiyası dövründə ABŞ genc kapitalist ölkə kimi öz imperiyasını yollu tutmağa başlayıb. İspaniya-Amerika müharibəsi ABŞ-ni regional gücdən global oyunçuya çevirən yolun başlanğıcı idi. Son-

2001-ci il sentyabrın 11-də baş vermiş hadisə qurbanlarının sayına görə dünya tarixində ən böyük terror aktı olub və həmin gün ABŞ və bütövlükdə dünya tarixində ən faciəli günlərdən biri hesab edilir.

Terror hadisəsinə gəlincə, 23 il öncə yayılan məlumatlar belə idi ki, "Əl-Qaidə" terrorçuların qaçırıcıları səmşin təyyarələrini Nyu Yorkdakı Dünya Ticarət Mərkəzinin qüllələrinə çırpıblar. Bundan əlavə, Pentaqon, Ağ Ev və yaxud Kapitolu binasına da hücum cəhdləri olub. Hücumlar nəticəsində 2977 nəfər həlak olub, daha 24 nəfər itkin düşüb. Ölülərin əksəriyyəti mülki şəxslər olub.

Bu terror hücumu ABŞ-nin ozamanki prezidenti Corc Buşun, eləcə də onun davamçılarının xarici siyasət və təhlükəsizlik strategiyasının başlanğıc nöqtəsi hesab edilir.

Nyu Yorkda Dünya Ticarət Mərkəzinin 110 mərtəbəli əkiz qüllələrinin dağılması ilə nəticələnən 11 sentyabr 2001-ci il hadisələri sadəcə amerikalılar üçün əsl faciyyə çevrildi. Eyni zamanda bu terror aktı Buş administrasiyasına Əfqanıstan və İraqa qanunsuz hərbi müdaxiləyə bəhanə verdi.

Bu terror aktının faktiki təşkilatçısının kim olduğunu hələ də bəlli deyil. Hüquq-mühafizə orqanlarında uzun illər təcrübəsi olan dünya ekspertləri bir məsələdə həmfikiridirlər - belə bir hücumu terrorçular deyil, yalnız xüsusi xidmət orqanları həyata keçirə bilərdi.

Hücumlara görə məsuliyyəti Üsəmə bin Ladenin başçılıq etdiyi "Əl-Qaidə" terror təşkilatının üzünə götürməsinə baxmayaraq, 11 sentyabr hücumu ilə bağlı qızğın müzakirələr bu gün də davam edir.

Amma 23 il sonra - yanvarın 24-də Ağ Evin keçmiş prezidenti Donald Trampın səsləndirdiyi fikirlər ABŞ-də şok effekti yaradıb. Tramp bildirdi ki, 11 sentyabr 2001-ci il hadisələri Amerika hakimiyyətinin dünyaya təqdim etdiyi kimi deyil. ABŞ-nin özündən başqa heç bir ölkə bu faciədə iştirak etməyib: "4 il əgziymi yumdular, amma indi mən hər zaman deyirəm. Dünya Ticarət Mərkəzinin qüllələrinə hücum olmayıb, yəni bizə göstərilirdiyi kimi hücum olmayıb və bu işdə başqa dövlətlərin rolu yoxdur".

Trampın sözlərinə görə, bu terror aktı Vaşinqton üçün Yaxın Şərqdə müharibə və milyonlarla insanın öldürülməsi nəticələndi: "9 trilyon dollar xərclədik, milyonlarla insanı öldürdük... və nəyə nail olduq? Heç nə! Bizdə ancaq ölüm və qan var".

Nyu Hempşir ştatının Lakoniya şəhərində verdiyi açıqlamada ABŞ-nin sabiq prezidenti ölkənin xarici siyasətini biabırçılıq adlandırıb və həmçinin Ukraynadakı münaqişəni tez bir zamanda dayandırmamağa çağırıb.

Xatırladaq ki, 11 sentyabr hadisələrindən sonra ABŞ Əfqanıstanda "Taliban" hakimiyyətini devirmək üçün ölkəni bombalamağa başladı və noyabrda Kabilə ələ keçirdi. 2002-ci ilin yanvarında Amerikanın Kubadakı Qvantanamo hərbi bazasında həbsxana açıldı və heç bir məhkəmə olmadan minlərlə insan orada terrorçu adı ilə qeyri-insani şərətdə saxlandı. 2003-cü ilin martında ABŞ başda olmaqla Qərbi ölkələrindən ibarət beynəlxalq koalisiya qüvvələri saxta əsaslarla İraqa hərbi müdaxilə etdi. Nəticədə qanuni dövlət başçısı Saddam Hüseyin devrilərək edam olundu, İraq parçalandı və viran edildi. Bununla da Vaşinqton

radan iki dünya müharibəsi zamanı mövqelərini möhkəmləndirib, ölkədən xaricdə ərazilərini genişləndirib və dünya hegemonuna çevrilib.

Adətən xarici ərazilər haqqında danışarkən, yerli ekspertlər Amerika tarixinin mərkəzində yer alan ekspansionizm məsələlərindən yayımağa üstünlük verirlər. Amma realıqda ABŞ-nin imperiyası yalan, xəyanət, qan və göz yaşları ilə döşənib.

Digər tərəfdən iqtisadi inkişafdan və texnologiyadan faydalanan ABŞ daha gizli üsullarla müstəmləkəçiliyi globallaşma ilə əvəz etməyə başlayıb. Məsələn, Vaşinqton beynəlxalq siyasi və iqtisadi qaydaların qurulmasında aparıcı rol oynamış, "rəngli" inqilablar və hibrid müharibələr təşkil etmişdir.

Beləliklə, ABŞ özünü imperialist yollu "azadlıq", "demokratiya", "insan haqları" kimi gözəl yalanlara bürünüb, başqa ölkələrin işlərinə qarışmağa davam edir.

Rizvan CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

Hayastanda hədəf mediadır

Ötən il məhkəmələrə jurnalistlərlə bağlı 82 iddia daxil olub

Bu gün dünyada ən aktual məsələlərdən biri insanların hüquq və azadlıqlarının etibarlı müdafiəsidir. Müxtəlif dövlətlərdə bu sahədə vəziyyət bir-birindən kəskin sürətdə fərqlənir.

yətində media azadlığı sahəsində böyük problemlər mövcuddur. Ermənistan hökumətinin mətbuat azadlığı, demokratiya və insan hüquqlarından danışmağa mənəvi haqqı yoxdur. Ölkədə addım-başı jurnalistlərin hüquqları pozulur. "4rd.am" saytının fəaliyyətinə mütəmadi problemlər yaradılmışdır.

Bundan əvvəl daha iki qəzetin fəaliyyəti dayandırılıb. Artıq onlara da əməkdaşlığı dayandırmaq üçün xəbərdarlıq gölənib. Saytın əməkdaşları ötən ilin avqustundan təqib olunduqlarını bildirirlər. Bununla bağlı dəfələrlə aidiyyəti qurumlara müraciət etsələr də, vəziyyət dəyişməyib. Bildirilir ki, Hayastan hökuməti Avropa Şurası qarşısında söz azadlığının qorunmasına dair öhdəlik götürüb. Qurum hakim dairələrdən Hayastanda KİV azadlığının səviyyəsinin qaldırılmasını dəfələrlə tələb edib. Lakin illərdir cəmiyyətin bunun əksini müşahidə edir.

Elçin CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

Elə ölkələr var ki, orada insan hüquqları ilə bağlı durum getdikcə daha acınacaqlı xarakter alır. Məsələn, məğlub Hayastanda bu istiqamətdə dəhşətli vəziyyət hökm sürür. 6 il əvvəl baş tutan inqilabdan sonra bu ölkədə neokə demokratiyadan, hətta qanunun aliliyindən belə bəhs etmək üçün səbəb yoxdur.

Hayastanda insan hüquqları ilə yanaşı, mətbuat azadlığı sahəsində də vəziyyət ağırdır. Jurnalistlər təqib olunur, mətbuat orqanları müxtəlif bəhanələrlə bağlanılır.

"Joğovurd" nəşri yazıb ki, son beş ildə ölkədə jurnalistlərə və onların fəaliyyətinə təzyiqlər nəticəsində söz azadlığının həddi aşağı düşüb. Qeyd edilib ki, bu təzyiqlər çox vaxt o qədər güclü olur ki, bəzi

KİV, informasiya agentlikləri və ayrı-ayrı jurnalistlər özünü müdafiə etmək üçün məhkəmə sistemində və ya jurnalist təşkilatlarına müraciət edirlər: "Nəşrimiz son illər mediaya və jurnalistlərə qarşı məhkəmə işlərinin sayının necə dəyişdiyini müqayisəli təhlil edib. 2023-cü ildə Hayastanda media və jurnalistlərə qarşı 36 məhkəmə işi olub ki, bu da 2022-ci ilə müqayisədə 4 dəfə çoxdur".

Bildirilib ki, son bir neçə ildə Hayastanın Mülki Məcəlləsinin təhqir və böhtanla istinad edən 1087.1-ci maddəsi jurnalistlərə qarşı məhkəmə iddialarının qaldırılması üçün davamlı fəaliyyətlə istifadə olunur. Ötən il məhkəmə iddialarının 34-ü mətbuat maddəyə, digər ikisi isə iqtisadi və ya digər mübahisələrə əsaslanır. 2019-cu ildə kütləvi informasiya vasitələri və jurnalistlərə bağlı məhkəmələrə 94, 2020-ci ildə isə 82 iddia daxil olub. Söz Azadlığının Müdafiəsi Komitəsinin 2013-cü və 2014-cü illərdə apardığı əvvəlki analoji araşdırmalarla müqayisəsi göstərir ki, təhqir və böhtanla bağlı işlərin sayı təxminən 3 dəfə artıb.

İrəvanda nəşr olunan "4rd.am" saytının əməkdaşı hesab edir ki, Hayastan cəmiyyə-

OXUCULARIN NƏZƏRİNƏ!

"AZƏRBAYCAN" qəzetinə

2024-cü il üçün abunə yazılışı davam edir!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır.

Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuatçı qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

"Azərpoçt" MMC	(012) 598-49-55, (051) 225-02-13
"Azərmətbuatçı" ASC	(012) 441-19-91, (050) 322-33-17
"Qaya" firması	(012) 566-77-80, (050) 214-40-53
"Region Press" MMC	(055) 316-79-01, (050) 316-79-01
"Səma-M" MMC	(012) 594-09-59
"Ziya" LTD	(012) 497-76-96, (050) 306-77-22
"Pressinform" MMC	(012) 598-49-52, (070) 340-01-00
"City press" MMC	(055) 819-09-26

1 illik -187,20 (yüz səksən yeddi manat iyirmi qəpik) **manat**
6 aylıq - 93,60 (doxsan üç manat altmış qəpik) **manat**
3 aylıq - 46,80 (qırx altı manat səksən qəpik) **manat**

Hörmətli oxucular!

Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzləşsəniz, redaksiyaya (Tel.: (012) 539-59-33) zəng vura bilərsiniz.

Bəzi Bakıətrafı ərazilərdə hava yağıntılı olacaq

Azərbaycanda yanvarın 26-na gözlənilən hava proqnozu açıqlanıb.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, Bakıda və Abşeron yarımadasında hava şəraitinin dəyişən buludlu olacağı, ararib tutulacağı, əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Lakin gecə bəzi şəhəratrafi ərazilərdə qismüddətli yağıntılı olacağı ehtimalı var. Cənub küləyi əsəcək. Havanın temperaturunun gecə 0-3°, gündüz 5-8° isti olacağı ehtimal edilir.

Naxçıvan şəhərində, Culfa, Ordubad, Sədərək, Şahbuz və Şərur rayonlarında hava əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin axşam bəzi yerlərdə havanın ararib yağıntılı olacağı, qar yağacağı gözlənilir. Bəzi rayonlarda ararib duman olacaq. Qərb küləyi əsəcək. Havanın temperaturunun gecə 4-9° şaxta, gündüz 2° şaxtadan 3°-dək isti olacağı gözlənilir.

Xankəndi şəhərində, Şuşa, Xocalı, Xocavənd, Ağdam, həmçinin Daşkəsən, Gədəbəy rayonlarında hava əsasən yağmursuz keçəcək. Bəzi rayonlarda ararib duman olacaq. Qərb küləyi əsəcək. Havanın temperaturu gecə 5-10° şaxta, gündüz 2° şaxtadan 3°-dək isti olacaq.

Şorzi Zəngəzur: Cəbrayıl, Kəlbəcər, Qubadlı, Laçın, Zəngilan rayonlarında hava əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin axşam bəzi dağlıq ərazilərdə ararib qar yağacağı gözlənilir. Bəzi rayonlarda ararib duman olacaq. Qərb küləyi əsəcək. Havanın temperaturunun gecə 8-13° şaxta, gündüz 2° şaxtadan 3°-dək isti olacağı proqnozlaşdırılır.

Gəncə şəhərində, Qazax, Samux, Goranboy, Törtər, Füzuli rayonlarında hava əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin axşam bəzi dağlıq ərazilərdə ararib qar yağacağı gözlənilir. Bəzi rayonlarda ararib duman olacaq. Qərb küləyi əsəcək. Havanın temperaturunun gecə 6-10° şaxta, gündüz 2° şaxtadan 3°-dək isti olacağı proqnozlaşdırılır.

1-6° şaxta, gündüz 2-7° isti olacağı bildirilir. Mingəçevir şəhərində, Bakakon, Zaqatala, Qax, Şəki, Oğuz, Qəbələ, İsmayıllı, Ağsu, Ağdaş, Şamaxı, Siyəzən, Şabran, Xızı, Quba, Xaçmaz, Qusar rayonlarında hava əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin axşam yüksək dağlıq ərazilərdə ararib qar yağacağı gözlənilir. Bəzi rayonlarda ararib duman olacaq. Qərb küləyi əsəcək. Havanın temperaturunun gecə 2-7° şaxta, gündüz 2-7° isti, dağlarda gecə 9-14°, gündüz 0-5° şaxta olacağı ehtimal edilir.

Şirvan şəhərində, Yevlax, Ağdaş, Kürdəmir, İmişli, Ağcabədi, Beyləqan, Sabirabad, Saatlı, Göyçay, Hacıqabul, 1-6° şaxta, gündüz 2-7° isti olacağı bildirilir.

Zərdab, Salyan, Neftçala rayonlarında hava əsasən yağmursuz keçəcək. Bəzi rayonlarda ararib duman olacaq. Qərb küləyi əsəcək. Havanın temperaturunun gecə 0-5° şaxta, gündüz 3-7° isti olacağı ehtimalı var.

Masallı, Yardımlı, Lerik, Lənkəran, Astara, Biləsuvar, Cəlilabad rayonlarında hava əsasən yağmursuz keçəcək. Gecə və səhər bəzi rayonlarda duman, az çiskin olacaq. Şimal-şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturu gecə 4° şaxtadan 1°-dək isti, gündüz 2-6° isti, dağlarda gecə 3-8°, gündüz 0-3° şaxta olacaq. Gecə və səhər yolları buz bağlama ehtimalı var.

Araik Arutyunyan, Qukasyan, Saakyan və digərlərinin həbs müddəti 4 ay uzadıb

Qarabağda qondarma separatçı rejimin "prezidentləri" olmuş Arkadi Qukasyan, Bakı Saakyan, Araik Arutyunyan, sabiq "xarici işlər naziri" David Babayan, eləcə də "parlament sədri" David İskanyan, generalı Lyova Mnatsakanyan, David Manukyan barəsində seçilmiş həbs qətimkan tədbirlərinin müddətini uzadılması ilə bağlı Baş Prokurorluq

ğun İstintaq idarəsinin vəsatətlərinə və ibtidai araşdırmaya prosesual rəhbərliyi həyata keçirən prokurorun təqdimatlarına baxılıb. Bu barədə Baş Prokurorluğun Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a məlumat verilib. İstintaqı Baş Prokurorluğun rəhbərlik etdiyi, Hərbi Prokurorluq, Dövlət Təhlükəsizliyi, Dövlət Sərhəd xidmətləri, Daxi

li İşlər Nazirliyi və digər istintaq qurumlarının peşakar əməkdaşlarından ibarət birgə istintaq qrupu tərəfindən aparılan cinayət işi üzrə separatçı rejimin ümumilikdə 15 nəfər üzvü məsuliyyətə cəlb olub.

Məhkəmənin qərarına əsasən, qeyd olunan şəxslərin barəsində seçilmiş həbs qətimkan tədbirlərinin müddəti 4 ay uzadılib.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Milli Məclisin rəhbərliyi, deputatlar, Parlament Aparatının və İşlər İdarəsinin kollektivləri Milli Məclis Aparatının Milli Məclisin, komitələrin və komissiyaların işinin təşkili şöbəsinin baş məsləhətçisi Rəşad Hacıbalayevə anası **HƏCƏR XANIMIN** vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərindən üzümlənə bəhsə başsağlığı verir.

AMEA M.Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutunun direktoru akademik Teymur Kərimli və institutun kollektiv elmi işlər üzrə direktor müavini, filologiya elmləri doktoru, professor **PAŞA KƏRİMOVUN** vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və mərhumun ailəsinə dərindən üzümlənə bəhsə başsağlığı verir.

"Azərbaycan" qəzeti redaksiyasının kollektiv iş yoldaşları İlham Babayevə vəziyyəti **RƏNA XANIMIN** vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərindən üzümlənə bəhsə başsağlığı verir.

Gündəlik rəsmi dövlət qəzeti
Tiraj 3728
Sifariş 145
Qiyəti 60 qəpik

Əlaqə telefonları:

BAŞ REDAKTOR
Bəxtiyar SADIQOV

Qəbul otağı	- 539-68-71,	Beynəlxalq həyat, idman	
Baş redaktor müavinləri	- 538-86-86,	va informasiya şöbəsi	- 539-63-82, 432-37-68
	434-63-30, 539-72-39	İnformasiya şöbəsi	- 538-56-60
Məsəl katib	- 539-43-23,	İctimai əlaqələr şöbəsi	- 539-49-20, 538-31-11,
Məsəl katib müavinləri	- 539-44-91,	Fotolüstrasiya şöbəsi	- 538-84-73,
Parlament və siyasət şöbəsi	- 539-84-41, 539-21-00,	Kompüter mərkəzi	- 538-20-87,
İqtisadiyyat şöbəsi	- 538-42-32, 538-35-55,	Mühasibatlıq	- 539-59-33

AZ 1073, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə, "Azərbaycan" nəşriyyatı, IV mərtəbə
contact@azerbaijan-news.az
az.reklam@mail.ru

www.azerbaijan-news.az

Qeydiyyat № 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb sahifələnməmiş, "Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-nin mətbəhsində çap edilmişdir

Qəzetə dərc üçün göndərilən materiallar Azərbaycan dövlətinin mövqeyinə uyğun olmalıdır